

komunitator

ČASOPIS FMR-MEDIA • letnik 7. • št. 37 • april 2007

Sto dni severnika

**Komunitator ste bralci
dobro sprejeli**

**Kolektor odpira novo
podjetje v Kočevju**

**Jubilej idrijske
psihiatrične bolnišnice**

STANOVANJSKI KREDIT

april 2007

Potrebujete stanovanje tudi vi? Prenavljate ali gradite hišo? Kupujete zemljišče?

V Novi KBM smo to pomlad za vas pripravili še posebno ugodno rešitev - **stanovanjski kredit brez plačila stroškov odobritve in z nižjo obrestno mero!**

Primer informativnega izračuna za kredit v višini 30.000 evrov*:

znesek	doba odplačevanja	vrsta zavarovanja	obrestna mera	mesečna anuiteta	stroški odobritve	EOM
30.000 EUR	10 let	s hipoteko	5,738 % letno	329,13 EUR	—	5,89%

* Izračun je informativen in upošteva pogoje, veljavne na dan izračuna kredita, **1. april 2007**, in za banko ni zavezujoč. Pri izračunu je bila uporabljena obrestna mera 5,738 %, izračunana na osnovi referenčne obrestne mere šestmesečni Euribor za EUR v višini 3,888 %, in marže v višini 1,85 %. V izračun EOM zaradi trimesečnega roka porabe niso vključene interkalarne obresti. EOM se lahko spremeni, če se spremenijo obrestna mera, doba odplačevanja kredita in datum odobritve kredita. Več izračunov pod drugačnimi pogoji si lahko naredite na spletni strani Nove KBM.

Franji bodo pri odplačevanju pomagali **njeni sorodniki** – tudi vi lahko izkoristite to možnost!

Razlog več, da pohitite in se do **31. maja** oglasite v poslovalnicah Nove KBM, kjer odobravamo stanovanjske kredite.

Vsi kreditorejmalci boste do 31. maja dobili kupon za 20-odstotni popust na premoženjsko zavarovanje OPA Zavarovalnica Maribor.

Podrobnejše informacije o stanovanjskem kreditu najdete na spletni strani Nove KBM www.nkbm.si, lahko pa pokličete tudi brezplačno telefonsko številko **080 17 50**.

vsebina

- 4 lokalna samouprava**
- Bojan Sever županuje s polno paro
- 6 obveščanje**
- Komunitator ste bralci dobro sprejeli
- 8 osebnosti**
- Lokvarjev Franc umrl kot testni pilot jugoslovanskega vojnega letalstva
- 10 obletnica**
- 150-letnica rojstva Mihaela Arka
- 17 gospodarstvo**
- 45 let Kolektorja
 - FMR lani posloval najbolje doslej
- 35 iz naših krajev**
- PBI ob svoji 50-letnici mestu podarila umetniško instalacijo
- 37 zbirateljstvo**
- Tudi na Cerkljanskem bodo imeli vojaški muzej
- 41 šah**
- Jubilejni Trohov memorialni turnir
- 44 potovanja**
- Carigrad - mesto na stičišču dveh celin

Knappauske zbadlivke

“Madona Frence kak fajn zglidaš, pa ži tulk cajta si u penziunu!”

“Ja kar čez dvajst lit bu ži. Pa še skuz buli se pačutm.”

“Neč čudnga. Slab dilavc, dubar penzenist!”

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo, publikacije in promocija d.o.o.

Direktor: Vojko Božič

Glavna in odgovorna urednica: Polona Šemrl

Uredništvo: Arkova 43, 5280 Idrija, E-mail: fmr-media@fmr.si, tel: (05) 37 73 745, fax: (05) 37 22 515, 051 689 204

Sodelavci: Marija Benčina, Saša Gnezda, Niko Jereb, Janez Kavčič, Jože Kenk, Silvo Kovač, Dejan Mrak, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Marija Trušnovec, Domen Uršič

Fotografije: arhiv Antonia Abreua, Boštjan Brelih, OŠ Cerklje, arhiv Karving ekipe, Saša Gnezda, ICRA, OŠ Idrija, Niko Jereb, Fototeka Mestnega muzeja Idrija, Darja Primožič, Filip Šemrl, družinski arhiv Lilijane Šemrl, Polona Šemrl, Marija Trušnovec, Domen Uršič,

Oblikovna zasnova: Creatim Ržišnik & Perc

Jezikovni pregled: Vlada Eržen

Tajnica uredništva: Zdenka Čibej

Naklada: 7200 izvodov

Naročnina: Časopis je brezplačen

Priprava in tisk: Pagis d.o.o. Idrija

Distribucija: Pošta Slovenije

Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si

Naslovnica: Gramofon

Foto: Filip Šemrl

Sto dni severnika

Bili so časi, ko so stare modrosti in naravne zakonitosti nekaj veljale. In takrat se je vedelo, da severnik prinaša ohladitve in mraz in dlje ko piha, bolj globoko zmrzuje. Tedaj so se modri ljudje potuhnili po hišah, komunikacije s svetom so bile močno okrnjene, če že ne prekinjene, delo je stalo.

Pa je človek s svojimi številnimi vplivi na okolje spremenil naravo do take mere, da nič več ne poteka tako, kot bi na podlagi večstoletnih izkušenj pričakovali. In se je zato v Idriji zgodilo, da je s severa prišla odjuga. Otoplili so se odnosi, odtajala v državnih hladilnicah zamrznjena finančna sredstva, aktivnosti so oživele in pogovori stekli.

Tam na jesen, v začetku novembra, smo se po izvolitvi Severja za župana bali hude zime, še hujše kot lani. Pa glej ga, zlomka, snega od nikoder, temperature ves čas bolj pomladne kot zimske, ljudje polni energije, ki je niso potrošili za kidanje in pluzenje.

V takem vzdušju je novi župan začel orati ledino na občinskih poljih, ki so bila kopna in pripravljena na obdelavo. Vešč tudi kmečkih opravil, je izkoristil tisto obdobje, ko narava in ljudje ponavadi počivamo ter razmišljamo in kujemo načrte za naprej. Ne da načrtov ne bi koval, vendar je to delal sproti, ko je izvajal svojo prvo turnejo po krajevnih skupnostih. Odprtih ušes je poslušal predstavljene mu želje in potrebe, katerih večina je naletela na njegovo razumevanje in podporo. Kar nekajkrat je presenetil z obljubo o realizaciji predstavljenih projektov, pa tudi odkrito zavrnil tisto, kar po njegovem mnenju nima realnih možnosti izvedbe. Kot se rado zgodi, so seveda tudi tokrat v glavah ljudi bolj ostale obljube kot zavrnitve oz. zamiki izvedbe na kasnejši čas, zato je bila prva obravnava proračuna na občinskem svetu dokaj burna in močno je kazalo, da v prvi rundi sploh ne bo opravljena. Pa je zapihalo prav ostro in naravnost iz najmrzlejše vetrovne malhe in svetnikom vzelo sapo do take mere, da so si zaželeli odmor. Ker so občinske pisarne v tednu, ko zaseda občinski svet, tudi zvečer ogrevane, so se udje med pavzo ogreli na delovno temperaturo, tako da so se prav vse roke dvignile v podporo prve obravnave najpomembnejšega finančnega dokumenta občine.

Prav sprejem proračuna pa je bil osrednji cilj županovega delovanja na začetku mandata. Toda po prvi obravnavi je bilo treba postoriti še mnogo, da bi bil proračun na naslednji seji sprejet. Zbirale so se pripombe krajevnih skupnosti in svetnikov in apetiti niso bili majhni. Kljub znatnim prihrankom na sredstvih zimske službe in kljub dodatnemu državnemu denarju se vseh lačnih želodčkov ni dalo povsem napolniti. Potrebna so bila pogajanja, na katerih so pihali vetrovi menjajočih se smeri in jakosti. In spet se je narava obrnila na glavo, saj se je ob prepihu in mešanju zračnih tokov namesto kaosa in nevihte rodil uravnotežen proračun in vremensko stanje nekje med pretežno oblačnim in delno jasnim.

V tako mirnem in spravljenem ozračju je potekala marčna seja občinskega sveta na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, katerega prostori že sami po sebi kličejo po umirjenosti in strpnosti. Po predstavitvi vizije in strategije razvoja Spodnje Idrije in okolice, ki ji po mnenju vodstva krajevnih skupnosti v občinskih planih posej boljše kaže, je bil prvi proračun tega mandata soglasno sprejet. To pa seveda ne pomeni, da so s tem glavni napor za župana in

občinsko upravo končani. Nasprotno, sedaj se bodo aktivnosti za čim bolj temeljito praznjenje posameznih proračunskih žepkov šele pričele. Vremenska prognoza kaže, da bo severnik v prihodnjih mesecih na jakosti še pridobil, kar bo zopet, skregano z naravo, povzročilo prekomerno segrevanje v občinski upravi in utapljanje uradnikov v lastnem potu, če bomo hoteli realizirati večino projektov, ki jih je župan v prvih sto dneh svojega županovanja več kot smelo zastavil še malce na zalogo. Številni sestanki in razgovori, ki se nepretrgoma vrstijo, bodisi v njegovi pisarni, sejni sobi, na terenu pa tudi izven občine, nadaljujejo že začete in odpirajo nove zgodbe.

Nadaljevanka "Keltika" je ta čas dobila kar nekaj novih epizod, katerih poanta je ena in edina – uvrstitev izpadlega kraka naše edine prometne žile v državne razvojne programe. V eni od epizod so v začetku aprila nastopali primorski poslanci, ki jih je na Hidrio in v Idrijo pripeljal predsednik njihovega kluba Samo Bevk in ker naj nadaljevanka ne bi bila tragedija, so vsi obljubili

Na pobudo poslanca Sama Bevka so se na delovnem sestanku v Hotedršici sestali župana občin Logatec in Idrija Janez Nagode in Bojan Sever ter Bevkov poslanski kolega Stanislav Brenčič. Pogovor o umestitvi Keltike v nacionalni cestni razvojni program je zavezništvo med Logatcem in Idrijo pričakovati tudi na drugih področjih, začenski na področju oblikovanja pokrajin. fš

svojo podporo našim prizadevanjem. Napetost se, kot se za pravo dramaturgijo spodobi, stopnjuje, zato naslednja epizoda, katere avtor je poslanec Bevk, predvideva srečanje županov Idrije in Logatca z ministrom za promet Janezom Božičem in ministrom za okolje Janezom Podobnikom v Hotedršici. V času nastajanja tega pisanja je bil to šele spored programa, tako kot TV-napovednik v Delovi prilogi Vikend. Po sestanku v Hotedršici, ki se ga iz opravičenih razlogov ministra za promet in okolje Janez Božič in Janez Podobnik zaradi zadržanosti nista mogla udeležiti je bilo naknadno na seji parlamentarnega odbora za promet sklenjeno, da bo vlada v resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih od leta 2007 do leta 2023 uvrstila tudi odsek državne ceste od Želina do Logatca. Se pravi, da so le uspela prizadevanja, da bi povezavo Idrije s slovenskim avtocestnim križem uvrstili v tako imenovano IV. razvojno os. Tudi v nazivanki "Gradnja vrtca v Idriji" se nizajo nova poglavja, le da so bila ta doslej bolj redko na sporedu. Po podpisu pogodbe, s katero smo si zagotovili sredstva norveškega denarnega mehanizma, pa bo dogajanje pridobilo na hitrosti, saj so termini bolj na gosto definirani vse tja do leta 2010. Povsem nova pa je zgodba o skupni kandidaturi poti živega srebra za vpis na Unescov seznam svetovne dediščine. Tu se je krepkemu severnemu vetru pridružila še toplejša, a prodorna sapa z juga, saj so sile v ta projekt združili naša Idrija, španski

Almaden, perujska Huancavelica in mehiški San Luis Potosi. V tej zgodbi se kar naprej nekaj dogaja, vanjo so vključena tudi potovanja med vpletenimi mesti. Živo srebro se namreč počasi poslavlja s tega sveta in treba je iskati nove priložnosti za trženje skozi stoletja pridobljeno znanje. Idrinja, kot vedno inovativna, je odkrila najenostavnejšo in najmanj bolečo varianto. Namesto RŽS-ja bo zgodbo o živem srebru, zlasti o njegovih vplivih na okolje in sanacijo le-teh, pisal Informacijsko-raziskovalni center za živo srebro, seveda, če bo država inštitutu, ki je sedaj še zarodek, dala možnost, da se rodi.

Je pa že ugledala luč sveta in tudi že speljala avtobusna linija med Idrijo in Spodnjo Idrijo, kar je le eden prvih korakov na poti sodelovanja in oblikovanja somestja. Linija, poskusno

Medmestni avtobus med Spodnjo Idrijo in Idrijo ni prva je pa zaenkrat še edina in vsak dan vidna povezava med njima, ki sta ji dala krila novi idrijski župan Bojan Sever in predsednik spodnjeidrijske krajevne skupnosti Iztok Seljak. fš

rojena tik pred volitvami, je bila ena prvih uresničenih obljub novega župana. Ne le, da je poskusno obratovanje prešlo v stalno, uveden je tudi nov nizkopodni avtobus, lažje dostopen invalidom, starejšim in otrokom.

Nismo še uspeli analizirati, ali ta avtobus skrbi tudi za stalen dotok občanov v županovo pisarno, saj na njegovem koledarju občinarji skorajda ne najdemo več prostega termina za najnujnejše dogovore in uskladitve. Je pa treba priznati, da si je v prvih sto dneh vzel po urico časa za vsakega od zaposlenih in z njim opravil tako imenovani letni razgovor. Z več ali manj treme smo kot v spovednico vstopali v njegovo pisarno in bolj ali manj navdušeni in izmозgani iz nje odhajali. Pravi, da so mu naši portreti sestavili sliko, na kateri bodo verjetno med letom potrebni nekateri lepotni popravki – toda to je že zgodba naslednjih sto dni.

So si pa sliko o novem županu lahko ustvarili vsi tisti občani, ki jim telekomunikacijske povezave omogočajo dostop do televizijskih programov in interneta, saj ga je prav zaradi pestrega dogajanja v občini kamera večkrat ujela v svoj objektiv, novinarji pa pisali o njem kritično ali pohvalno v tiskanih medijih in na internetu. Tistim pa, ki jim vsi signali še niso na voljo, se bo pogled na TV- in računalniški ekran kmalu zbistril. V Godoviču in Spodnji Idriji se to že dogaja, drugje pa se bo po zagotovilu župana to zgodilo še letos, najkasneje pa v prihodnjem letu. Bistreja pa že postaja situacija Zveze prijateljev mladine, kjer so se zadeve zaradi zagat pri financiranju koordinatorke zapletle, a jih je župan uspel razrešiti z razpisom delovnega mesta, katerega polovico bo financirala Občina Idrija. Mladim je namreč treba omogočiti čim več možnosti udeleževanja in izobraževanja, saj med njimi zagotovo odrašča tudi kak bodoči idrijski župan ali županja. Če že to ne, pa velja upoštevati staro ljudsko modrost, da na mladih svet stoji in bolj kot bodo ti temelji trdni, bolje nam bo.

Ker je županska dolžnost skrbeti prav za vse prebivalce občine,

od novorojenčka pa do najstarejše občanke – ženski spol je tukaj uporabljen zaradi veliko večje statistične verjetnosti, da ta status doživi gospa in ne gospod, pa tudi zato, ker se v Idriji z najvišjo starostjo res lahko pohvali predstavnica lepšega spola -, se je župan udeležil tudi otroškega parlamenta, v proračunu pa zagotovil sredstva za enkratno pomoč ob rojstvu otroka. Morda bo to poleg seveda nujnih aktivnosti zaljubljenih parov prispevalo k boljši demografski sliki, nad katero tarnajo skoraj vse naše krajevne skupnosti.

Je pa to le eden od številnih problemov krajevnih skupnosti, zato ne čudi, da je župan začel izvajati njihovo reorganizacijo. Da bi jih razbremenil, je računovodsko finančno poslovanje prenesel v občinsko upravo, česar so se nekatere bolj, nekatere manj razveselile, ena pa se je temu celo uprla in je v le-tej zato reforma kompromisno obstala na pol poti. Nekateri si pač prevelikega vmešavanja v svoje zadeve ne dovolijo, pa čeprav je dobronamerno in zakonsko osnovano. Zato pa drugi za pomoč poprosijo sami in jo, če je le mogoče, tudi dobijo. Tako se je Kanomlja obrnila na župana zaradi pomoči pri ureditvi ceste na kanomeljske klavže, na kateri se je promet po sanaciji le-teh močno povečal. Vsi, ki jih problematika zadeva, so na skupnem sestanku našli za vse sprejemljivo rešitev.

Pripravljenost za sodelovanje in skupen nastop za pridobivanje evropskih sredstev v okviru projekta In prime so izrazili tudi predstavniki Hidrie, Kolektorja in Ete, ki so se skupaj z idrijskim in cerkljanskim županom dogovorili za ustanovitev gospodarskega središča.

Če torej zaokrožimo prvih sto dni "vladavine" novega župana, lahko ugotovimo, da aktivnosti ni manjkalo in je severna sapa zajela tako kotlino kot tudi okoliško hribovje in planote. Kot rdeča nit jih povezuje resna namera po sodelovanju, skupnem snovanju načrtov in njihovem pospešenem uresničevanju. Ni sicer pričakovati, da ta težnja ne bo naletela na ovire, a to, da je severnik hiter in močan, kljub temu da se je narava malce spridila, še vedno drži in zato je upati, da bo ovire odpihnil. Za nameček pa je tudi trmasto odločen vztrajati na začrtani poti in njegovo priljubljeno reklo "Vam povem, tako bo ali pa sploh ne bo!" je treba resno jemati in se zavedati, da je še vedno bolje, da je tako, kot pa da sploh ne bi bilo. ◀

Marija Benčina

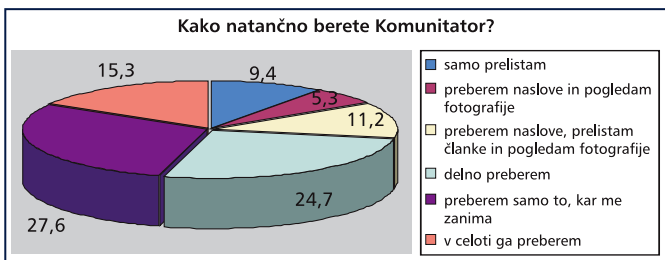

Idrijski občinski svet je prvič zasedal zunaj občinske sejne dvorane. Zbral se je namreč na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, kjer so ga lokalni predstavniki seznanili z njihovimi načrti, po katerih naj bi povezani Idrija in Spodnja Idrija v somestje postali eno od najuspešnejših srednjeevropskih mest. Predsednik krajevnega sveta Iztok Seljak, podpredsednik Bojan Čuk in krajevni svetnik Srečko Tušar so poudarili, da naj bi v prihodnje razvoj lokalne skupnosti in kakovost življenja v njej približali ravni gospodarskega razvoja kraja. fš

Komunitator je med bralci dobro sprejet

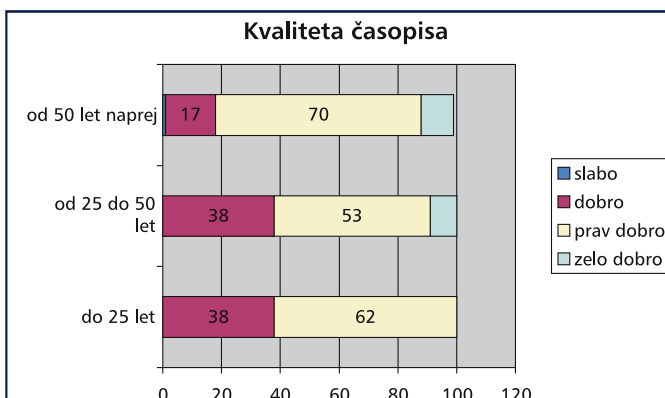
Sedem let je že od takrat, ko je Komunitator prišel med bralce. V tem času se je marsikaj spremenilo – dodajali in spreminjali smo teme, mu spremenili podobo ... Nikoli v tem času pa občanov nismo vprašali, ali ga sploh berejo in kakšen se jim zdi. Po sedmim letih smo to že morali storiti. Ker se zavedamo, da lahko časopis naredimo še boljšega in bolj berljivega, vendar samo, če bomo pri tem upoštevali mnenja tistih, ki jim je namenjen, smo marca med občani občin Idrija in Cerkno opravili anketo, bolje rečeno analizo branosti.

Zanimalo nas je predvsem, v kolikšni meri berejo časopis, kaj jim je najbolj všeč, kaj bi spremenili, kakšna se jim zdi vizualna podoba in kaj menijo o imenu časopisa. Časopis, ki izhaja v nakladi 7200 izvodov, prejema 6330 gospodinjstev. Da bi dobili transparenten vzorec, smo telefonsko anketo opravili med 170 naključnimi občani vseh petih pošt, kjer brezplačno prejemajo Komunitator. Poklicali smo vsakega desetega, petega ali tretjega, odvisno od velikosti posamezne pošte. Za mnenje smo povprašali polovico žensk in polovico moških, ki so bili enakomerno porazdeljeni v tri starostne skupine: do 25 let, od 25 do 50 let in od 50 let naprej.

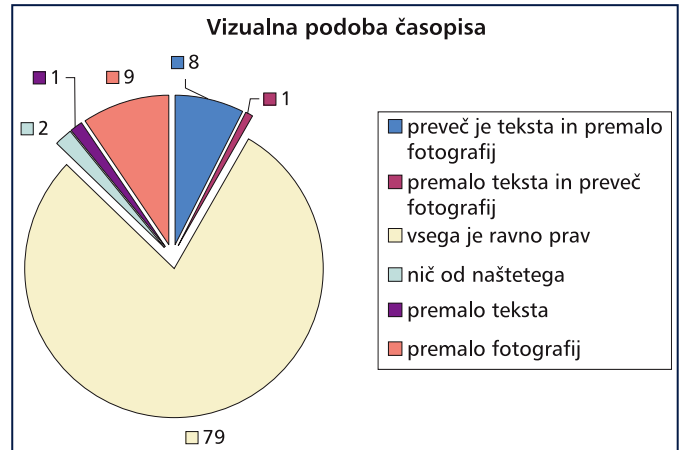

Anketa je pokazala, da časopis bere velika večina vprašanih (93,5 odstotka). Med tistimi, ki časopisa ne berejo – takih je bilo 11 –, je večina mladih. Ti so prepričani, da je v časopisu premalo tem zanje. Večina anketirancev bi vsebino Komunitatorja ocenila kot prav dobro (šolska ocena 4). O objektivnosti poročanja ne dvomijo (94 odstotkov jih namreč meni, da poroča objektivno). Velika večina iz njega izve dovolj informacij, bi pa radi, da bi več pisali o aktualnih dogodkih, kdaj pa kdaj zapustili »center« in se odpravili raziskovat podeželje in se morda poglobili tudi v teme, ki zanimajo predvsem mlajšo generacijo.

Sredinski del časopisa je namenjen koncernu Kolektor in njegovim družbam. Kar dobrih 96 odstotkov vprašanih se je

strinjalo s tovrstnim načinom obveščanja in bilo mnenja, da morajo ta del časopisa dobiti vsi občani in ne le zaposleni in poslovni partnerji. Prepričani so, da morajo vedeti, kaj se dogaja v največjem podjetju v občini.

Komunitator je ime, ki ne gre prav hitro v uho. Spraševali smo se, ali bi ga ne bilo nemara bolje spremeniti. Bralci so povedali svoje. Velika večina vprašanih (90 odstotkov) bi ime ohranila, saj so se po sedmih letih nanj končno navadili. Smo pa vseeno shranili predloge tistih, ki bi časopis preimenovali. Za vsak slučaj, ker se nikoli ne ve ... Nekaj pripomb so imeli občani tudi glede kakovosti papirja, ker se preveč sveti in se ga zato pri umetni svetlobi zelo težko bere.

Z anketo smo dobili kar nekaj koristnih napotkov, kako naprej. Spremembe bomo v časopis uvajali postopoma. Največja pa se gotovo obeta z naslednjo, junijsko številko. ♦

Polona Šemrl

Vojko Božič, direktor podjetja FMR Media, ki izdaja Komunitator, je nekdanjemu članu uprave Kolektorja Ivanu Albrehtu izročil vseh sedem letnikov vezanih časopisov, ki bodo našli svoje mesto tudi v koncernovem arhivu. V zadnjem času sta namreč gospod Albreht in v dneh pred zaključkom redakcije odsotni Silvo Kovač poskrbela, da je Kolektorjev arhiv tak kot bi si ga lahko samo želelo vsako podjetje ali ustanova. V njem bo odslej tudi naš časopis in vse gradivo, ki ga je doslej pridobila ali ustvarila FMR Media in ki priča o pestri dejavnosti koncerna Kolektor v zadnjih desetih letih.

KER NIKOLI NE VESTE KDAJ

BETINA CERNIK

NOVI PAKETI AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ

V Zavarovalnici Triglav smo prenovili avtomobilska zavarovanja in oblikovali 5 novih paketov. Paketi se med sabo razlikujejo po obsegu in številu zavarovalnih kritij. Novi paketi Zavarovalnice Triglav - za vsak žep in za vsako vozilo, z dodatnimi popusti za zveste stranke:

- **VELIKOPLUS** ponuja najbolj celovito zaščito za osebe in vozilo in ga sestavljajo vsa avtomobilska zavarovanja. **Paketni popust: 15 %.**

- **VELIKO** zagotavlja optimalno zaščito za osebe in vozila. Zanj se bodo odločali tisti zavarovanci, ki se zavedajo nevarnosti v prometu. **Paketni popust: 10 %.**

- **MAJI** ponuja možnost izbora med zavarovanjem avtomobilske odgovornosti in splošnega kaska. **Paketni popust: 7 %.**

- **MINI** je namenjen voznikom s starejšimi vozili, zato je v ospredju zavarovanje odgovornosti. **Paketni popust: 7 %.**

- **KASKO** je namenjen za zavarovanje vozil. **Paketni popust: 3 %.**

Predstavištvo Idrija
Zastopstvo Spodnja Idrija,
Zastopstvo Cerkno
Zastopstvo Godovič

Lapajnetova 43,
Na vasi 31
Trg P. brigad 4
Godovič 7

tel: 05 372 76 00
tel. 05 372 10 90
tel. 05 372 32 56
tel: 05 374 74 60

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

Šemrl Franc – Fando (1939–1979)

Pilot Franc Šemrl se je rodil 24. 4. 1939 v Črnem Vrhu materi Kristini in očetu Francu. Lokvarjevemu Francu je bilo verjetno že v jasli položeno letenje, »piko na i« pa je pomenil padalski miting leta 1950 v Zadlogu. Od takrat dalje je sanjal samo še o tem, kako bo nekoč tudi sam padalec in pilot. Znanih je kar nekaj njegovih padalskih eksperimentov. Najprej si je iz žepnega robca naredil padalo in z njim med odmorom spuščal kamenčke s šolskega okna. Vrstnik Rudolf Franko mu je pomagal, ko je z lipe s padalom spuščal domačega mačka, za padalo pa je Franc uporabil kar mamino ruto. Pa tudi sam je poskusil leteti kot Ikarus. Med dvema lipama si je postavil lato in z nje skočil z laneno rjuho. »Poletel« pa je tudi z objekta kasarne v Trebčah. Na roke si je navezal salonitke in pri poletu mahal z rokami. Vsi

njegovi poskusi so se na srečo končali brez hujših posledic. Že od malih nog je bil Lokvarjev Franc tudi aktivni športnik. Bil je izredno dober alpski smučar, smučarski skakalec (njegov rekordni polet na črnovrški skakalnici je znašal okoli 40 m) in orodni telovadec, predvsem na krogih. Sošolec Valentin Trček se spominja, kako so šli leta 1952 peš s smučmi preko Trnovskega gozda na tekmovanje na Lokve. Kmalu po prihodu na Lokve je zaradi pitja mrzlega malinovca Franc zbolel za drisko. Čeprav je vso noč potoval med spalnico v zgornjem nadstropju in straniščem v pritličju hotela Poldanovec, je naslednji dan suvereno premagal vso konkurenco in za nagrado dobil smuč. Svojo smučarsko premoč pa je sovrstnikom pokazal še na drugih primorskih smučiščih. V njegov spomin v Črnem Vrhu domači smučarski klub organizira tradicionalni Šemrllov memorial. Po končani osnovni šoli se je brez soglasja staršev odločil za šolanje na srednji šoli za aktivne podčastniške pilote. Sprejemnih izpitov leta 1954 ni uspešno opravil, kajti kljub izpolnjevanju vseh fizičnih sposobnosti ni dosegal predpisane višine. Po enem letu je pridobil manjkajoče centimetre in bil sprejet na šolo. Manjkajoče centimetre naj bi si pridobival tudi z večkratnimi vesami na domači lipi. Uresničila se mu je mladostna želja po letenju. Po končani srednji šoli je nadaljeval šolanje na vojaški letalski akademiji v Zadru in jo leta 1964 uspešno zaključil. Kot dobrega pilota so ga obdržali na akademiji, kjer je kot učitelj letenja v desetih letih službovanja usposobil številne generacije jugoslovanskih vojaških pilotov. Njegova želja pa ni bilo le »navadno« letenje, želel si je nekaj več. Zato se ni čuditi, da je bil med soustanovitelji in prvi vodja akrobatske skupine jugoslovanskega vojnega letalstva, kasneje pa njihov mentor in selektor. Z letali znamke Galeb 2 so nastopili na številnih letalskih mitingih po Jugoslaviji, med drugim so njegove vragolije občudovali tudi udeleženci letalskih mitingov v Ajdovščini. Akrobatska skupina leti tesno drug ob drugem

Piloti prve jugoslovanske akrobatske skupine (Franc Šemrl prvi z desne)

»v obliki romba«. Pri letenju sledijo vodilnemu v skupini. V vetrovnem vremenu je tako letenje rizično, saj sunek vetra lahko povzroči trčenje. V Ajdovščini je bil nekoč zaradi neugodnih vremenskih razmer (burje) nastop akrobatske skupine že skoraj odpovedan, vendar je Šemrl s svojo skupino vseeno nastopil, saj ni želel, da bi njegovi rojaki ostali brez glavne točke mitinga. Ob tej priliki naj bi priletel tudi v domači Črni Vrh in v nizkem letu pozdravil domače. V akrobatskem letenju se je Šemrl preizkusil tudi na mednarodnih tekmovanjih. Na svetovnem prvenstvu leta 1972 v Zadru je z bistveno slabšim letalom od konkurence, s propellerskim letalom Zlin češke izdelave, zasedel 7. mesto. Ker je nekatere figure v zraku izvedel s po moči petkrat slabšim letalom, je bil glavni zvezdnik prvenstva. Sin Igor se spominja,

kako je preletel celotno letališko stezo na Batajnici blizu Beograda 10 metrov nad tlemi, obrnjen na hrbet. Pri velikanski hitrosti bi bila lahko že najmanjša napaka na krmilnem sistemu usodna.

Kakšne akrobatske sposobnosti in izredne fizične sposobnosti je imel, dokazuje podatek, da je še pri štiridesetih letih naredil salto naprej z mesta. Vsi so mu priznavali izredne kvalitete, zato ni čudno, da so ga šteli za najboljšega jugoslovanskega

pilota na letalih znamke Galeb in Zlin, odlikovan pa je bil tudi z najvišjim priznanjem za pilote - zlatim letalskim znakom. Ko je leta 1974 v Beogradu zaključil Višjo vojaško akademijo, so mu nadrejeni obljubili, da bo postal komandant letalskega polka v Zadru, vendar je zaradi nacionalnega ključa izpadel. Za komandanta je bil izbran pilot druge narodnosti. Čeprav so ga že v preteklosti vabili med preizkusne pilote v VOC (Vojno opitni centar), ki je imel sedež na delu vojaškega letališča Batajnica, se

za selitev ni odločil. Razočaran, ker ni napredoval, pa je vabilo sprejel in se z ženo Lilijano ter sinovoma Igorjem in Alešem odločil za selitev v Beograd. Tukaj je bil zaposlen pet let. Ob obisku med prvomajskimi prazniki leta 1979 je prijateljem izrazil svoje razočaranje nad stanjem v vojski, povedal je, da ni pravega vodstva, zato je razmišljal o odhodu iz vojske, vrnitvi v domače kraje in karieri civilnega pilota. Toda te njegove želje se niso uresničile.

Na poskusnem poletu z migom se je 10. 9. 1979 smrtno ponesrečil. Ko sta se s kolegom, ki je pilotiral letalo, v nizkem letu vračala proti matičnemu letališču, je prišlo do okvare črpalke za gorivo. Iz letala sta se sicer izstrelila, vendar se jima padali zaradi prenizke višine nista odprli. S tem se je zaključila kariera vrhunskega pilota. Šemrl je bil namreč edini jugoslovanski vojaški pilot, ki je imel na svojem letalu napisan svoj vzdevek - Fando. Napis na letalu so mu naredili mehaniki, nihče od nadrejenih pa jim ga ni ukazal odstraniti, čeprav so bili napis v jugoslovanski vojski strogo prepovedani; s tem mu je bilo tudi od nadrejenih izkazano posebno priznanje. Šemrl je dobil svoj vzdevek po legendarnem argentinskem dirkaču formule ena Juanu Emanuelu Fangiu, po hitrosti in nepremagljivosti sta si bila enaka. Ves čas službovanja v vojski je Šemrl izrabil vsako priložnost, da se je vrnil domov k staršem in sestri. Zimske počitnice je izkoristil za smučanje, s smučanjem je »okužil« celo ženo, rojeno na otoku blizu Zadra.

Da jabolko ne pade daleč od drevesa, dokazujeta tudi njegova sinova: starejši Igor je študiral za pilota, mlajši Aleš pa se je izšolal za letalskega mehanika. Sinova sta realizirala tudi očetovo neuresničeno željo vrnitve v Črni Vrh. Oba sta se iz Beograda preselila v očetov rojstni kraj. ◀

Jože Kenk

poslovalnica

Že deseto leto odprti za vaše želje!

Paket ugodnosti ob 10-letnici delovanja

Poslovalnica SKB banke v Idriji letos praznuje 10-letnico delovanja. Ob tej priložnosti smo pripravili posebno ponudbo. Vsi tisti, ki boste do 31. julija 2007 pri nas odprli svoj osebni račun, na katerega prejmete plačo, pokojnino oziroma druge redne mesečne prilive, si boste s tem zagotovili naslednje ugodnosti:

brezplačno vodstvo osebnega računa do konca leta 2007	mesečni prihranki 1,75 EUR
brezplačni SPLET KOMPLET (SKB NET, Zeleni telefon in WAF SKB NET)	prilivanki 2086 EUR
brezplačna enoletna članarina za MasterCard kartico ali	prilivanki 1.640 EUR
brezplačna enoletna članarina za VISA kartico	prilivanki 1.231 EUR

SKB banka, Poslovalnica Idrija
 Ulica sv. Barbare 3, Idrija, telefon: (05) 374 11 08, fax: (05) 374 11 13
 Prejeto vam vsaki delovnik od 8.30 do 12. ure in od 14. do 17. ure.

www.skb.si • Zeleni telefon 080 15 15

Poleg tega lahko izkoristite še:

- brezplačno prvo odobritev limita v višini odobrenega limita na račun pri drugi banki,
- brezplačno odprte varčevalnih računov SKB banke,
- hitro umetitev direktnih obremenitev,
- odobritev kredita za poplačilo obstoječih kreditov v drugih bankah (brez stroškov odobritve kredita),
- letnje polovice stroškov odobritev za vse nove kredite v letu 2007.

Ponudba velja za nove in obstoječe stranke, ki teh storitev še ne uporabljajo.

Vsem strankam se zahvalujemo za zaupanje v želji, da bomo le naprej uspešno sodelovali!

Ob 150. obletnici rojstva Mihaela Arka

Dolgoletni idrijski dekan, poslanec v nekdanjem kranjskem deželnem zboru in zgodovinar Mihael Arko (1857–1938) je v uvodu k svojemu življenjskemu delu Zgodovina Idrije (1931) zapisal: »Tako sem prejemal 300 let stare zamazane listine. Ko sem kak dan končal proučevanje in si umil roke, je bila voda gosta in sivočrna. 15 let je trajalo iskanje zgodovinskih podatkov ... Večkrat sem cel teden delal zastonj, nato pa se je dobilo zopet kaj zanimivega. Marsikatera ponočna ura se je v ta namen porabila. Zopet je minilo nekaj let, da sem izpiske uredil in prepisal v posebno knjigo ... Kmalu potem ko sem jaz končal, so vse listine kot nepotrebno navlako – balast – spravili v zavoje in trpežni papir prodali trgovcem.«

Lzid Zgodovine Idrije leta 1931 je predstavljal nadvse pomemben in težko pričakovani dogodek. V 117 strani obsegajoči župnijski kroniki, ki jo je Arko vestno pisal od prihoda v Idrijo do svoje osemdesetletnice leta 1937, lahko na strani 105 preberemo:

»11. maja 1931 došla knjiga Zgodovina Idrije, sestavil dekan Arko. Ljudje jo silno želeli in zagotovili tiskarni, da ne bo trpela kake izgube. 635 iztisov so poslali v Idrijo, ki so bili v 4 dneh vsi prodani. Dobili še potem 50 iztisov, za katere so se kar trgali. 27. maja se je knjiga tudi plačala nad 6.000 lir ... Tudi v Ljubljano poslani iztise že plačali. Tiskarna lep dobiček.«

Dodati velja, da je Arkovo delo razen v Idriji naletelo na veliko odobravanje v širšem primorskem prostoru, ki je bil izpostavljen fašističnemu raznarodovalnemu pritisku. Nikakor ni bilo naključje, da je Arku z lastnoročnim pismom čestital goriški nadškof dr. Frančišek Sedej, znameniti cerkljanski rojak in odločen borec za narodnostne pravice Slovencev pod Italijo. Vsekakor je potrebno, da se tudi v našem času ponovno spomnimo na zaslužnega moža, ki je v začetku prejšnjega stoletja požrtvovalno in uspešno zaoral v ledino idrijskega zgodovinarja.

Monsinjor Mihael Arko je prehodil dolgo, razgibano in vseskozi ustvarjalno življenjsko pot. Rodil se je 19. septembra 1857 v kmečki družini v Zapotoku pri Sodražici in umrl kot zlatomašnik (od 1931) 29. marca 1938 v Idriji. Osnovno šolo je obiskoval v Sodražici, gimnazijo in bogoslovje pa v Ljubljani. Že v tretjem letniku teološkega študija je bil 19. septembra 1880 (na 23. rojstni dan) posvečen v duhovnika. Kot kaplan je služboval v Škofji Loki (1881) in v Hrenovicah pri Postojni (1885), zatem pa je bil leta 1888 premeščen v Šturje na Vipavsko, sprva kot kurat in nato kot župnik. V Idrijo je prišel 7. julija 1897 ter prevzel mesto župnika in dekana.

Odgovorno službo je zgledno opravljal nad 40 let in z Idričani delil usodo pod avstrijsko oblastjo, v letih prve svetovne vojne in v času italijanske zasedbe. Starejši Idričani se dobro spominjajo, da dekan Arko pod Italijo ni bil samo dušni pastir, ampak tudi narodni buditelj, saj se je nazadnje le še v cerkvi slovensko poučevalo in pelo. Zaradi narodne zavesti in delovanja je marsikaj pretrpel od raznarodovalnih fašističnih oblasti, ki so ga mučile s pogostimi zasliševanji in grožnjami. Najprej je treba zapisati, da se je Arko vse življenje s posebno zavzetostjo posvečal glasbenemu udejstvovanju. V skladu s svojim poklicem se je uveljavil kot priznan glasbenik cecilijanec. Petja ter igranja na klavir in orgle se je učil na Alojzijevišču v Ljubljani pod vodstvom skladatelja Antona Foersterja, tečaj za pevovodje pa je na priporočilo ljubljanske nadškofije opravil celo na dunajskem konservatoriju. Komponiral sicer ni, organiziral pa je pevske zборе povsod, kjer je služboval. Ko je vodil slovenska romanja v Rim (1888, 1900, 1913), je skrbel tudi za petje. Na romanjih v Rim je imel poseben vlak s 650 romarji. Sodeloval je pri Cerkvemem glasbeniku, glasilu Cecilijanskega društva v Ljubljani. Po odloku škofa Jegliča z dne 14. avgusta 1913 je bil imenovan za člana glasbene komisije v ljubljanski škofiji. Po vsem povedanem je razumljivo, da je Arko tudi v Idriji poskrbel za visoko kakovost cerkvenega pevskega zbora in orkestralno spremljavo. Organiziral je vsakoletne koncerte, znane pod imenom Cecilijanke. Že leta 1909 je v cerkvi sv. Barbare blagoslovil nove in za tisti čas najsodobnejše orgle.

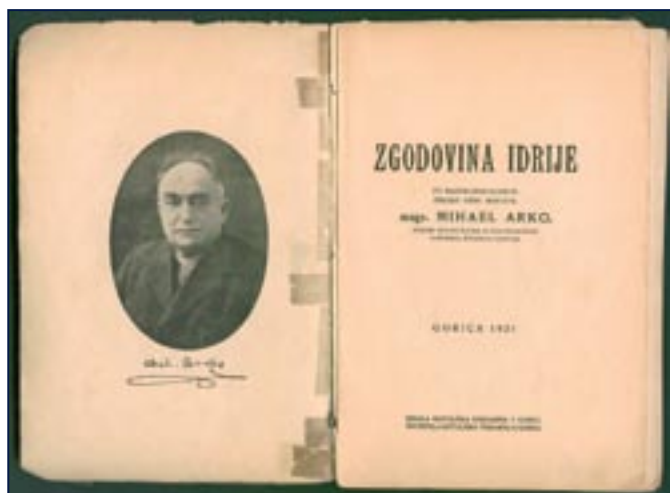
V Idriji je Arko 40 let zgledno upravljal s cerkveno imovino, obnavljal sakralne stavbe in zlasti bogato opremljal župnijsko cerkev sv. Barbare. Vseskozi je nastopal v vlogi pokrovitelja in dobrotnika sester usmiljenk, ki so oskrbovale zavetišče ostarelih na Marofu. Aktivno in uspešno se je vključeval v društveno in politično življenje. Delal je pri raznih katoliških organizacijah, na primer pri prodajni zadruzi, pri Raiffeisnovi posojilnici in pri prosvetnem društvu Katoliška delavska družba.

Po besedah našega uglednega rojaka dr. Antona Kacina (1901–1984) se je Arko »ukvarjal s politiko, kolikor so zahtevale razmere.« Dne 19. septembra 1901 je bil izvoljen v Idrijo za poslanca v kranjskem deželnem zboru, pri čemer so ga podprli tudi socialni demokrati, saj je vzdrževal dobre odnose z rudarji in delavskimi družinami. Potegoval se je za zboljšanje plač gozdnih delavcev, pospeševal razvoj šolstva od otroškega vrtca do realke in si odločno prizadeval, da bi imela idrijska realka čim bolj slovenski značaj. Na realki je tudi občasno poučeval, najprej ob njeni ustanovitvi, pozneje pa še po prvi svetovni vojni. Ker so vsi realčni stroški kar osem let bremenili samo proračun idrijske mestne občine, se je Arko zavzemal za zakonsko spremembo, po kateri je leta 1909 del finančnih obveznosti prevzela država. Časopis katoliškega političnega tabora Slovenec je 21. novembra 1905 poročal, da je Arko v deželnem zboru v teku boja za samo slovenske sejne zapisnike kot načelnik ustavnega odbora predlagal, naj se potrdi samo slovenski zapisnik prejšnje seje, nemškega pa ne. Ugledno in izpostavljeno funkcijo deželnega poslanca je Arko izvrševal do leta 1908, nato pa je bil še vse do leta 1918 član Izvršnega odbora Slovenske ljudske stranke. Ne gre prezreti, da mu je po cerkveni liniji pripadala vrsta visokih zadržitev in eminentnih nazivov. Med drugim je postal papeški tajni komornik, apostolski protonator, goriški častni kanonik in konzistorialni svetovalec.

Trajne zasluge, po katerih ga danes posebno cenimo, si je Arko pridobil kot publicist in zgodovinar. Vsa leta v Idriji je našel čas za raziskovanje in pisanje. Po prvi svetovni vojni je pogosto objavjal razne članke, zlasti spomine v Našem čolnici, v Zborniku svečnikov sv. Pavla (1926, 1927, 1928), v Družini (1929) in v Koledarju Goriške Mohorjeve družbe (1930). Za Jadranski almanah je prispeval razpravi Idrija in njen rudnik (1923) in Nekdanji socialni položaj idrijskega rudnika (1925–1930).

Obsežni sintetični monografiji z naslovom Zgodovina Idrije je Arko namenil kakih 20 let sistematičnega in vztrajnega raziskovalnega dela. Že pred prihodom v Idrijo je prebral kratek pregled zgodovine rudnika, ki ga je leta 1860 v nemščini objavil Peter Hitzinger. Ko je prevzel službo idrijskega župnika, je kmalu začel pregledovati rudniški arhiv ter sestavljati zgodovino rudnika, župnije in mesta. Za dolgoletna preučevanja arhivskih fondov v gradu si je moral seveda vedno znova izposlovati dovoljenje vsakokratnega rudniškega predstojnika. Pri raziskovanju idrijske preteklosti je Arku veliko pomagal rudniški uradnik (oficial) Ivan Tušar, ki je »ves svoj prosti čas porabil, da je stikal po raznih papirjih, ki jih je našel v gradu pod streho.« Sistematične obdelave krajevne zgodovine se je Arko po lastni izjavi lotil tudi zato, da bi lahko z verodostojnimi informacijami postregel uglednim uradnim osebam, ki so obiskovale rudnik in mesto, in da bi lahko kot enakopraven sogovornik nastopal pri urejanju odnosov med rudniško upravo in župnijo.

Arko se je povečini naslanjal na dokumentacijo, ki mu je bila na razpolago v Idriji. Teh arhivskih virov danes žal večinoma ni več, ker so jih po uporabi ponavadi lahkomišelno zavrgli. Ker je bil Arko pri vsakem svojem početju dosleden in natančen, je celotno Zgodovino Idrije prepisal z lepo čitljivim rokopisom v zajetno knjigo, ki obsega kar 292 strani. Dragocen manuskript je ohranjen v idrijskem župnijskem arhivu. Pred tričetrstoletja je unikatni rokopis uredil za tisk dr. Anton Kacin, knjigo pa so izdali idrijski farani ob Arkovi zlati maši. Tiskana izvedba Zgodovine Idrije obsega tako (skupaj s poslanico in uvodom) 260 strani besedila in prilog.

Vsebina knjige je razdeljena na tri obsežna poglavja, ki nosijo naslednje naslove: Rudnik, Cerkvena zgodovina in Občina. Opis rudnika vsebuje vrsto najpomembnejših epizod iz njegove zgodovine, pa tudi kopico podatkov o najrazličnejših dogodkih, znamenitostih in življenjskih razmerah v nekdanji rudarski Idriji. Arko je pravilno opozoril na pomen najstarejših zapisov o rudarjenju v Idriji iz leta 1493, ki so se ohranili v Čedadu. Temeljito je obdelal tri francoske zasedbe rudnika in mesta, dogodke leta 1848, elementarne nezgode, rudniško upravo in sodstvo, zdravstveno službo, položaj delavstva, preskrbo

z življenjskimi potrebščinami, bratovsko skladnico, vojaške obveznosti, rudarsko godbo in še marsikaj. V prikazu cerkvene zgodovine so predstavljeni prvi in poznejši idrijski duhovniki, doba protestantizma in protireformacije, razvoj od kaplanije do župnije in dekanije ter kateheti in organisti. Posebno vrednost ima temeljit opis zgodovine in opreme vseh idrijskih cerkva, zlasti župnijske cerkve sv. Barbare. Zanimive so tudi Arkove navedbe o nekdanjem verskem življenju v Idriji, o spremembah v dobi cesarja Jožefa II, o socialnem statusu duhovnikov in o zapletih v odnosih med župnijo in rudniško upravo. Poglavje Občina obravnava razvoj idrijske upravne enote od zemljiškega gospostva do mestne občine. V poglavju so navedeni vsi idrijski župani in njihove zasluge, največ pozornosti pa je deležen razvoj osnovnega, poklicnega, strokovnega in srednjega šolstva. Zaključni tematski sklopi so posvečeni idrijskemu gledališču, pošti, cestnim povezavam in znamenitim idrijskim rojakom. Če ocenjujemo vrednost in pomen Zgodovine Idrije iz leta 1931 z današnjega zornega kota, potem lahko ugotovimo, da se z imenom Mihaela Arka začenja seznam najpomembnejših raziskovalcev idrijske preteklosti, na katerega so se pozneje uvrstili Ivan Mohorič, dr. Marija Verbič, dr. Helfried Valentinitš, Jože Pfeifer, Slavica Pavlič in morda še kdo. Arko je dejansko kot prvi (in žal zaenkrat zadnji) idrijski pisec poskušal celostno in z vseh vidikov zajeti in povzeti krajevno zgodovino. V svojih prizadevanjih je uspel do meje, ki so mu jo postavile objektivne okoliščine. Ker je bil zaradi službenih obveznosti in drugih zadolžitav trajno vezan na Idrijo in je le redko potoval preko meja Kranjske in Goriške, seveda ni mogel dobiti vpogleda v izjemna bogastva idrijske bibliografije in virov, ki jih hranijo muzejske in arhivske ustanove širom po Evropi. Zgoraj naštetih zgodovinarji in drugi strokovnjaki so v zadnjih desetletjih bistveno razširili in poglobili poznavanje vseh dogajanj v petih idrijskih stoletjih, zato so se mnoge Arkove navedbe izkazale kot napačne, hipotetične ali le delno pravilne. Nekaterih obdobij, zlasti starejših, se Arko skorajda ni dotaknil, prav tako se ni spuščal na področja rudarske tehnike in metalurgije. Celotna Arkova Zgodovina Idrije je po sodobnih kriterijih premalo sistematična, saj ne premore ustreznega ravnovesja med bistvenimi vsebinami in nepomembnimi podrobnostmi. Medtem ko so ponekod mnoga desetletja prezrta, se drugod tekst prekomerno raztegne v obrobne in nezanimive detajle (npr. poglavje Beneficij pri sv. Antonu, 7 strani). V poglavju Rudnik je na primer splošnemu pregledu od »Škafarja« do 18. stoletja odmerjenih samo 15 strani, nato pa trem francoskim zasedbam Idrije (1797, 1805, 1809–1813) kar 45 (!) strani.

Kljub naštetim pomanjkljivostim pa ohranja Arkova knjiga trajno in nenadomestljivo dokumentarno vrednost. Izkušnje mnogih domoznancev dokazujejo trditev, da te dragocene knjige ni mogoče nikdar do kraja prebrati, saj vsebuje domala nepregledno množico imen, letnic, dogodkov in zanimivosti. Tudi najboljši poznavalci idrijske zgodovine lahko ravno pri Arku še vedno najdejo kak presenetljivo dobrodošel podatek. Današnje in prihodnje idrijsko zgodovinopisje stoji pred izzivom: kdaj in kako nadgraditi Arkovo delo? Omenjeni izziv predstavlja zahtevno in hvaležno nalogo, v katero bi moral več let zagristi kak vsestransko usposobljen, razgledan in vztrajen zgodovinar. Prej ali slej bo treba napisati »prenovljeno« Zgodovino Idrije, seveda kot sintezo vseh novejših dognanj in v skladu s sodobnimi zahtevami zgodovinske stroke. ♦

Janez Kavčič

Februar 2007

4. februar – Sekcija smučanja po starem pri turističnem društvu iz bližnjih Dolenjih Novakov je na Smučarskem centru Cerčno pripravilo že peto srečanje starosvetnih smučarjev. Udeležilo se ga je 70 starožitnih smučarjev iz različnih gorenjskih in primorskih krajev. Domačini so se predstavili s sedmimi pari na novo izdelanih novaških lok smučk in se z ostalimi udeleženci pomerili v veleslalomski tekmi.

8. februar – Osrednjo prireditev ob kulturnem prazniku so za cerkljansko občino pripravili učenci OŠ Cerčno. Na prireditvi so se občinstvu predstavili mlada gledališčnika, bivša učenca cerkljanske osnovne šole Tjaša Jurman in Mitja Kumer, z romantično komedijo, grotesko ruskega dramatika Venedikta Jerofejeva z naslovom Moskva–Petruški, ki jo je režiral Marjan Bevk, učenci 5. b-razreda in likovni krožek omenjene šole pod vodstvom likovne pedagoginje Ane Vončina. Za prireditev so pripravili donatorsko razstavo šolskih grafik. Izkupiček bodo namenili v sklad za nakup električne peči za peko keramike.

9. februar – V baru in galeriji Pri črnem orlu so pripravili predavanje fotografa in fotoreporterja Iztoka Bončine o pridobivanju, obdelovanju in prodaji šrilanških mineralov. Bončina se je spuščal v rudnike s tamkajšnjimi rudarji, ki za vsakodnevno skodelico čaja v težavnih in nevarnih delovnih razmerah kopljejo najdragocenejše zaklade – safirje, rubine in ostale pisane minerale.

11. februar – Idrijski gasilci so lani posredovali v 16 požarih doma in pomagali pri gašenju velikega požara na Krasu. Opravili so tudi 16 tehničnih posredovanj in 14 posredovanj v prometnih nesrečah. Za letošnje leto načrtujejo nakup nove hidravlične

naprave za pomoč in reševanje ponesrečencev v prometnih nesrečah, pripravo projektov za gradnjo gasilskega doma na Vojskem in začetek akcije za nakup kombiniranega gasilskega vozila – avto lestve, ki bi gasilcem omogočila dostop in sočasno reševanje iz višjih stavb v občini. Naložba jih bo stala 450 tisoč evrov.

24. februar – V počastitev tričetrstoletnega delovanja »zadloške pleh muske« sta črnovrški KUD Sloga in Godbeno društvo rudarjev Idrija odprla razstavo in pripravila koncert. Na njem so godbeniki premierno izvedli »Swarzenberg marsch« – črnovrško koračnico, ki jo je dirigent idrijskih godbenikov Domen Prezelj iz ohranjenega notnega črtovja prekomponiral za pihani orkester v večji sestavi.

25. februar – Tekaški smučarski klub Idrija je na Vojskem izvedel tri tekmovanja smučarjev tekačev: Pokal SLOvenSKI maraton za kategorizirane tekmovalce, Pokal Slovenije za rekreativce in odprto prvenstvo za otroške kategorije. Otroci so se pomerili na 3 in 5, odrasli pa na 21 in 30 kilometrov dolgi progi. Pred tem je idrijski Tekaški smučarski klub v sodelovanju s komisijo za tek na smučeh Zveze učiteljev in trenerjev Slovenije pripravil prvi pohod po Trnovskem gozdu.

Marec 2007

9. marec – V razstavišču Nikolaja Pirnata na idrijskem gradu Gewerkenegg so na ogled postavili 32 likovnih del, ki so nastala na lanski, štirinajsti likovni delavnici Slovenija, odprta za umetnost na Sinjem Vrhu nad Ajdovščino. Pod vodstvom Klavdija Tutte so jih junija

lani ustvarili umetniki iz devetih držav. Obiskovalce je po razstavi popeljala likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn.

10. marec – Med najpomembnejšimi lanskoletnimi nalogami idrijskega Muzejskega društva je bila priprava in izvedba posvetov o Krajinskem parku Zgornja Idrija in o evropskem pomenu idrijske naravoslovne dediščine. Muzejsko društvo si prizadeva, da bi naravoslovno dediščino Idrije širši javnosti predstavili s postavitvijo stalne muzejske razstave in da bi čim prej uredili območje nekdanje topilnice živega srebra in drugih žgalniških naprav. V letošnjem letu bodo nadaljevali z deli v botaničnem vrtu in pripravili okroglo mizo o rudniškem zdravniku Scopoliju in njegovem dopisovanju z Linnejem.

14. marec – Društvo za promocijo in zaščito idrijskih jedi ter Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija sta pripravili četrto senzorično ocenjevanje idrijskih žlikrofov. Udeležilo se ga je enajst izdelovalcev. Tričlanska komisija je ocenjevala videz, vonj, aromo, teksturo in skupni vtis. Dva izdelovalca sta prejela trideset in več točk od skupno 35. Nihče ni dosegel manj kot 25 točk, kolikor jih certificirani izdelovalci potrebujejo, da obdržijo certifikat oziroma da si ga pridobijo.

17. marec – Občinstvo je do zadnjega koticčka napolnilo kulturno dvorano v Spodnji Idriji. Ob spremljavi Jake Puciharja, Janeza Dovča, Aleša Avblja in Kristana Kranjčana so se občinstvu predstavila imena, ki že vrsto let kreirajo slovensko umetniško in zabavno sceno: Romana Kranjčan, Lara P. Jankovič, Jure Ivanušič in Darja Švajger. Projekt je bil zasnovan kot poskus oživitve nekoč izjemno popularnih kabarejev, v katerih se domiselno prepletajo govor, zabavna glasba in šanson.

17. marec – Na čipkarski šoli v Idriji je potekal slovenski del srečanja sodelujočih v mednarodnem projektu Sokrates – Grundtvig: »Čipka – evropska mreža«. Cilj tega triletnega projekta, ki je združil strokovnjake iz petih evropskih držav, je bil na evropski ravni oblikovati skupine izdelovalcev svojih klekljanih čipk, ki so se pripravljene učiti klekljanja drugih evropskih klekljarskih

središč. Krona dosedanjega dela je bila predstavitev knjige o pečni čipki. Ta poleg uvodne predstavitve partnerjev v projektu prinaša še zgodovinski pregled pečne čipke po evropskih klekljarskih središčih, rekonstruirane stare čipke z vzorci in načrti in mini slovarček klekljarskega izrazoslovja v šestih jezikih.

22. marec – Ob svetovnem tednu frankofonije je idrijska gimnazija Jurija Vege v Mestni knjižnici in čitalnici pripravila večer francoske poezije z naslovom Jacques Prévert in njegova ljubezenska poezija. Deset avtorjevih pesmi so ob spremljavi klavirja občinstvu predstavili dijaki drugega

letnika idrijske gimnazije, ki se kot drugi tuji jezik učijo francoščino. Čeprav so obiskovalci ob prihodu prejeli slovenski prevod vseh predstavljenih pesmi, dodatna razlaga ni bila odveč. Vlogo povezovalca večera je prevzel Prévert sam, ki ga je odlično upodobil Nejc Sedej.

Idrija je dobila bolnišnico za duševne bolezni

V nedeljo je bila izročena svojemu namenu bolnišnica za duševne bolezni v Idriji. Slavnostne otvoritve so se udeležili številni predstavniki javnega in političnega življenja. med njimi so bili člani Izvršnega sveta LRS Matija Maležič, sekretar sveta za zdravstvo LRS dr. Piškur, predsednik krajnega ljudskega odbora Gorica inž. Karmelo Budihna, podpredsednik OLO tovariš Franc Skok, predsednik občinskega ljudskega odbora Idrija tovariš Lado Božič ter številni zdravstveni delavci.

Otvoritveni govor je imel predsednik upravnega odbora nove bolnišnice Stanko Strnad, ki je pozdravil vse povabljenе goste. Ta njim je povzel besedo dr. Janez Kanoni, upravnik bolnišnice za duševne bolezni v Ljubljani. Nadrobno je orisal težave, ki jih je bilo treba prebroditi, preden je prišlo do uresničitve zamisli o ustanovitvi nove bolnišnice, ter poudaril pomen, ki ga bo bolnišnica imela za nadaljnji razvoj zdravstvene službe pri nas. Priznanje za požrtvovalnost pri obnovi in graditvi tako velikega objekta je izrekel delovnemu kolektivu podjetja »Zidgrad« iz Idrije dr. Piškur.

Po slavnostni otvoritvi so si gostje v spremstvu članov upravnega osebja bolnišnice ogledali posamezne prostore in bili ob njihovi skrbni ureditvi navdse prijetno presenečeni. Uprava bolnišnice je gostom pripravila tudi svečano kosilo.

Vsako, ki se pripelje v to našo kotlino, lahko že od daleč zagleda na griču nad mestom več poslopij – to je bolnišnica za duševne bolezni, ki skoraj nima primera daleč naokoli. Vsa povojna leta so razmišljali, kaj bi s temi poslopji, ki so bila zaradi vojne že delno uničena, vendar še uporabna. Končno se je odločil Svet za zdravstvo LRS, da zgradi na tem kraju moderno bolnišnico za duševne bolezni. Tako je bil te dni dokončan ženski oddelek in upravno poslopje ter poslopje, kjer so nameščene kuhinja, menza in pralnica ter skladišče. Kuhinja in pralnica sta opremljeni s sodobnimi stroji in raznimi modernimi napravami.

V ženskem oddelku je prostora za 254 postelj in ko bo dokončan še moški, kar bo zelo verjetno še to jesen, bo v tej bolnišnici prostora za 450 pacientov.

V njej bo obratovala tudi lekarna, zobna ambulanta in rentgen. Začasno bo v njej zaposlenih okoli 100 ljudi. Ko pa bo dokončno dograjen tudi moški oddelek, se bodo pomnožili na 160. Vprašanje upravnega osebja je rešeno, enako tudi vprašanje nižjega medicinskega kadra. Začasne težave bodo z namestitvijo srednjega in višjega medicinskega kadra, ki ga še primanjkuje.

Kakor smo že omenili, se nahaja ta bolnišnica na razgledni točki nad mestom, kjer vedno nekoliko pihlja vetrc in jo v lepih sončnih dnevih od jutra do večera obsevajo zlati sončni žarki, kar bo pač zelo blagodejno vplivalo na bolnike.

Dosedanja gradnja bolnišnice je stala približno 350 milijonov dinarjev. Za dokončno ureditev moškega oddelka, garaže in delavnic pa bo potrebno še okoli 60 milijonov dinarjev.

Bolnišnica si bo uredila tudi lastno ekonomijo, s čimer se bodo zmanjšali dnevni izdatki. Računajo, da bo dnevna oskrba stala približno 620 dinarjev.

Z otvoritvijo te moderne bolnišnice pa stopa ponovno v ospredje problem zveze mesta z zunanjim svetom. Upamo, da bo to pot imelo avtobusno podjetje razumevanje tudi za našo kotlino ter ji uredilo in zboljšalo avtobusne povezave vsaj v tolikšni meri, kakor jih je že zdavnaj z mnogimi kraji ob železnici.

V. F.

Primorske novice, 12. april 1957

Lani dve koči in zavetišče

Planinsko društvo v Idriji je dokaj delovno, saj je lani zgradilo dve koči in eno zavetišče. Privlačni idrijski hribi so bili namreč brez zavetišč in koč, zaradi česar niso bili tako obiskovani, kot bi po svoji lepoti zaslužili. Društvo ima sicer velike finančne težave, vendar je s tem storilo precej za razvoj planinstva na Idrijskem. Lani je odkrilo pri koči na Javorniku tudi spominsko ploščo rojaku Maksu Pirnatu. V svoje vrste je pritegnilo mnogo mladine in priredilo zanje več izletov. Pokazalo se je tudi z gorsko stražo.

Markacijski odsek društva je markiral celotno transverzalnó pot na področju društva, ponekod povsem na novo. Letos nameravajo markirati še nekatere druge važne poti (Otlica, Hudo polje itd.). vse bolj se društvo zavzema tudi za zaščito izredno pestre flore v hribih. Premalo aktivnosti pa je pokazal propagandni odsek društva. Izkazali pa so se fotoamaterji, ki so posneli številne lepe pokrajinske motive. Društvo ima okrog 500 članov, od teh skoraj polovico mladine in pionirjev.

Pomembna je tudi gimnazijska taborniška organizacija, ki ima blizu sto članov. Priredila je vodniški tečaj, taborjenje v Omišlju in zbor primorskih tabornikov. Zadnje čase je pristopilo v to organizacijo tudi večje število rudarske mladine.

Slovenski poročevalec, 15. marec 1957

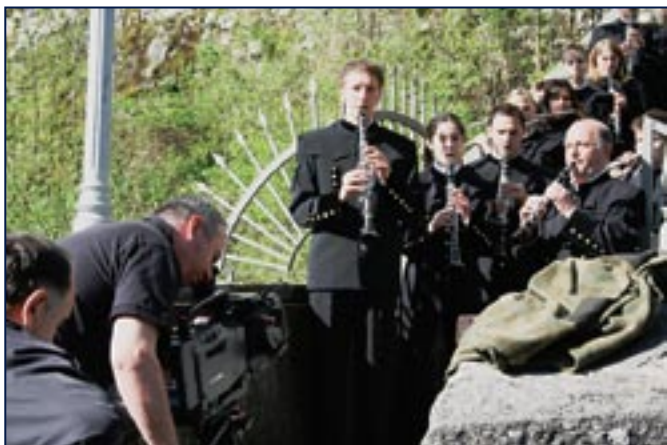
Cerkno

Več kot polovica vasi v cerkljanski občini še nima električne napeljave. Popravila pa terja že urejena napeljava v Cerknem in tudi drugod. Pred časom so elektrificirali vasi Zakojca, Ravne, Novaki in Podlanišče. Na elektriko pa še čakajo v Počah, Gorjah, Plečah in drugod. Pomembna je pobuda prebivalcev Jageršč in Reke, ki si sami pripravljajo majhno centralo za svoje potrebe.

Slovenski poročevalec, 18. marec 1957

Godba rudarjev na televiziji

Idrijska godba rudarjev bo prvega maja širši slovenski javnosti zaigrala prvomajsko budnico. Kot je povedal dirigent Domen Prezelj, povabila Televizije Slovenija, da bi posneli oddajo, niso mogli zavrniti.

S snemanjem so začeli pod gradom Gewerkenegg pš

Posebej za to priložnost so se naučili šest novih slovenskih skladb. V uredništvu za resno glasbo in balet Televizije Slovenija so si namreč zaželeli, da bi idrijska godba zaigrala nekaj tipičnega zanjo, nekaj, kar jo loči od ostalih. Poleg vsem dobro poznane koračnice Hidria, ki jo je ob praznovanju njihove 340-letnice napisal Vinko Štrucl, bodo zaigrali še Kaufmanov Pozdrav Idriji, Čerinov Marš dravske divizije, Marinovo Koračnico rudarjev, Rauterjevo Na Baškem jezeru, Sepetovo Koračnico TO in Fučikovo Triglavsko koračnico. Godbeniki so se na snemanje dobro pripravili. Poleg vaj, na katerih so preigrali nove skladbe, so v Idrijo povabili Aleša Babnika, predvodnika vevške godbe, ki jih je učil korakati (denimo ameriški obrat, ki jim bo prav prišel na njihovih nastopih na prostem).

Korakati jih je učil Aleš Babnik pš

Potem pa se je začelo zares. Najprej so se godbeniki zaprli v spodnejidrijsko kulturno dvorano, v kateri so imeli tonsko snemanje koračnic, dan pozneje pa so zavzeli idrijske ulice. Dobra dva tedna pred 1. majem je Idrija že praznovala. Godbeniki so na plan privabili številne radovedneže, ki so

Zadnje kadre so posneli na Brusovšah pš

uživali v njihovem igranju. Ekipa Televizije Slovenija je pod taktirko scenarista in režiserja Dušana Moravca, asistenta režije Matjaža Mraka in direktorja fotografije Andreja Lupinca godbenike posnela na različnih koncih mesta – na gradu Gewerkenegg, na Mestnem trgu, na Smukovšu, v Kajzer parku, na Brusovšah. Kot nam je povedal asistent režije Matjaž Mrak, bodo večino posnetega materiala uporabili za oddajo o prvomajski budnici, ki si jo boste lahko ogledali 1. maja ob 7. uri zjutraj na prvem programu TV Slovenija, nekaj kadrov pa bosta z Dušanom Moravcem uporabila za dokumentarec »zGodba iz Idrija«, ki bo posvečen idrijski godbi. Ko sta Moravec in Mrak izvedela, da istočasno pripravljata projekt o godbi, sta združila moči. Snemanje dokumentarca, ki nastaja v koprodukciji Televizije Slovenija, Zavoda ŠKUC in občine Idrija, bodo zaključili v začetku julija, njegova premiera pa bo decembra letos. ♦

Polona Šemrl

Dušan Moravec je ob tej priložnosti povedal, da je bil povod za snemanje prvomajске budnice prav nastajajoči dokumentarec. Slovenske godbe menda redko izvajajo samo marše, zato so idrijske godbenike prosili, da se jih nekaj naučijo, jih za prvi maj zaigrajo in na ta način prebudijo celotno Slovenijo.

NLB Stanovanjski krediti že od EURIBOR +1,30 %*!

V NLB Poslovalnici Idrinja smo v teh pomladnih dneh za vas pripravili še posebej **privlačno ponudbo pri najemu stanovanjskih kreditov**. V obdobju od 15. marca 2007 do 31. maja 2007 vam NLB Stanovanjski kredit ponujamo po zelo ugodni obrestni meri.

Kot pojasnjuje **Ines Mulič**, kreditna komercialistka v NLB Poslovalnici Idrinja, lahko z NLB Stanovanjskim kreditom **pokrijete celotno investicijo** ob ustreznih odplačilni sposobnosti, tako da vam bo iskanje dodatnih finančnih virov prihranjeno. Odplačujete ga lahko daljši čas in si tako pri enaki odplačilni sposobnosti omogočite višji znesek kredita. Mladi do 45. leta lahko kredit odplačujete do 30 let, drugi do 20 let. Če to ne zadošča za pridobitev kredita v želeni višini, vam lahko pri odplačevanju kredita ali z zastavo svoje nepremičnine pomagajo tudi drugi. Pri najemu kredita več kreditogemalcev za isti namen zmanjšamo višino stroškov odobritve kredita vsakemu od kreditogemalcev, omogočamo najem kredita po enotni obrestni meri, stroške morebitne cenitve nepremičnine pa se med njimi porazdelijo.

Pri gradnji in obnovi **lahko razpolagate z gotovino** v celotnem znesku kredita, pri nakupu nepremičnine pa je možnost

gotovinskega izplačila do največ 20 %, če kredit zavarujete z zastavo nepremičnine.

Dodatno vam ob najemu kredita ponujamo možnost sklenitve ugodnega življenjskega zavarovanja za čas odplačevanja kredita.

Vabimo vas, da se oglasite v NLB Poslovalnici Idrinja, kjer si bomo z veseljem vzeli čas, da vam predstavimo našo ponudbo in svetujemo pri izbiri za vas najustreznejše rešitve. Ne odlašajte predolgo, saj so dodatne ugodnosti NLB Stanovanjskega kredita na voljo le do konca maja!

NLB Poslovalnica Idrinja, Mestni trg 15, 5280 Idrinja, tel. 05-372 06 04.

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Primer izračuna*:

Znesek	40.000 EUR
Doba vračanja	10 let
Obrestna mera	6M EURIBOR+1,30 %
Začetna mesečna obveznost	429,56 EUR
Stroški odobritve	175,26 EUR
Stroški zavarovanja	Zastava nepremičnine
EOM	5,5 %

* Ponudba velja za kredit v EUR, v višini 40.000 EUR ali več in dobo odplačila do 10 let za stranke, ki imajo pri NLB osebni račun, nanj prejemajo plačo ali pokojnino, imajo sklenjeno varčevanje pri NLB najmanj tri leta in sklenejo življenjsko zavarovanje za primer smrti pri NLB Viti ali začnejo katero izmed postopnih varčevanj NLB Vite. Ponudba velja od 15. 3. do 31. 5. 2007. Efektivna obrestna mera (EOM) je 5,50 %. Izračun EOM je narejen na dan 5. 3. 2007 in je informativne narave. Pri izračunu so upoštevani kredit, zavarovan z zastavo nepremičnine, stroški odobritve brez cenitve nepremičnine v višini 40.000 EUR, doba vračila 10 let in obrestna mera 6-mesečni EURIBOR + 1,30 %. EOM se lahko spremeni, če se spremenijo stroški odobritve, stroški zavarovanja ter dan in mesec črpanja kredita.

ODPRTO:

od 12^h - 22^h

nedelje, prazniki od 12^h - 20^h
ponedeljek, torek - zaprto

- * ŽLIKROFI
- * DIVJAČINA
- * **MORSKE RIBE**
- * JEDI PO NAROČILU
- * VELIKA IZBIRA VRHUNSKIH VIN

**Sprejemamo tudi večje skupine
in zaključene družbe**

Žirovska 4
Spodnja Idrinja
Tel.: 05/37-76-316

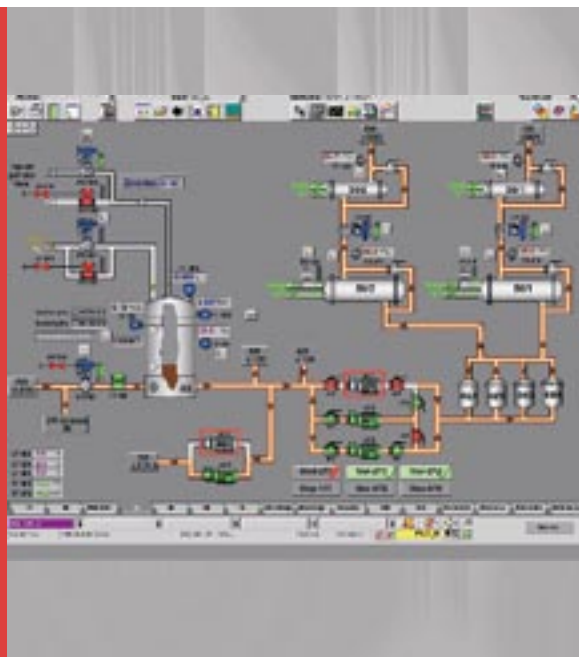
SINABIT

SISTEMI

Razvijamo celostne rešitve avtomatizacije in informatizacije za

- različne panoge industrije,
- energetiko,
- zgradbe in
- komunalno infrastrukturo.

Skupaj s partnerji izvajamo celovit inženiring za različne tehnološke sklope.

www.sinabit.si

SYNATEC

OPREMA

Zastopamo svetovno znane proizvajalce

- nizkonapetostne stikalne tehnike,
- protieksplozijske opreme,
- krmilne tehnike in
- programske opreme za vodenje procesov.

IZDELKI

Lasten razvoj opreme za avtomatizacijo:

- industrijski računalniki,
- namenski proizvodi za znanega kupca.

www.synatec.si

2 Prodajna konferenca Kolektorja

- Pomladansko srečanje koncernovih prodajnikov minilo v znamenju večje prodaje in novih projektov

6 FMR lani posloval najbolje doslej

- Delničarji lahko letos pričakujejo višje dividende kot lani

9 Sanacija virov hrupa v Kolektorjevi industrijski coni

- Hrupnost je v okolju Kolektorjevih tovarn končno pod dovoljeno ravnjo

14 Kolektor odpira novo podjetje v Kočevju

- Zaradi povečanega obsega del bo koncern uredil proizvodnjo komutatorjev v krajih s primerno delovno silo

Petinštirideset let Kolektorja

V prvi polovici leta 1962 so stekli prvi pogovori o prenosu proizvodnje komutatorjev (kolektorjev) iz kranjske Iskre v Idrijo. Pristojni so namreč ocenili, da ima obstoječa tehnološka obdelava, ki je bila razvita bolj za lastne potrebe, veliko perspektivo, zato bi jo kazalo organizirati ločeno od drugih programov. Novonastalo podjetje v Idriji je po začetnih težavah le nekako shodilo, čeprav ga je spremljala obilica težav. Najbolj mu je primanjkovalo strokovnih kadrov, ker so strokovnjaki iz drugih delovnih organizacij z nezaupanjem gledali na novoustanovljeno tovarno. Toda prvi Kolektorjevi delavci in tudi njihovi nasledniki niso obupali in rezultat dolgoletnih naporov je več kot viden. Danes je Kolektor iz nekdanje tovarne, ki je najprej izdelovala le šest vrst komutatorjev, zrasel v koncern svetovnega formata, od katerega je odvisen dobršen del avtomobilske industrije, proizvodnje gospodinjskih aparatov in električnih ročnih orodij. Njegov razvoj je še posebej skokovit v zadnjih petnajstih letih, ko je postal vodilni igravec v svetovni proizvodnji komutatorjev. Jubilejno leto bo, tako kot je za Kolektor že od nekdaj značilno, minilo brez »pompa«, predvsem delovno, kot vsa leta pred tem. Vseeno pa bodo 45-letnico zaznamovali z nekaterimi dogodki, namenjenimi posebej, jubileju v čast. Prvi v nizu se je že zgodil, in sicer obisk 45 Kolektorjevih strokovnjakov na Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani, o čemer pišemo v nadaljevanju. 45 Kolektorjevih delavcev bo kolesarilo na Maratonu Franja in prav toliko jih bo teklo na ljubljanskem tekaškem maratonu. Do konca jubilejnega leta se bo zvrstilo zagotovo še nekaj odmevnih prireditev, že tokrat pa vabimo na tradicionalni Dan Kolektorja, ki bo 30. junija v Idriji.

Prodajna konferenca v znamenju večje prodaje in novih projektov

Na redni pomladanski Kolektorjevi prodajni konferenci, ki so jo pripravili na matični lokaciji v Idriji, so se zbrali predstavniki vseh koncernovih družb doma in na tujem. Udeleženci so v dveh dneh preučili nove projekte, se posvetili koncernovim priložnostim in dejavnostim na tržiščih Rusije in Kitajske ter preučili potrebne aktivnosti na področju prodaje v luči nizkocenovne azijske konkurence.

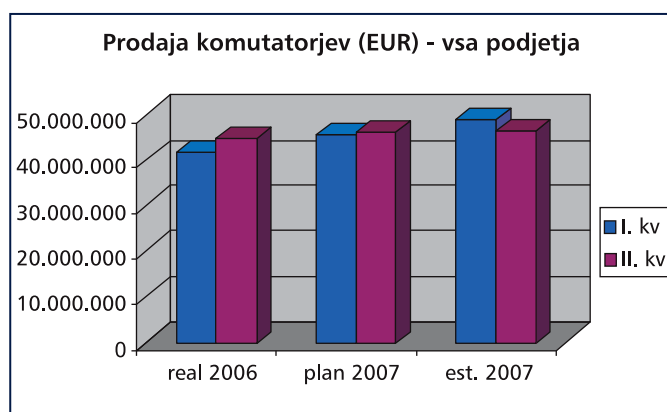
Predsednik koncerna Stojan Petrič je ob tej priložnosti predstavil strategijo poslovanja v naslednjih treh do petih letih. Kot je pojasnil, si želijo zadržati položaj tehnološkega vodje in vodilnega proizvajalca komutatorjev na svetu in hkrati okrepiti servise in povečati delež prevzemov. Povečanje prometa lahko dosežejo na dva načina: s prevzemi in večjo organsko rastjo. Prodajo si želijo povečati predvsem v Aziji in osvojiti ruski trg. To naj bi se zgodilo še letos. V naslednjih letih želijo, da bi njihovi dobavitelji postali partnerji, kot je denimo Kolektor razvojni partner svojim kupcem, in občutno razširiti nekomutatorski program. Ta po nakupu postojanskega Liva obsega že več kot 30 odstotkov, dosegel pa naj bi jih 50. Koncernov menedžment več kot polovico svojega delovnega časa dela izključno na novih programih. Temu bo namenjen tudi inštitut, v katerem do delo dobilo 300 visoko izobraženih inženirjev iz Slovenije in tujine.

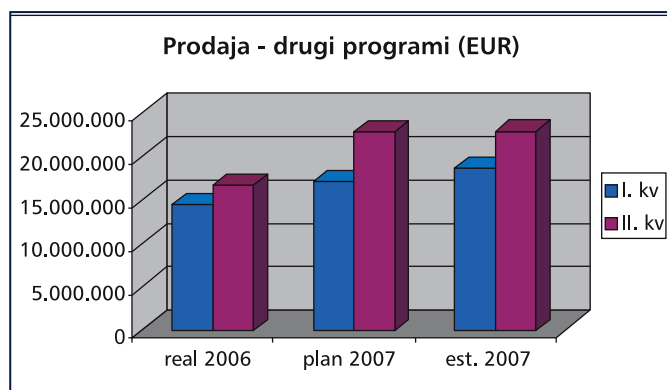
Prodaja v prvem trimesečju leta 2007

Zadovoljni smo, da lahko, tako kot smo tudi lani po prvem trimesečju, poročamo o uspešni prodaji. Če se omejimo zgolj na prodajo komutatorjev in zajamemo vsa podjetja v koncernu,

tako v Sloveniji kot v tujini, je prodaja znašala nekaj manj od 49 mio EUR. To je 17 % več kot v lanskem letu, vendar je tudi 7 % več, kot je bilo za to obdobje načrtovano. Deloma je rast posledica višjih cen bakra, ki jo deloma lahko skozi višjo ceno komutatorjev zaračunamo kupcem, deloma pa tudi dejansko večjega obsega prodaje. Trend dobre prodaje se pričakuje tudi v naslednjem trimesečju. Vendar pa zaradi nižje borzne cene bakra pričakujemo nekoliko nižjo vrednost prodaje. Kljub temu pa bo plan po pričakovanih presežen.

Nekateri kupci so v letošnjem letu, kljub že podpisanim pogodbam, povečali povpraševanje in potrebujejo bistveno večje količine od načrtovanih. Ta visoka prodaja se seveda odraža tudi v veliki zasedenosti kapacitet. Delo na nekaterih proizvodnih linijah teče neprenehoma, to je v štirih izmenah. Zato v določenih primerih ni več možno slediti kupcem in njihovim željam. Ne gre pa se zaslepiti s trenutno dobro situacijo, kajti v bodoče pričakujemo, da bomo nekatere projekte tudi izgubili, predvsem zaradi nekonkurenčnih cen. Optimistične analize sicer kažejo, da je obseg projektov, ki jih je mogoče pridobiti, vsaj enak, če ne večji od teh, za katere pričakujemo, da jih bomo izgubili.

Tudi podjetja iz drugih programov so presegla vrednost prodaje, ki so jo beležila v lanskem prvem trimesečju, in to v skupni vrednosti kar za 30 %. Tak nivo prodaje pričakujejo tudi v drugem polletju.

Anica Uršič Vončina

45 strokovnjakov obiskalo Inštitut »Jožef Stefan«

Koncern Kolektor je bil ustanovljen 1. januarja 1963. Ker so se aktivnosti za njegovo ustanovitev začele že dobrega pol leta prej, se bodo tudi aktivnosti ob praznovanju 45-letnice koncerna začele prej oziroma so se že začele. Prvi dogodek je bil obisk 45 koncernovih strokovnjakov na Inštitutu "Jožef Stefan" v Ljubljani, s katerim Kolektor sodeluje že vrsto let.

Z obiskom Kolektorjevih strokovnjakov na Inštitutu ter ogledom njegovih posameznih odsekov in raziskovalnega jedrskega reaktorja v Podgorici pri Ljubljani naj bi spodbudili in okrepili sodelovanje med industrijo in raziskovalnimi ustanovami. »Samo skupaj lahko pridemo do prepotrebnega znanja, želimo si kreirati sinergije med znanostjo in gospodarstvom«, je poudaril direktor Inštituta »Jožef Stefan«, profesor **dr. Jadran Lenarčič**. Kot je povedal, so strokovnjaki za celo paleto različnih tehnologij. Izredno pomemben pa jim je razvoj za industrijo. Koncern Kolektor je industrijski partner Inštitutu »Jožef Stefan« v dveh njegovih centrih odličnosti – v centru Nanoznanosti in nanotehnologije in v centru Materiali za elektroniko naslednje generacije ter drugih prihajajočih tehnologij, je pa tudi soustanovitelj mednarodne podiplomske šole Jožefa Stefana.

Ena od skupin Kolektorjevih strokovnjakov si je ogledala jedrski reaktor v Podgorici pri Ljubljani

Predsednik koncerna **Stojan Petrič** je v svoji predstavitvi koncerna izpostavil Kolektorjevo globalnost in internacionalnost, ki se kaže v tem, da njegova podjetja po svetu ne skrbijo samo za proizvodnjo, pač pa tudi za razvoj. Kolektor ima danes proizvodna podjetja na treh ključnih strateških trgih sveta – v Severni in Južni Ameriki, Evropi in Aziji. Na lestevici transnacionalnosti podjetij, ki jo je oblikovala dr. Andreja Jaklič s Fakultete za družbene vede, Kolektor zaseda tretje mesto. Jakličeva je podjetja razvrstila glede na njihov indeks transnacionalnosti. Ta je aritmetična sredina treh kazalcev: deleža prodaje tujih podjetij v celotni prodaji, deleža zaposlenih v tujih podjetij v celotnem številu zaposlenih in deleža sredstev tujih podružnic v celotnih sredstvih. Poleg tega pa je v fazi neodvisne internacionalizacije podjetja, kjer se trenutno nahaja Kolektor, zelo pomembno, kakšno miselnost razvija podjetje.

Kolektor, tako Petrič, je podjetje, ki ima razvito globalno miselnost, to pomeni, da ima v tujini podjetja, ki jih vodijo slovenski menedžerji, ta podjetja imajo svoje proizvodne funkcije in do neke mere že razvite tudi tržne in razvojne funkcije. Od transnacionalne miselnosti jih loči le še naše centralno vodenje podjetij z matične lokacije v Idriji.

Namestnik predsednika koncerna **Radovan Bolko** pa je predstavnik Inštituta seznanil s cilji koncerna. Ti so poleg že utečenih programov krepitev senzorike, rotacije in inženiringa v programih, pri katerih še nimajo statusa razvojnega dobavitelja in tehnološkega vodje, a si ga želijo pridobiti. Ti programi so elektronika, mehatronika in informatika. Razvoj Kolektorja je v preteklosti temeljil na tehnologijah, orodjarstvu, strojegradnji in avtomatizaciji, v bodoče želijo tem kompetencam dodati še materiale.

»Če Inštitut "Jožef Stefan" vidi v Kolektorju potencialnega partnerja, ki bo njegove razvojne ideje prenesel v prakso in jih v obliki produktov ponudil tržišču, in Kolektorjevi razvojniki v Inštitutu partnerja pri razreševanju problemov, potem je obisk dosegel svoj namen«, je svoj del predstavitve koncerna sklenil namestnik predsednika Radovan Bolko.

AKTUALNO

FMR je prodal svoja deleža v Vipi Holdingu in v Abanki. Denar od prodaje bo v skladu s poslovno strategijo naložil v vrednostne papirje in obveznice, manjši del pa tudi v rast Kolektorjevih podjetij, ali pa v prevzem takih, ki so sinergijsko sorodna z njim. FMR se je za prodajo odločil tisti hip, ko njegovi deleži niso imeli več strateškega, ampak le še portfeljski značaj.

Kolektor daje prednost zaposljivosti pred zaposlenostjo

Koncern Kolektor ima več kot dvesto strokovnjakov z visokošolsko izobrazbo tehnične smeri. V bodoče si želijo število le-teh povečati na tristo. Ker tehničnega kadra primanjkuje, skušajo z različnimi aktivnostmi pritegniti mlade, ki bi se po končanem šolanju zaposlili pri njih. Ena od aktivnosti so obiski osnovno- in srednješolcev ter študentov v Kolektorju. Konec marca so gostili 50 študentov tretjega letnika Fakultete za strojništvo, študijska smer konstrukcija in mehatronika. To je bil prvi obisk omenjenih študentov v kakem podjetju doslej.

Koncern Kolektor in njegove družbe doma in po svetu jim je predstavil namestnik predsednika **Radovan Bolko**. Poudaril je, da lahko študentje z obiski podjetij dobijo občutek, kaj jih čaka oziroma kakšne priložnosti se jim ponujajo v industriji. Koncern Kolektor vsako leto za raziskave in razvoj nameni več kot 4,5 odstotka prihodkov. Razvoj je, kot je poudaril Bolko, vezan samo na Slovenijo. Ker je Kolektor tehnično usmerjeno podjetje, imajo zato v njem glavno vlogo prav tehniki, ki kreirajo nova znanja.

V prihodnosti bodo v razvoj vlagali še več. V ta namen bodo sredi leta začeli graditi razvojni inštitut. Na 4200 kvadratnih metrih površine bo zaposlenih 300 inženirjev, magistrov in doktorjev tehničnih in naravoslovnih poklicev. »Želimo, da inštitut postane razvojno srce koncerna«, je dejal Bolko in dodal, »da bo imel ta inštitut še satelitske enote, kakršna je denimo Nanotesla inštitut v Ljubljani. Inštitut v Idriji bo center znanja in v njem bo dovolj delovnih mest za mlade, perspektivne študente, ki jih področja, s katerimi se koncern Kolektor ukvarja, zanimajo.«

Koncern je odprt za različne oblike sodelovanja s študenti, od praks, počitniških del, mentorstev pri seminarskih in diplomskih nalogah do morebitne kasnejše zaposlitve. Trenutno štipendirajo več kot 120 bodočih inženirjev. Po prihodu mladega strokovnjaka v podjetje pa se njegova izobraževalna pot, če si tega seveda želi, ne zaključí. Po besedah Bolka močno podpirajo status mladega raziskovalca v gospodarstvu. Ta pod mentorstvom koncernovih strokovnjakov nadaljuje izobraževanje in dela

izključno na primerih iz gospodarstva.

Koncern Kolektor se od ostalih podjetij razlikuje po tem, da daje zaposljivosti prednost pred zaposlenostjo. Svojim inženirjem dajejo torej taka znanja, da so zaposljivi. S tem jim omogočajo osebno rast in jih še dodatno motivirajo.

Dr. Simon Strgar, vodja Divizije Idrium, je zbrane študente seznanil s tem, da se lahko v tako velikem koncernu, kot je Kolektor, ukvarjajo z različnimi stvarmi – z razvojem, tehnologijami, raziskavami, tudi menedžmentom. »Posebnost idrijskega okolja in tukajšnjih ljudi je razmišljati na drugačen način, o stvareh, ki še niso znane«, je poudaril Strgar. Koncern svoj razvoj torej gradi na tehnični tradiciji idrijske preteklosti in jo bogati z novimi tehnološkimi rešitvami.

Del Divizije B2 je skupini študentov predstavil konstrukter tehnolog Jaka Ogrič

Po uvodnem predavanju na idrijskem gradu Gewerkenegg so si študentje ogledali še proizvodnjo. Pod strokovnim vodstvom mladih inženirjev so obiskali Elektroniko, Mehatroniko, proizvodnjo komutatorjev v Diviziji B2 ter Tehnologijo in Konstrukcijo.

Janko Slavič, asistent na Fakulteti za strojništvo, laboratorij za dinamično stroje in konstrukcije: »Študenti na obiskih različnih podjetij vidijo, kaj so problemi v industriji. S tem lahko bolje usmerijo svoje izobraževanje. Pričakujem, da bomo po današnjem obisku dobili občutek, kakšno podjetje

je Kolektor, in se bolj podrobno seznanili z njegovim delovanjem. Upam, da bodo ob odhodu domov študentje bolj motivirani za študij in da bodo bolj začeli razmišljati o svoji karieri. Če bo interes za tovrstne obiske tako na strani gospodarstva kot tudi na strani študentov, bomo z njimi nadaljevali. Zdi se mi, da interes le mora biti na obeh straneh in ne samo na eni.«

Dnevi tehnike in naravoslovja

Društvo BEST (Board of European Students of Technology) je v začetku aprila na fakultetah za gradbeništvo, strojništvo in elektrotehniko pripravilo BEST-ove Dneve tehnike in naravoslovja, s katerimi so želeli študentom in delodajalcem omogočiti prvi medsebojni stik. Na omenjenih dnevih se je predstavil tudi koncern Kolektor, ki je bil pokrovitelj in organizator delavnice s področja elektrotehnike. Poleg omenjene so se študentje udeležili še delavnic s področja strojništva in gradbeništva.

Namestnik predsednika koncerna Radovan Bolko med predstavitvijo Kolektorjevih podjetij doma in na tujem

Koncernova skupina za elektroniko, ki jo vodi **dr. Franci Lahajnar**, je na področju elektrotehnike organizirala delavnico z naslovom »Razvoj ideje in koncepta izdelka z uporabo Embedded Windows CE platforme«. Po uvodni predstavitvi koncerna Kolektor in skupine za elektroniko so se udeleženci seznanili s tremi aplikacijami – GPS sistemom za sledenje tovornjakov, sistemom za nadzor proizvodnih procesov in sistemom za vodenje električnih avtomobilov, razvitih na osnovi vgrajenega procesnega modula z operacijskima sistemoma Windows CE in Embedded Linux.

Študentom so pri delu pomagali koncernovi strokovnjaki iz skupine za elektroniko

Na podlagi predstavljenih aplikacij in s svojimi idejami so študentje po skupinah iskali nove rešitve, ki so jih na koncu delavnice na zelo humoren način tudi predstavili ostalim udeležencem. Ali bodo predstavljene ideje kdaj postale tudi resničnost, pa bo pokazal čas.

Mitja Kranjc, član Društva BEST, zadolžen za sodelovanje s koncernom Kolektor

»Z omenjenimi delavnicami smo študentom hoteli dati možnost, da bi svoje znanje uporabili tudi v praksi. Podjetja, ki so pripravila delavnice, smo izbirali predvsem po tem, kdo lahko študentom na področju nove tehnologije ponudi največ. Kolektor je podjetje, ki veliko obeta, je velik igralec tako na svetovnem kot domačem trgu in v zadnjem času veliko zaposluje mlade, visoko izobražene kadre. Vabilu so se z veseljem odzvali. Moje osebno mnenje je, da koncern Kolektor med študenti ni tako prepoznaven, kot bi lahko bil, glede na status, ki ga uživa v svetu. Organizatorji smo koncern poznali že prej in smo ga imeli glede organizacije delavnic v mislih že od samega začetka.«

Irena Zrnc, 1. letnik Fakultete za računalništvo in informatiko

»Za udeležbo na delavnici sem se odločila predvsem zato, ker se mi je zdela tema zelo zanimiva. Za koncern Kolektor sem na predstavitvi slišala prvič. Delavnica, ki so jo pripravili, je bila zelo dobra. Izvedela sem veliko novega. Najbolj sem uživala v končni predstavitvi skupin. Moram reči, da so bile ideje zelo izvirne. Naša ideja je bila, da bi naredili pametni avtomobil, kateremu bi vse informacije posredovali preko LCD zaslona. Z njim bi lahko regulirali vse funkcije v avtomobilu.«

Denis Pavliha, 3. letnik Fakultete za elektrotehniko

»Na delavnico sem se prijavil zato, ker se tudi sam v okviru svojega raziskovalnega dela ukvarjam z operacijskim sistemom Windows CE. Koncern Kolektor sem kot ime, kot skupino poznal že prej, v takšni luči, kot so ga predstavili danes, pa ga nisem poznal. Pričakoval sem, da bom na delavnici izvedel nekaj več o Kolektorju in njegovem operacijskem sistemu. Moja pričakovanja so se uresničila. Ideje, ki jo je predlagala naša skupina, pa vam žal ne morem zaupati. Je poslovna skrivnost.«

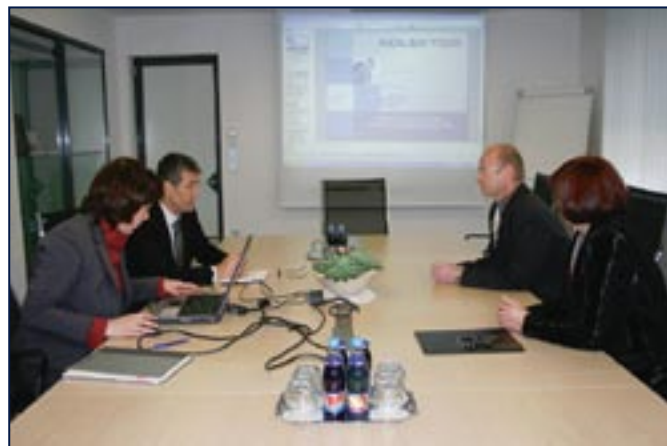
Kolektor pri svoji širitvi na idrijski lokaciji potrebuje pomoč države

Na obisku v koncernu Kolektor sta se ločeno mudila minister za okolje in prostor **Janez Podobnik** in **Janko Burger**, namestnik direktorja direktorata za podjetnost in konkurenčnost na ministrstvu za gospodarstvo.

Okoljskega ministra je vodstvo koncerna seznanilo z razvojnimi projekti, ki se nanašajo na urejanje degradiranih površin znotraj koncernove industrijske cone. Tu načrtujejo gradnjo raziskovalnega inštituta in nove orodjarne. Minister Podobnik je zatrdil, da bo ministrstvo pomagalo Kolektoru pri reševanju morebitnih težav pri pridobivanju prostorske dokumentacije in urejanju lastniških vprašanj in hkrati pohvalil njegova prizadevanja za sanacijo degradiranega območja nekdanje rudniške topilnice. Po besedah Janka Burgerja z direktorata za podjetnost in konkurenčnost na ministrstvu za gospodarstvo

je bil namen njegovega obiska predvsem spoznati strateška področja, v katera vlaga in bo tudi v prihodnje vlagal Kolektor, in poiskati skladnosti s politiko na področju razvoja podjetništva in konkurenčnosti. Vodstvo koncerna mu je predstavilo investicije na raziskovalnem področju in na področju razvoja novih produktov znotraj koncerna samega in v povezavi z drugimi podjetji. Burger pa jim je pojasnil, kakšne projekte finančno podpira ministrstvo za gospodarstvo, in izrazil potrebo po še večji povezanosti med gospodarskimi subjekti v širši goriški regiji. Podprl je koncernov predlog, da bi podjetja v omenjeni regiji skupni imenovalci našli na področju inovativne energije in naprednih materialov, saj v Sloveniji ni regije, ki bi se osredotočila na to področje in bi imela za seboj tako močno gospodarstvo, kot ta regija.

FMR lani posloval najbolje doslej

V petnajstletni zgodovini FMR-ja je ta lani posloval najbolje doslej. Zabeležil je namreč več kot milijardo tolarjev bruto dobička oziroma več kot 4,3 milijone evrov. Dobro poslovanje gre v prvi vrsti pripisati dobremu gospodarjenju s premoženjem družbe, med drugim naložbe v družbo Kolektor Group, in naložbam v vrednostne papirje. Dobra polovica finančnih prihodkov odpade prav na račun denarja, ki ga je FMR prejel od udeležbe pri dobičku koncerna Kolektor, katerega največji posamični lastnik tudi je.

Na temelju dobrih lanskih poslovnih rezultatov, revidiranje računovodskih izkazov je v teku, lahko delničarji tudi letos

pričakujejo izplačilo višjih dividend od tistih, ki so jih prejeli lani. Uprava in nadzorni svet FMR-ja bosta skupščini delničarjev predlagala njih višino in datum izplačila.

Član uprave FMR-ja Andrej Kren v letošnjem letu napoveduje še boljše poslovne rezultate od lanskih.

Član uprave FMR-ja Andrej Kren med izdelavo poslovnega poročila za lani

Bili smo na različnih sejmih doma in na tujem

Divizija Idrium v meki igralništva

Zadnji sejem, na katerem se je predstavila Divizija Idrium, je SIGNEXPO 2007 v Las Vegasu. Na enem največjih sejmov na področju oglaševalskih medijev na svetu se je več kot 22 tisočim obiskovalcem predstavilo 1800 razstavljalcev. Kolektorjeva Divizija Idrium se je predstavila s programoma vsesmernih prikazovalnikov iDRIUM® omni in mobilnih oglaševalskih sistemov Easyshow®. Za predstavitev na omenjenem sejmu se je Divizija Idrium odločila predvsem zato, da bi s ponudbo svojih izdelkov prodrla na severnoameriško tržišče. V meki igralništva so poskušali poiskati strateškega partnerja, ki bo sposoben oblikovati tržno mrežo za prodajo vsesmernih prikazovalnikov v Severni Ameriki. Divizija Idrium je bila edini slovenski predstavnik na sejmu.

Vsesmerni prikazovalniki v Združenih arabskih emiratih

Kolektorjeva Divizija Idrium je s poslovnim partnerjem za trženje njenih izdelkov v deželah Perzijskega zaliva na sejmu Sign & Graphic Imaging predstavila vsesmerne prikazovalnike. Omenjen sejem je eden največjih sejmov, na katerem razstavljalci predstavljajo najnovejše izdelke, ki so vsestransko uporabni v različnih oglaševalskih medijih. Namenjen je predvsem tovrstnim medijem v srednjezhodnih državah in na območju severne Afrike. O opremi uprave glavnega mesta Združenih arabskih emiratov Dubaja z vsesmernimi prikazovalniki je pisal tudi časnik Sign & Graphic News. Ta je iDRIUM omni označil za enega najbolj inovativnih oglaševalskih medijev.

Livov na sejmu ISH v Frankfurtu

V prvi polovici marca se je postojnski Liv predstavil na največjem mednarodnem sejmu v Evropi, specializiranem za sanitarno in kopalniško opremo, ogrevanje, klimatizacijo in nove tehnologije. Med 2400 razstavljalci z vsega sveta se je Liv predstavil z novimi senzoričnimi nadometnimi splakovalniki Laguna senso, podometnim splakovalnikom Jog z aktivno senzorično tipko aprite in s sorodno kovinsko tipko ciklestine ter podobno tipko za pisoarje helite. Sejem je obiskalo več kot 200 tisoč ljudi.

Liv in Koling na sejmu Dom 2007 v Ljubljani

Liv in Koling sta bila med 486 razstavljalci, ki so se predstavili na sejmu Dom na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču. Prvi je slovenski javnosti predstavil podometni splakovalnik Jog z novim dizajnom, ki so ga poimenovali po največjem indijskem slapu, drugi pa je tokrat razstavljal kotle za centralno ogrevanje hiš in manjših poslovnih prostorov na pelete in drva ter klimatsko napravo za izkoriščanje odpadne toplote pri nizkoenergetskih in pasivnih hišah. Sejem je obiskalo več kot 55 tisoč obiskovalcev.

Da bi se bolje poznali

V največjem koncernovem proizvodnem podjetju Kolektor Pro so se odločili, da bodo letošnje leto namenili boljšemu medsebojnemu spoznavanju. V ta namen so posameznim poslovnim področjem namenili po en mesec. Mesec april je bil v znamenju Divizije C. Prvi večji dogodek so pripravili že konec marca, ko jih je obiskal Bernhard Hoster z Inštituta za tehnologijo polimerov iz Iserlohna v nemški zvezni deželi Severno Porenje – Vestfalija.

Tema predavanja so bili duroplasti, saj je Bernhard Hoster svetovno priznani strokovnjak na tem področju. Slušateljem je spregovoril o priložnostih uporabe omenjenega materiala v prihodnosti, o metodah njihovega predelovanja, možnostih novih produktov in uporabi duroplastov v avtomobilski industriji in drugih aplikacijah. Predavanje je bilo namenjeno vsem, ki se v Orodjarni, Konstrukciji in Tehnologiji Kolektorja Pro ukvarjajo s tehnologijo brizganja materialov.

Doslej so se poleg Divizije C na podoben način že predstavile Divizije A, B1 in B2, v prihodnjih mesecih pa bodo zaposleni spoznavali še ostala področja, kot so Vzdrževanje, Orodjarna, Vlek, Logistika in tako naprej.

V sklopu prireditev ob mesecu Divizije C so pripravili še dva dneva odprtih vrat za vse sodelavce znotraj koncerna, predstavitev Divizije C zaposlenim na ostalih poslovnih področjih, predavanje Primoža Gorjupa iz Divizije Idrium, ki je spregovoril o inovativnih procesih znotraj podjetja, v maju pa pripravljajo še družabno srečanje.

Bernhard Hoster: »Udeležencem predavanja sem predstavil aplikacije našega inštituta na področju duroplastov. Ti so v primerjavi s termoplasti cenejši in pri konstantnem procesu omogočajo manjše tolerance. Uporaba duroplastov ima prihodnost, vendar morajo imeti podjetja zelo konstantne procese in morajo predhodno opraviti ogromno raziskav, predvsem na področju brizganja. Če delaš sistematično, lahko z duroplasti narediš ravno tako zelo dobre proizvode kot s termoplasti. Pri visokih temperaturah pa imajo vsekakor več možnosti duroplasti. Ker postajajo v avtomobilski industriji tolerance vse manjše, temperature pa vse višje, to pomeni, da bodo mnoga podjetja razmislila o uporabi duroplastov, ali vsaj opravila raziskave. Ali jih bodo uporabili, je odvisno predvsem od vrste materialov, ki jih uporabljajo, in načina procesa, ki ga imajo oziroma si ga želijo imeti v prihodnje. To je moj drugi obisk koncerna Kolektor. Prvič sem bil tu pred petimi leti. Že takrat sem bil mnenja, da je Kolektor dobro podjetje. Ima zelo dobre inženirje. Veselim se ponovnega ogleda proizvodnje. Mislim, da se je od mojega prvega obiska marsikaj spremenilo.«

Maturantski 07

Glavni pokrovitelj letošnjega maturantskega plesa dijakov idrijske gimnazije Jurija Vege je bil koncert Kolektor, ki si s spodnjeidrijsko Hidrio izmenjuje pokroviteljstvo maturantskega plesa.

Ob prihodu je na mizi vsakega maturanta čakala idrijska čipka s posvetilom predsednika koncerna Stojana Petriča.

Uspešna sanacija virov hrupa v Kolektorjevi industrijski coni

Meritve hrupa v okolju, opravljene junija 2003, ki jih periodično izvaja gospodarska družba EVT-SISTEMI d.o.o. iz Idrije, s pooblastilom Ministrstva za okolje in prostor, so pokazale, da je širše območje Brusovš in Prejnite prekomerno obremenjeno s hrupom. Med drugim tudi kot posledica obratovanja gospodarskih družb na omenjenih lokacijah, glede na tedanje prostorsko ureditvene načrte in trenutno veljavno zakonodajo. Zato so bili še istega leta s strani direktorja vzdrževanja Marjana Brusa sprejeti ukrepi za izdelavo sanacijskega načrta in plana izvedbe.

Avgusta 2003 je družba EVT-SISTEMI d.o.o. izvedla podrobnejše meritve emisij hrupa posameznih največjih virov za sanacijo. Na podlagi delnih rešitev družbe Filba d.o.o. iz Bohinjske Bistrice je Decibel Inženiring dopolnil predloge za sanacijo hrupa posameznih naprav, družba Koling d.o.o. pa je izdelala in namestila ustrezno protihrupno opremo. Po končani prvi fazi sanacije decembra 2004 se je z meritvami preverjalo učinkovitost izvedenih ukrepov. Istočasno se je ugotavljalo še obstoj morebitnih manjših virov hrupa, ki so k hrupu dodatno prispevali, a jih je bilo poprej nemogoče identificirati. Tako je bil januarja 2005 narejen nov sanacijski načrt, s čimer se je saniralo še preostale naprave na proizvodnih objektih gospodarske družbe Kolektor Pro d.o.o. Maja 2006 so bile ponovno opravljene uradne meritve hrupa v okolju, in sicer že po novi zakonodaji, ki je pričela veljati z začetkom leta 2006.

Preglednica 1: mejne vrednosti kazalcev hrupa $L_{noč}$ in L_{dvn} za posamezna območja varstva pred hrupom:

Območje varstva pred hrupom	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
IV. območje	65	75
III. območje	50	60
II. območje	45	55
I. območje	40	50

Preglednica 4: mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$ in L_{dvn} , ki ga povzroča naprava, obrat, letališče, ki ni večje letališče, helikoptersko vzletišče, objekt za pretovor blaga in odprto parkirišče:

Območje varstva pred hrupom	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
IV. območje	73	68	63	73
III. območje	58	53	48	58
II. območje	52	47	42	52
I. območje	47	42	37	47

Novosti Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju so predvsem v načinu izračunavanja kazalcev hrupa v okolju, in sicer L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} , ter v na novo opredeljenih in vrednotenih območjih varstva pred hrupom. Rezultati meritev imisij hrupa so potrdili uspešnost izvedenih ukrepov ter upravičenost finančnih

Preglednica 5: mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 , ki jo povzroča obratovanje letališča, helikopterskega vzletišča, objekta za pretovor blaga, naprave in obrta:

Območje varstva pred hrupom	L_1 - obdobje večera in noči (dBA)	L_1 - obdobje dneva (dBA)
IV. območje	90	90
III. območje	70	85
II. območje	65	75
I. območje	60	75

sredstev, ki jih je v ta namen na območju Brusovš zagotovila družba Kolektor Pro d.o.o.

Novembra 2005 so bile izvedene uradne meritve na območju Prejnite, ki so pokazale, da je tudi ta del prekomerno obremenjen s hrupom. Zato je gospodarska družba Ascom d.o.o. izvedla določene tehnične ukrepe na napravah za zmanjšanje hrupa, predvsem v nočnem času, ko predpisi dovoljujejo še znatno nižje ravni hrupa kot za dnevni čas. Rezultati meritev imisij hrupa novembra 2006 so potrdili uspešnost izvedenih ukrepov. Za vse izvedene faze sanacije na obeh območjih so bila potrebna znatna finančna sredstva in veliko vložene dela, ki še poteka, saj se posamezne elemente, ki bi lahko negativno vplivali na povečanje hrupa, stalno izboljšuje.

Trenutno je stanje glede na zakonsko predpisane vrednosti in uradno določene stopnje varstva pred hrupom posameznih območij zadovoljivo. S sanacijskimi ukrepi je cilj dosežen, imisije hrupa v okolju so znižane pod dovoljene ravni, ki jih določa nova uredba. Treba je poudariti, da so gospodarske družbe živ sistem, ki se stalno spreminja. Zaradi sprememb se lahko pojavijo negativni vplivi na okolje, ki utegnejo biti sprva neopazni, nato pa vedno bolj moteči za okolico. Stanje obremenitve okolja s hrupom (monitoring hrupa) je zato treba redno spremljati, čemur vsaj največje gospodarske organizacije na Idrijskem namenjajo veliko pozornosti.

Proces od ugotovitve prekomernega hrupa, iskanja ustreznih rešitev ter izvedbe sanacije je dolgotrajen. Tega dejstva bi se ljudje, ki živijo v neposredni bližini industrijskih območij, morali zavedati in ga razumeti. Po drugi strani pa se morajo odgovorni v gospodarskih družbah zavedati, da je potrebno pozornost okolju nameniti že pri samem načrtovanju proizvodnih procesov, saj so kasnejše sanacije veliko zahtevnejše in dražje.

Bogdan Mohorič

KOLEKTOR

Družba Kolektor Group razpisuje prosto delovno mesto

REFERENT V LOGISTIKI

K sodelovanju vabimo kandidate z najmanj V. stopnjo izobrazbe ekonomske smeri ali druge družboslovne smeri in z najmanj dveletnimi delovnimi izkušnjami na podobnem ali enakem delovnem mestu.

Od kandidatov pričakujemo:

- aktivno znanje dveh tujih svetovnih jezikov (angleški, nemški ali italijanski jezik),
- poznavanje carinskih predpisov, davčne zakonodaje in osnov zunanje trgovine,
- obvladovanje dela z računalnikom, poznavanje okolja Windows XP in Microsoft Office,
- samostojnost pri delu, inovativnost, komunikativnost z veliko mero samoiniciativnosti, kreativnosti, odgovornosti in pripravljenosti na timsko delo,
- vozniški izpit B kategorije,
- želen pa je tudi lasten prevoz.

Opis del in nalog:

- izvajanje nabavne in prodajne logistike za določen proizvodni program,
- logistična podpora kupcem (spremljanje naročil in skrb za pravočasne dobave),
- naročanje materiala dobaviteljem,
- izvajanje logistične podpore kupcem,
- priprava ustrezne spremne dokumentacije, izvozno-uvoznih dokumentov in verifikacija računov,
- sodelovanje pri vzpostavljanju logističnih procesov za odpremo in skrb za pravočasne dobave,
- zunanjetrgovinsko poslovanje (carinski postopki),
- izdelava raznih poročil.

Poleg dela v prijetnem kolektivu, ki vsakemu posamezniku omogoča, da izpolni svoja pričakovanja, nudimo tudi:

- dinamično delo,
- stimulatívno plačilo na podlagi delovne uspešnosti in velike možnosti strokovnega usposabljanja in napredovanja,
- vsako leto izplačilo trinajste plače,
- financiranje pokojninskega načrta, po katerem plačuje družba zaposlenim premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- možnosti strokovnega izpopolnjevanja in napredovanja,
- delovno razmerje za določen čas z možnostjo kasnejše zaposlitve za nedoločen čas.

Pisne ponudbe z dokazili pošljite do 4. maja 2007 na naslov:

KOLEKTOR GROUP d.o.o.
Vojkova ulica 10 • 5280 Idrija • Slovenija
Služba za kadre in stike z javnostjo
s prispisom: za razpis

Najprej se bom malo spočil, potem pa lotil tistega, kar me najbolj veseli in zanima

Vili Makuc je začel delati pred 41 leti kot učitelj na Vojskem. Pisalo se je leto 1966. Za 56 otrok, ki so tistega leta obiskovali še popolno vojskarsko osemletko, so skrbeli trije učitelji – začetniki. Sam je popoldne poučeval 3. in 4. razred, dopoldne v višjih razredih pa slovenščino, zgodovino, glasbeni pouk, fiziko, skratka tisto, kar mu je najbolj »ležalo«. Koliko Vojskarjev je naučil brati in pisati, ne ve, ker je na Vojskem poučeval samo eno leto. Ko se je vrnil iz vojske, so mu na idrijski osnovni šoli zaupali podaljšano bivanje, potem pa se je zanj našla zaposlitev na oddelku za ljudsko obrambo, kjer je delal kot referent za civilno zaščito. Hkrati je izredno študiral na mariborski Višji upravni šoli, kar mu je prineslo mesto načelnika za družbene dejavnosti na takratni občini. Takrat se je prvič srečal tudi s socialnimi vprašanji, ki mu potem niso bila tuja niti v Kolektorju, kjer je največ let skrbel za splošni sektor, zadnjih deset let pa je bil direktor Ascoma. Prva naloga, ki sta jo na občini izvedla še skupaj z njegovim predhodnikom, je bila priprava in izvedba fluorografiranja za vse občane takratne občine Idrija, potem pa se je naš sogovornik posvetil ustanavljanju SIS-ov (mlajšim bralcem naj povemo, da so bile to Samoupravne interesne skupnosti, ki so bile za tiste čase dobra pogruntavščina). Če bi hoteli kaj več zapisati, bi porabili preveč prostora in zašli od bistva, to je od predstavitve Vilija Makuca, ki se strinja, da med nekdanjimi in današnjimi časi v nečem ni nobene razlike, in sicer, če želiš res kaj pomembnega storiti, še vedno potrebuješ podporo nekoga, ki je vpliven in njegova beseda zaleže. In tako se je davnega leta 1976 pri takratnem predsedniku občinske skupščine oglasil zdaj že pokojni Anton Seljak, takratni direktor Kolektorja, ki je potreboval pravnika, ki bi vodil splošni sektor.

Ker sem že imel dogovorjeno službo na Zidgradu, sem se znašel v nerodnem položaju. Zato sem predlagal, da se kar sami med seboj dogovorijo, župan in direktorja Zidgrada in Kolektorja. Tako sem junija leta 1977 pristal na Kolektorju, ravno v času, ko so jim dihali za ovrtnik različni inšpektorji in revizorji in je bilo treba marsikaj postoriti. Najprej pa je bilo seveda treba sploh doreči, katere službe in dejavnosti podjetja bodo sodile pod okrilje splošnega sektorja. Ni jih bilo malo, pravzaprav skoraj vse razen proizvodnje, razvoja, komercialne in financ. Kolektor je bil v tistih letih že v taki fazi razvoja, da je potreboval službo, ki bo podpirala že prej omenjene dejavnosti.

To so bila leta, ko se je gradilo veliko stanovanj. Kolektor pa jih je kot mlad kolektiv potreboval.

Gradila se je Vojskarska in Grilčeva, gradila so se stanovanja v Spodnji Idriji. Kolektor je bil zelo mlad kolektiv, zato je bilo podjetje ob vsaki novogradnji pomembnejši kupec stanovanj. Razumljivo, da smo imeli veliko dela z razdeljevanjem stanovanj. Sicer smo imeli interni pravilnik in kriterije, po katerih smo določali vrstni red upravičencev, vendar to ni bilo dovolj. Člani stanovanjske komisije in strokovni delavci smo opravljali tudi ogled stanovanjskih razmer prosilcev in ugotavljali, v kakšnih razmerah ti dejansko živijo. Največ problemov je bilo v tistih primerih, ko je več prosilcev zbralo približno enako število točk. Potem so nam nosili razna potrdila, sodelovali smo z zdravstvenimi in socialnimi službami in mnogokrat je bilo prav mučno pripeljati razpis za prosta stanovanja do konca, tako, da je bila večina prosilcev zadovoljnih. Vsi tako niso bili nikoli. Na srečo je Kolektor takrat kupoval veliko stanovanj, zelo dobro pa smo sodelovali tudi z upravo RŽS, ki nam je v začasno uporabo odstopala prazna prosta stanovanja, kar precej pa smo jih od njih tudi odkupili. Prosilcev za stanovanja je bilo veliko, vendar so vedeli, da ga bodo po nekaj letih službe dobili, če si bodo seveda ustvarili družino. Danes je drugače in mladim je težko priti do stanovanja brez pomoči staršev.

Ali lahko rečemo, da vas zaradi dodeljevanja stanovanj ni nihče grdo gledal?

Ne, to pa ne! Kot strokovna služba smo se skupaj s člani stanovanjske komisije trudili, da smo na podlagi pravilnika in kriterijev pripravili vrstni red prosilcev in morali smo odločiti, komu se stanovanja dodelijo in komu ne. Nekateri so nas zagotovo grdo gledali in po vsakem razpisu je o pritožbah odločal delavski svet, zelo redke pritožbe pa je reševalo sodišče.

V Kolektorjevih personalnih mapah je o zaposlenem domala zapisano vse. Kako je mogoče, da je vaša po tolikih letih dela v podjetju in povrh še na različnih dolžnostih, prazna?

Ne vem, ker je nisem videl. Menim pa, da je tako za delavce, pri vodstvenih delavcih, ki smo bili vsake štiri leta na reelekciji in smo imeli pogodbe o zaposlitvi pa je podatkov manj. Vodja splošnega sektorja sem bil kar 15 let, kasneje pa sem vsa opravljal na podlagi individualne pogodbe, katere vsebina se v ta dokument verjetno ni vnašala. Kot vem pa so se za vse zaposlene v personalne mape vpisovali podatki o izobraževanjih in dodatnih usposabljanjih.

Vili Makuc z vnukoma Blažem in Nušo na Vojskem

Na vašem poslovnem večeru je predsednik uprave povedal, da so bile v času vašega prihoda v Kolektor plače dobre, vsekakor pa boljše kot so za primerljiva delovna mesta danes!

Bo že držalo, če je predsednik tako rekel. Res je tudi, da so bile plače v Kolektoru v primerjavi s sorodnimi podjetji v tem okolju vedno dobre in v tistih časih razlike v plačah delavcev Kolektorja v primerjavi z zaposlenimi v drugih podjetjih večje kot pa danes. Bila pa je tudi uravnilovka in plačilne liste so se vsak mesec objavljale na oglasnih deskah v podjetju. Spominjam se, da takratni direktor na plačilni listi nikoli ni bil na prvem mestu in da je višjo plačo dobilo kar nekaj ljudi iz proizvodnje, ki so opravili nekaj nadur, delali v treh izmenah in presejali normo. Včasih je bilo za razliko od današnjih kolektivnih pogodb in drugih predpisov tudi več manevrskega prostora glede določene višine plač. Moram pa poudariti, da se v vseh letih, ki sem jih preživel v družbah Kolektorja ni nikoli zgodilo, da plače ne bi bile izplačane 15. v mesecu ali kakšen dan prej, kar tudi nekaj pove o uspešnosti in vodenju te družbe.

Včasih je bil Kolektor zelo intenzivno vpet v življenje lokalne skupnosti.

Res je, pa ne samo vanjo, tudi za svoje zaposlene je lahko prispeval več. Za njihovo športno in kulturno udejstvovanje, za izobraževanja, obveščanje in letovanja je nudil veliko. V Kolektoru smo imeli svoj pevski zbor, likovne razstave v tovarniški jedilnici smo menjavali mesečno, enkrat na teden smo organizirali izpostavo knjižnice. Med drugim smo skrbeli tudi za obveščanje zaposlenih in takratni mesečnik Obveščevalec je pravzaprav predhodnik Komunitatorja.

Sistem je pač tak, da podjetjem nalaga odgovornost za produkcijo, za ustvarjanje dobička in za zagotavljanje dela. Delavci pa si potem iz plač zagotovijo tisto, kar jim »paše«.

Tako je! Začenši s skrbjo za rešitev stanovanjskega problema. To v določenem življenjskem obdobju doleti skoraj vsakega.

Ima danes Kolektor še kakšno možnost pomagati svojim?

Na tak način kot takrat skoraj ne. Spominjam se, kako so po spremembi sistema pred leti delavci hodili trkati na vrata odgovornih, tudi na moja, kako bi lahko prišli do stanovanja. Dolgo časa se niso mogli navaditi, da te pomoči v podjetju ne morejo več iskati. Poleg plače, regresa, prevoza na delo in prehrane med delom podjetje lahko delavcu izplača le še kakšno solidarnostno pomoč, pa še tu je omejeno na izjemne primere, ki jih določata kolektivna in podjetniška pogodba.

V Kolektoru ste opravljali številna dela. Najprej sva govorila o skrbi za splošni sektor, toda bilo je še marsikaj drugega. Nazadnje vodenje Ascoma. Tisti, ki vas dobro poznajo, vedo povedati, da

ste vsa zaupana dela dobro opravili in za seboj pustili »postlano«.

To ne bo držalo, ker so razmerja in odnosi v vsaki organizaciji, predvsem pa v podjetju v stalnem gibanju in spreminjanju. Nikoli ni vse urejeno, in če misliš da je, si že na poti nazadovanja. Vedno je dovolj dela za tiste, ki pridejo za tabo. Sem se pa trudil, da sem vse naloge opravljal vestno in zanesljivo. Ko smo v skladu z novo organizacijsko shemo podjetja splošni sektor razdelili na personalo in splošno področje, sem takratnemu direktorju (*pokojni Peter Rupnik, op. ured.*) predlagal, da bi počel kaj drugega. To je bilo ravno v času, ko smo iz Kautt&Buxa dobili program sestavljanja stikal. Na kolegiju so sicer odgovorni za tehnično področje izrazili dvom, kako bom to kot pravnik, ki ne pozna dovolj proizvodnje zmož, pa mislim, da sem dokazal, da se ob podpori dobrih sodelavcev da. Organizirani smo bili kot posebni profitni center, ki je živel samo nekaj let oziroma do lastniških sprememb v Kautt&Buxu. Ukinitve programa je bil hud udarec za mlade delavke, ki smo jih morali kar nekaj odpustiti in so si poiskale službo drugje. Ko sem se kasneje z nekaterimi pogovarjal, mi jih je več povedalo, da jih je takratna odpoved streznila, da so se začele izobraževati in si našle zahtevnejše delo. Podobno je bilo tudi z mano, diplomiral sem na mariborski Pravni fakulteti in razmišljal o novi priložnosti.

Sedanjemu predsedniku uprave sem sredi devetdesetih let predlagal ustanovitev invalidskega podjetja. Menil sem, da imamo zanjo ravno pravnji proizvodni program v delavnici za ročno sestavljanje komutatorjev. Prav na tem programu je delalo večino delavk, ki so imele status invalida ali zaradi zdravstvenih težav različne omejitve pri delu. Predsednik je zamisel podprl. Pripravil sem projekt za ustanovitev podjetja in 1. januarja leta 1996 je invalidsko podjetje Ascom d.o.o. začelo poslovati samostojno s sedemdesetimi zaposlenimi na programu ročnega sestavljanja komutatorjev. Shoditi mu je pomagal Kolektor, s katerim je od ustanovitve proizvodnja povezana.

Danes Ascom ustvarja dohodek s tako proizvodnjo, ki se je ne bi nihče branil.

Res je. Vrsto let naju je s tehničnim vodjem (*sedanjim županom Bojanom Severjem, op. ured.*) preganjala ideja, da moramo priti do svojega proizvodnega programa. Iskali smo, lahko rečem, da po vsej Sloveniji in v tujini in naposled tudi zaradi vztrajnosti vseh vpletenih postavili proizvodnjo drsnih obročev. Tako je danes Ascom z 230 zaposlenimi eno največjih in najuspešnejših invalidskih podjetij pri nas, ki ima perspektivo v novem proizvodnem programu in proizvodnem povezovanju s Kolektorjem. Le njegova blagovna znamka nam je odpirala vrata pri pomembnih kupcih drsnih obročev.

30 let ste delali v Kolektoru. Sodelavci so se menjavali, delovne dolžnosti tudi, toda ves ta čas pa vas je stalno nekdo spremljal?

Fikus »Benjamin« me je spremljal domala od mojega prihoda v Kolektor. Za rojstni dan mi ga je podarila nakdanja sodelavka Marija in pustil sem ga v pisarni svojemu nasledniku. Več kot dvajset let sem zanj sam skrbel.

Ga nič ne pogrešate?

Imam drugega doma! Marija pa mi je ob odhodu podarila novega z željo, da bi me tudi ta spremljal tako dolgo kot prejšnji.

Kaj pa Kolektor oziroma Ascom?

Sedaj sem doma že več kot dva meseca pa ju prav nič ne pogrešam! Na odhod sem se pripravil eno leto. Na moje mesto je iz Kolektorjeve tovarne v ZDA prišel Boštjan More, kateremu sem bil zadnje leto svetovalec. Nenačrtovano pa je isto leto z Ascoma odšel še en ključni strokovnjak, in sicer Bojan Sever, ki smo ga izvolili za novega idrijskega župana. Moja upokojitev je bila načrtovana, Severjev odhod pa ne, zato ni čudno, da mi je rekel: »Nikoli si nisem mislil, da bom odšel prej z Ascoma kot ti!«

Filip Šemrl

Gumi – med tradicijo in visoko tehnologijo

Korejski polotok meji na Kitajsko in Japonsko v severovzhodni Aziji. Gumi leži na zahodnem delu korejske province Severni Gyeongsang in je od Seula oddaljen dobrih 278 kilometrov proti jugu, od Busana pa 167 kilometrov proti severu. Prvotno ime Gumija v zgodnjem obdobju kraljevine Silla je bilo Ilseon-gun. Skozi različna obdobja se je mesto velikokrat preimenovalo – od Ilseon-ju, Sungseon-gun, Seon-ju, Ilseon-hyeon, Seonju-gun do Seonsan-gun. Tako je bilo vse do leta 1978, ko je z imenom Gumi-eup dobilo status mesta. Združitev Gumija z mestom Seonsan-gun 1. januarja 1995 je pomenila združitev naprednega kmetijskega območja z največjim korejskim industrijskim mestom v notranjosti dežele.

Pogled na riževa polja in rastoče industrijsko mesto v ozadju

Gumi danes šteje 390.000 prebivalcev s povprečno letno rastjo prebivalstva 2,9 % in ima največji industrijski kompleks v notranjosti Koreje ter prispeva 11 % južnokorejskega izvoza. Za lažjo predstavo, naj zapišemo, da se samo industrijski kompleks razprostira na skoraj dveh kvadratnih kilometrih in pol. V njem je prostor dobilo več kot 430 podjetij. Celotno mesto obsega več kot 610 kvadratnih kilometrov, kar je 3,2 odstotka province Severni Gyeongsang. Mesto je razdeljeno na šest mestnih občin

Kolektorjeva tovarna Sinyung v Južni Koreji

(po korejsko myeon) in 19 upravnih okrajev (po korejsko dong). Sinyung je bil kot mešana družba z japonskim podjetjem Nippa ustanovljena februarja 1978, leta 2000 pa ga je prevzel idrijski Kolektor in na ta način uspešno povezal južnokorejsko tradicijo s svojo tehnologijo. Ker na takratni lokaciji ni bilo možnosti širitve,

se je podjetje tri leta po ustanovitvi preselilo na novo lokacijo, ki je prav tako v industrijskem kompleksu v Gumiju. Danes podjetje zaposluje 65 ljudi in proizvaja večinoma komutatorje za avtomobilsko industrijo in nekaj za gospodinjske aparate. V letih obstoja smo k uspehu podjetja Sinyung prispevali našti sodelavci iz matičnega podjetja Kolektor: Mateja Albreht, Primož in Nina Bešter, Damjan Bizjak, Boštjan Brus, Jure Brus, Miran Eržen, Aleš Gantar, Ervin Govekar, Edvard Jeram, Peter Kernel, Urška Kobal, Iztok Novak, Aleš Purgar, Leon Rudolf, Alojz Rupnik in Zlatko Žust. Poleg omenjenih, ki so se v Južno Korejo »preselili« za dalj časa, ne moremo mimo »stalnih gostov« iz vzdrževanja, okusnih večerij »kuharja« Matjaža Mihelja in vedno nasmejanega Marka Rupnika.

Vsi smo bili s svojim delom vedno v zgled, smo se pa znali tudi poveseliti in si vzeti čas za razne ogledе. Vsako leto za zaposlene organiziramo dva družabna dogodka. Spomladi so to športne igre, na katerih se pomerimo v odbojki, nogometu in drugih skupinskih športih. Jeseni pa se odpravimo v hribe in si sproti pogledamo še kakšno znamenitost. Teh je v Gumiju sicer malo, a še vedno dovolj za prvi vtis o mestu, državi in njihovi kulturi. Hrib Geumo-san vsako leto privabi več kot dva milijona turistov, ki se hladijo ob pršenju bližnjega slapa in si ogledajo naravno jamo sredi hriba, v kamen izklesan stoječ kip Bude pod vrhom hriba, ki naj bi ga izdelali pred več kot 700 leti, ali enega izmed mnogih budističnih templjev okrog njega.

Iztok Novak in Peter Kernel

Ker je Korejce nevljudno klicati po njihovem prvem imenu, če niso tvoji dobri prijatelji, bomo pri izjavah zaposlenih zapisali samo priimke.

G. Son, glavni vodja začetnih linij HB in starterjev: »Za Sinyung delam od februarja 2002. Mnogo dela imamo zaradi strojev starejše izdelave. Upam, da bom imel v prihodnosti še kdaj priložnost obiskati Slovenijo. Prav prisrčno bi rad pozdravil vse Slovence, še posebej pa Edija Jerama, Primoža Beštra, Uroša Gantarja, Aleša Purgarja, Damjana Bizjaka, Boštjana Brusa, Urško Kobal, Ervina Govekarja, Petra Kernela in Matejo Albreht. Ljudje, ki me obkrožajo, so kot moja družina, čeprav imam ženo in bom kmalu postal tudi očka.«

Lojze Rupnik, odgovoren za nadzor in tehnično podporo na končnih linijah HB in starterjev: V Južni Koreji sem več kot 3 leta. Zame je izziv delati v Južni Koreji, saj imam priložnost delati to, česar v Sloveniji ne bi mogel. Tu imamo več svobode in dovolj priložnosti, da improviziramo, kar je slovenska karakteristika. Korejski delavci niso nič slabši od slovenskih, včasih celo boljši. Delajo (delamo) preveč (10-12 ur dnevno), zato koncentracija ne more biti tako dobra, kot če bi delali le 8 ur. Ljudje v Sloveniji si niti predstavljajo ne, da je Koreja za življenje mnogo dražja od Slovenije. Je pa po mojem mnenju pokrajina v Sloveniji mnogo lepša od te v Koreji. Življenje v Koreji je zanimivo in drugačno, zato bi ga moral poskusiti vsak.«

G. Jun, vodja končne linije CM: »Za Sinyung delam 16 let. V nasprotju z drugimi podjetji ima Sinyung vizijo in prihodnost. Naši kupci zahtevajo visoko tehnologijo in kakovost. Mi pa moramo to izpolniti s pomočjo znanja in moderne opreme. Najpomembnejše je izboljšati našo izobrazbo in investirati v tehnologijo. Najbolj zanimiv trenutek zame je bil, ko se je iz Kolektorja v naše podjetje vpeljalo prvo linijo in sem za sodelavce dobil Slovence.«

Kolektor odpira novo podjetje v Kočevju

Predvsem zaradi povečanega obsega del, ki je posledica dodatnih naročil, je Kolektor prisiljen del proizvodnje urediti zunaj Idrije. Koncern je izbiral med lokacijami, kjer je dovolj tako ustreznih kadrov kot tudi prostorskih možnosti in se v prvi fazi odločil za Kočevje.

Zanimanje za zaposlitev v novem podjetju v Kočevju je velika, saj se je predstavitev koncerna in razgovorov v zvezi z zaposlitvijo udeležilo preko 130 ljudi, še vedno pa prihajajo tudi pismene prošnje za zaposlitev. Projekt za zagon novega podjetja je tako v polnem teku. Po dokončni potrditvi lokacije novega podjetja bo po prvomajskih praznikih sledil podpis pogodb za zaposlitev, predvidoma s 1. junijem 2007 pa se bo 30 novih sodelavcev že začelo usposabljanje v Idriji. Istočasno se bodo začela dela, vezana na pripravo ustreznih proizvodnih prostorov, da bo lahko proizvodnja komutatorjev v Kočevju kar najhitreje stekla. Pri iskanju primernih kadrov sta koncernovi izvršni direktorici za kadre in stike z javnostjo Ingrid Kermavnar pomagali direktorica Območne službe Zavoda za zaposlovanje Ljubljana magistra Janita Eržen in Danica Hlebanja, vodja Urada za delo v Kočevju. Koncern Kolektor seli proizvodnjo komutatorjev tudi iz Izole v Dekane, kjer je kupil primerno proizvodno halo, prejšnjo je imel namreč le v najemu. Podobno bo storil tudi v Laktaših, v republiki Srbski, kjer bo proizvodnji Feba in Kolektorja Bosna združil na isti lokaciji.

Kočevski župan in državnozborski poslanec Janko Veber. » Za Kočevje je prihod Kolektorja velik izziv, saj se od osamosvojitve naprej ukvarjamo s problemom, kako zagotoviti delovna mesta. Odločitev Kolektorja, ki v naš kraj prinaša domačo tehnologijo, pomeni velik prispevek k reševanju brezposelnosti in možnosti za nadaljnjo širitev proizvodnje. Upamo, da bomo v najkrajšem možnem času zagotovili primerne kadre in prostore za ureditev proizvodnje. Veliko sposobnih ljudi si je v času pomanjkanja dela v domačem kraju poskušalo eksistenco rešiti z delom zunaj Kočevja. Računamo, da bodo tisti, ki se zdaj vozijo na delo v Ljubljano, dobili nov izziv v Kolektorjevi tovarni doma.«

Kolektor in Synatec med najboljšimi

V tujini za poslovno uspešna podjetja veljajo podjetja, ki so ob kakovosti in privlačnosti ponudbe ter finančni učinkovitosti tudi družbeno odgovorna. Zaradi ugleda, ki ga uživajo, imajo tudi boljše prodajne in poslovne možnosti. Poslovni ugled slovenskih podjetij že vrsto let raziskuje podjetje Kline & Partner. Lestvico sto slovenskih podjetij z najboljšim poslovnim ugledom so 10. aprila objavili v Delovi prilogi Delo FT. Podjetje Kline & Partner je lestvico sestavilo s pomočjo tako imenovane poslovne javnosti, ki vključuje direktorje podjetij, trženja in financ. Ko

raziskujejo poslovni ugled podjetja, jih zanima, kako dobro vprašani pozna posamezna podjetja, ki poslujejo na slovenskem trgu, kako ugledna so po njegovem mnenju, zakaj naj bi bila najprivlačnejša za investiranje oziroma nakup vrednostnih papirjev, kako pomembni so izbrani dejavniki za oblikovanje ugleda podjetja, kateri značilni dejavniki pripomorejo k ugledu proučevanega podjetja in kateri so najpomembnejši viri informacij, na podlagi katerih si vprašani oblikuje mnenje o podjetju. Kot so zapisali v članku, bi si Kolektor zaslužil višje mesto, kar očitno ve tudi poslovna javnost, ki ga je letos uvrstila 21 mest višje kot lani. Na letošnji lestvici je koncern Kolektor zasedel 62. mesto, lani je bil 83.

Revija Kapital je v februarski številki objavila lestvico stotih podjetij z najboljšo bonitetno oceno v letu 2006. Med prvih sto se je uvrstil tudi Synatec.

Bonitetna informacija kupca je že mnogo let najbolj uporabljen in preizkušen pripomoček pri upravljanju s komercialnimi tveganji, saj vsebuje izračunano in od analitika potrjeno verjetnost, da bo upnik dobil dogovorjeno plačilo od dolžnika. Klasična bonitetna poročila se uporabljajo predvsem kot instrument pri prodaji in nakupu blaga oziroma storitev. Bonitetne ocene se izračunavajo sprotno iz podatkov in informacij o plačilih, iz računovodskih izkazov, objav v medijih, objav sodb, stečajev, likvidacij in prisilnih poravnjav. K omenjenim podatkom moramo prišteti še kvalitativni del podatkov, ki ima včasih še večjo težo od prej naštetih. Med kvalitativne podatke štejemo presojo verodostojnosti vodilnih, strukturo lastništva, okoljska vprašanja, položaj panoge, v katerem družba deluje, državno tveganje in presojo zgodovine podjetja. Bonitetna poročila podjetij so v Sloveniji postala del poslovne vsakdanjosti. Dobra boniteta namreč pomeni boljše poslovno pogajalske položaje. Podjetja z dobro boniteto so deležna ugodnejših pogojev pri bančnih posojilih. Boljša kot je boniteta podjetja, nižjo obrestno mero in nižje stroške odobritve si lahko izbori.

Stojan Petrič: »Nisem med najbogatejšimi Slovenci!«

Uvrstitev na 10. mesto na lestvici najbogatejših Slovencev je narejena po kriterijih, ki so nerazumljivi in z vidika ocenjevanja aktivnega premoženja v podjetju ekonomski stroki neznani.

Moje osebno premoženje (aktiva) tako kot vseh ostalih delničarjev ni vloženo

direktno v Kolektor, ampak posredno prek FMR-ja, Fond-a in FI-ja. Če seštejem vse svoje delnice v prej omenjenih podjetjih, s svojim premoženjem ne sodim med 10 najbogatejših Slovencev in po moji oceni niti med 200 najbogatejših. Sicer pa je to znan podatek, ki je bil objavljen že ob 40. letnici Kolektorja

Stojan Petrič

10. | STOJAN PETRIČ |
47 MIO EUR

Je predsednik Kolektor Group, največjega svetovnega izdelovalca komutatorjev, ki jih najdete v elektromotorjih. Koncern s sedežem v Idriji ima približno 20 podjetij od Brazilije, prek Južne Karoline do Kitajske in Južne Koreje. Čeprav je **Stojanu Petriču** v zadnjih letih veliko pregledav povzročala strma rast cene bakra, ki pomeni večino stroškov Kolektorja, mu je uspelo postati globalni igralec in trenutno ustvari okroglih 15 milijonov evrov čistega dobička. Petrič je zelo skrivnosten glede lastništva v družbi Fond, ki jo nadzira iz nadzornega sveta. Po naši oceni je približno polovični lastnik te družbe (ocena temelji na zasedbi v organih upravljanja in vzorcu lastništva ostalih delničarjev Kolektorja), ki prek neposrednega in posrednega lastništva v FI Finančni inženiring in v manjši meri prek FRM Holding obvladuje Kolektor Group.

Petrič je sindikaliste pred dvema letoma razburil s predlogom, naj bi se delovni teden podaljšal na 42,5 ure, kar bi dvignilo konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Časnik Finance ga je leta 2002 nagrajil s priznanjem za izjemne dosežke v gospodarstvu. Kako komentira našo oceno, so odgovorili iz službe za stike z javnostjo: »Ob tem, da ni navedeno, na kakšni podlagi je novinarica dobila ta podatek, presega vse moje realnosti in zato ne moremo podati nobenega komentarja.«

ZAHTEVA ZA POPRAVEK

Stojan Petrič zanika

Na lestvici 100 najbogatejših Slovencev v reviji Manager, št. 3, marec 2007, ste me uvrstili na deseto mesto s 47 milijoni evrov vrednim premoženjem v koncernu Kolektor.

Osebno zanikam, da bi imel 47 milijonov evrov aktivnega premoženja v koncernu Kolektor. Še več, glede na vrednost mojega aktivnega premoženja v koncernu Kolektor se na tej lestvici ne uvrščam niti med sto najbogatejših Slovencev. S tem dejstvom smo vas seznanili, ko ste zbirali podatke o višini mojega premoženja, vendar tega niste upoštevali.

Dodatno sem bil presenečen nad metodo, na podlagi katere ste »ocenili« moje premoženje v koncernu Kolektor. Članstvo v nadzornih svetih namreč ne more biti kazalec premoženja posameznika. Omenjanje mojega predloga o podaljšanju delovnega časa pa v kontekstu vašega prispevka kaže na to, da naj bi do premoženja prišel na račun izkoriščanja delavcev, kar ne drži.

Z vašim prispevkom, ki so ga povzeli tudi drugi mediji, ste okrnili moj osebni ugled ter me diskreditirali v domačem okolju in še posebej med zaposlenimi v koncernu Kolektor, ki so na objave medijev precej burno reagirali. Pri tem želim opozoriti tudi na osebno prizadetost moje družine, ki je bila ob objavi takšnih neresnic dobesedno šokirana.

Od revije Manager, ki jo smatram za resno revijo, bi pričakoval, da bo pri svojem delu uporabljala verodostojne metode novinarskega dela in da posameznikov ne bo izpostavljala na podlagi pavšalnih ocen ali navodil. Kljub vaši napaki pa še naprej ostajam naročnik revije Manager.

Stojan Petrič, predsednik družbe Kolektor Group, d. o. o.

Iz nebeške kuhinje

Velika noč je za nami in kot kaže, se je zima letos odločila, da se bo našim krajem ognila v velikem ovinku, saj se je pomlad že dodobra pokazala v vsej svoji zeleni barvi.

Pomlad se občuti tudi pri naši redni dnevni ponudbi, saj smo, tako kot je bilo napovedano v prejšnji številki Komunitatorja, dodobra prevetrili jedilni list, prenove pa je bil deležen tudi solatni bife.

Po letu dni sprva še tako pestra ponudba postane monotona in potrebna je sprememba, saj se vsak dan srečujemo z istimi gosti.

Posebej smo veseli, da se čedalje več zaključenih družb odloča za obisk naše restavracije, ki pa je žal omejen samo na vikende. Kljub prvim pomislekom gostov, da "tovarniška menza" nekako ne deluje primerno za tovrstne pogostitve, smo do sedaj še vse prepričali o nasprotnem. Kot glavni adut si štejemo to, da vedno prisluhnemo željam in potrebam gostov in da vedno ponudimo le tisto, za kar menimo, da je dovolj kakovostno. Seveda pa pri tem ne gre zanemariti velikega svetlega prostora restavracije, kjer brez težav postrežemo večje skupine ali zaključene družbe, invalidom prijazen dostop in med vikendi dovolj parkirnih mest.

Za obisk naše restavracije se v času malic in kosil odloča precej zunanjih gostov, in veseli nas, da se k nam redno vračajo oz. so v veliki večini postali naši abonenti.

Pomlad pa nikakor ne prinaša sprememb samo v naši restavraciji. Tudi sama prehrana bo v tem letnem času precej spomladansko obarvana. In eden izmed prvih znanilcev pomladi so prav gotovo šparglji oz. beluši.

O njih je bilo veliko napisanega: čistijo telo, bogati so z vlakninami, bogat vir vitaminov, zelo nizka energijska vrednost in še bi lahko naštevali. V današnji številki Komunitatorja bi vam želeli natresti nekaj nasvetov, kako se spoprijeti z njimi in jih predelati v zdravo in okusno jed. Vsi nasveti in recepti, ki vam jih bomo tu predstavili, veljajo za sveže šparglje oz. beluše in nikar se ne slepite, da si boste lahko pomagali s tistimi razkuhanimi, ki so jih kdo ve kod in kdo ve kdaj natlačili v konzervo in zalili s slano vodo. V filmu To so gadi bi rekli: "Jok, brate, odpade!"

Šparglji so uporabni tako pri pripravi predjedi, juh, glavnih jedi kot tudi priloge in solate. Ponekod vršičke uporabljajo tudi za pripravo sladice.

Pri nakupu se pozanimamo, kdaj so bili nabrani, saj je to zelo važen podatek. Stari šparglji namreč močno olesenijo, se izsušijo, pa tudi od njihove hranilne in zdravilne vrednosti ostane bore malo.

Divjim špargljem odtržemo olesenele del, gojenim zelenim ga odrežemo, medtem ko je bele potrebno tanko olupiti in šele nato obrezati. Lupimo jih vedno od vršičke proti koncu, s posebnim lupilnikom. Če le-tega nimamo, zadošča majhen oster nožek za čiščenje zelenjave. Očiščene šparglje na hitro operemo pod mrzlo tekočo vodo in jih povežemo v butarice, ki jih pokonci postavljene kuhamo v zelo malo rahlo slane vode. Posoda naj bo pokrita, da sopara »objame« vršičke. Po šestih do osmih minutah (odvisno od debeline) so šparglji kuhani al dente in od tu dalje pustimo prosto pot domišljiji. Lahko jih samo polijemo z malo oljčnega olja in kisa, popoprano in že je pred nami krasna solata; ali pa jih prelijemo z na maslu prepraženimi drobtinami in posujemo z naribanim trdo kuhanim jajcem ter dobimo šparglje po poljsko; lahko pa ohlajene ponudimo s hladnimi omakami in prelivom na osnovi majoneze, jogurta, kisle smetane, skute z dodatkom raznih zelišč in začimb, zelenjave ... - vendar pazite, da s pretirano uporabo začimb ne prekrijete prvotnega okusa špargljev.

Divje šparglje uporabljamo le kot začimbo oz. dodatek jedem, saj so zaradi svoje izrazite grenkobe v večji količini lahko tudi neprijetnega okusa – še vedno so najboljši z jajci in domačo slanino, tako kot jih pripravijo na primorskem.

Boštja Novak

V nebeški kuhinji smo za vas pripravili nekaj receptov, ki so vam na voljo na pokušino.

ZELENA OMAKA

- 1 lonček navadnega jogurta
- dve žlici kisle smetane
- 100 g kuhane sesekljane špinače
- peteršilj, koprc, sveža bazilika
- sol, beli poper
- voda, kjer so se kuhali šparglji

Vse sestavine zmešamo, sesekljamo zelišča in začini s soljo in poprom. Če je omaka pregosta, jo razredčimo z ohlajeno vodo od špargljev. Omako prelijemo preko ohlajenih špargljev.

FRTALJA S PANCETO IN DIVJIMI

ŠPARGLJI (ZA ENO OSEBO)

- 50 g dobre domače pancete
- 50 g divjih špargljev
- ½ žlice olja
- pol stroka česna
- 2 jajci
- ½ žlice moke
- 1 žlica sveže naribanega parmezana
- nekaj kapljic mleka
- sol
- svež sesekljan peteršilj

Panceto narežemo na tanke rezine in naprej na koščke, šparglje operemo, jim potrzemo olesenele dele in jih narežemo na 1 cm velike koščke. Na olju opečemo panceto in dodamo šparglje. Nekoliko prepražimo, začini s česnom in prilijemo testo, ki smo ga naredili iz jajc, moke, parmezana, mleka in soli. Zmanjšamo ogenj in počasi pečemo z ene in nato še z druge strani. Takoj postrežemo, posuto s svežim sesekljanim peteršiljem, kot toplo začetno jed ali pa kot samostojno jed skupaj s skledo berivke in koruznim kruhom.

ŠPARGLJEVA KREMNA JUHA

- 500 g poljubnih špargljev – belih ali zelenih
- 30 g masla
- 20 g oljčnega olja
- 50 g šalotke
- 30 g ostre moke
- 1,25 l bistre zelenjavne juhe
- sol
- beli poper
- 1 dl kisle smetane
- skodelico popečenih kruhovih kock
- drobno narezan drobnjak

Šparglje očistimo in operemo, jim porežemo vršičke, ki jih prihranimo za pozneje, ter narežemo na 2 cm velike koščke. Na maslu z oljčnim oljem segrejemo in prepražimo sesekljano šalotko, nakar dodamo narezane šparglje. Nekoliko prepražimo in pomokamo, zalijemo z vodo in na majhnem ognju kuhamo 25 do 30 minut. Med tem v zelo majhni količini vode skuhamo vršičke, ki naj ne vrejo več kot tri minute. Juho zmiksamo s paličnim mešalnikom in jo precedimo, da na cedilu ostanejo vse nitke. Solimo in popramo, na koncu dodamo gladko razmešamo kisló smetano in odstavimo. Ko juho nalijemo na krožnik ali v skodelo, jo posujemo s kuhanimi vršički in drobnjakom, poleg pa ponudimo popečene kruhove kocke.

Lesna biomasa = les + lesni ostanki

Lesna biomasa je nakopičena sončna energija. Je obnovljiv, domač energetski vir, ki je na voljo v zadostnih količinah. Slovenija namreč sodi med evropske države z največjim deležem ozemlja, ki je poraščeno z gozdom. Uporaba fosilnih goriv povečuje delež toplogrednih plinov v ozračju, zgorevanje lesne biomase pa je CO₂ nevtralnno. Zato ter zaradi končnosti energetskih virov ji danes kot surovini in viru energije pripisujemo vedno večji pomen. Les so drva iz gozda, to so polena za peči in kotle na ročno upravljanje. S pojavom sodobnih tehnologij z avtomatiziranimi kurišči se vedno bolj uveljavlja izraba raznih oblik lesnih ostankov - sekancev, lubja, žagovine in prahu. Še do nedavnega je bilo te ostanke praktično nemogoče smotrno uporabiti za lesno gorivo, danes predstavljajo največji delež v energetski izrabi lesne biomase.

V podjetju Iles Spodnja Idrija so že v preteklosti uporabljali lastne odpadke v energetske namene. Struktura njihove proizvodnje jim daje kot odpadke fini suhi lesni prah in kosovne lesne odpadke v obsegu do 8 m³ na dan. Energijska vrednost teh odpadkov bi pokrila potrebe po toploti za njihov tehnološki proces (v Ilesu porabijo 200 kW/h v tehnološkem procesu za prešanje pri furniranju pohištvenih elementov, 420 kW/h pa pokriva potrebe lakirnega kanala in brizgalne kabine) in ogrevanje svojih hal, višek pa bi lahko prodali morebitnim odjemnikom. V ta namen je bil zgrajen mikro sistem daljinskega ogrevanja. Toplota se preko toplovoda dovaja do porabnika ter preko toplotne postaje posreduje ogrevalnemu sistemu posameznega objekta. Prednosti takega sistema so, da ni potrebno imeti vira ogrevanja v objektu, s tem pa odpade nabava kotla, dimnika itd., prav tako tudi ni stroškov vzdrževanja teh naprav za vsakega posameznika. Z omenjenim daljinskim sistemom ogrevajo upravno stavbo in obe proizvodni hali družbe Koling d.o.o., centralno skladišče podjetja Kolektor Pro d.o.o. ter poslovne prostore podjetja WELZ in Iles Sp. Idrija. Obstoječi kotlovski postroj je bil zastarel, zahteval je stalno prisotnost kurjača, gorivo se je dodajalo ročno, izkoristki pa so bili izredno nizki (le okrog 50 % energije porabljenega goriva se

je preneslo na vodo) ob zelo visokih emisijah. Projekt sanacije kotlovnice, ki ga je izvajalo podjetje Koling d.o.o., je pomembno sofinanciralo Ministrstvo za okolje in prostor iz sklada za spodbujanje rabe lesne biomase v energetske namene. Sestavljen je iz treh faz, trenutno je zaključena druga faza.

Odpadki proizvodnje se shranjujejo v dveh samostoječih silosih s skupno prostornino 600 m³. Fini lesni prah se iz proizvodnje odesava direktno vanje, kosovni lesni odpadki pa se predhodno zmeljejo v mlinu ter prečrpajo v silos. Biomasa se od tam prek transportnih polžev vodi v gorilec, kjer izgorevajo v zračnem filmu ciklonskega kurišča, ki je plod domačega znanja in kot tak tudi patentiran. Nastale dimne pline se preko šamotnih površin kotla in toplotnega izmenjevalca vodi v ciklonski odpraševalnik, kjer se izločijo še preostali trdi delci. Ventilator dimnih plinov vodi preostale pline v dimnik, od tam pa v okolico. Emisije toplogrednih plinov in trdih delcev izstopnih dimnih plinov pri tem sistemu so daleč pod zakonsko predpisanimi normami. Za orientacijo: evropska zakonodaja predpisuje maksimalno koncentracijo ogljikovega monoksida (CO) v dimnih plinih 500 mg/m³, sistem na Ilesu dosega okrog 163 mg/m³, odvisno od režima obratovanja. Izkoristek postrojenja je 90 odstotkov. Kotel je vročevodni z nazivno močjo 1500 kW. Pri obratovanju na nazivni moči porabi do 1,6 m³ lesne biomase na uro, kar prinaša v najhladnejših dneh pri polni obremenitvi okrog 27 m³ dnevne porabe. Pri tem moramo upoštevati, da Iles deluje dvoizmensko in se režim delovanja zniža po končani popoldanski izmeni. Preko noči obratuje na minimalni moči, v polno obratovanje se ga med delavniki spušča ob petih zjutraj.

Poleti potrebe po ogrevanju ni, kotli na lesno biomaso pa pri preniknih obremenitvah ne dosegajo zelenih izkoristkov. Zato je cilj tretje faze, ki naj bi se realizirala v letu 2008, vgradnja še enega dodatnega kotla na biomaso moči 600 kW in hranilnika tople vode, ki naj bi v hladnih dneh pokrival energetske konice, v toplejših mesecih pa bi popolnoma avtonomno oskrboval tehnologijo. Njegovo vlogo trenutno pokriva plinski kotel z močjo 1000 kW. Po zaključku bo plinski kotel prevzel zgolj vlogo varovala v primeru izpada biomasnega kotlovskega postrojenja.

Projekt Iles je torej primer dobre prakse od države podprtega projekta učinkovite izrabe lesne biomase v energetske namene. Izpusti toplogrednih plinov so vsak dan večji, predvsem zaradi pretirane uporabe fosilnih goriv. Lesna biomasa je ekološko nevtralnno gorivo in kot taka strateška za dolgoročno uporabo. Primernih subvencij bo zato v skladu z okoljsko politiko čedalje več in to na vseh močnostnih nivojih, od hišnih kotlovnice do velikih sistemov za ogrevanje in soproizvodnjo električne energije.

Gregor Troha

STUDIO ILES

Salon pohištva, vzmetnic, zaves, preprog, pregrinjal

V Spodnji Idriji, Sp. Kanomlja 23A

Tel.: 05-372 50 16

E.mail.: studio@iles.si

www.iles.si

Delovni čas:
pon do pet od 14h do 19h
sob od 9h do 12h

PBI mestu podarila umetniško inštalacijo

Idrijska Psihiatrična bolnišnica letos praznuje 50 let delovanja. Idriji in njenim občanom je v zahvalo, ker so njo in njene paciente takrat nesebično sprejeli medse, podarila umetniško inštalacijo. 300 cvetov iz plastične embalaže šestih barv je v dobrih dveh urah zacvetelo na zelenih travnatih otočkih v parku na idrijskem mestnem trgu.

Ideja se je porodila Novogoričanu Gregorju Bremcu med njegovim bivanjem v bolnišnici. Pred tremi leti je namreč sodeloval pri postavitvi cvetličnega travnika iz odpadne embalaže v Novi Gorici, katerega avtor je bil njegov prijatelj Jure Poša. Cvetove, ki so jih iz plastenk izdelali pacienti idrijske psihiatrične bolnišnice, je postavil v obliki križa. Šest različnih barv, v katere so pacienti odeli plastične cvetove, predstavlja šest oddelkov idrijske psihiatrične bolnišnice, petdeset cvetlic na enem travnatem otočku pa število let njenega delovanja. Cvetlice so sprva nameravali »posaditi« v bolnišničnem parku, ker pa je mestni park še neposajen, so se odločili, da inštalacijo

podarijo mestu in občanom. Inštalacija bo idrijski park krasila slab mesec oziroma dokler krajevna skupnost ne bo začela uresničevati načrta trajne zasaditve tega območja. Sicer pa idrijska psihiatrična bolnišnica v jubilejnem letu pripravlja vrsto različnih dogodkov. V bolnišnici in po drugih krajih na Primorskem bodo pripravili številna strokovna srečanja zdravstvenih delavcev. K sodelovanju na srečanjih bodo skušali pritegniti različne terapevtske skupine in strokovnjake s področja, ki ga pokriva idrijska Psihiatrična bolnišnica. Za bolnike v bolnišnici bodo vsak mesec pripravili koncert ter tematske delavnice, na katerih bodo spoznavali znane slovenske osebnosti. Tako so letos že gostili glasbeno skupino Vedrina, ženski pevski zbor DU Idrija, predstavili pesniško zbirko Dva copatka direktorice omenjene ustanove Viktorije Gorjup, zapel jim je Godoviški oktet, sredi maja bo v bolnišnici gostoval Idrijski oktet, junija pa bo promenadni koncert Godbe rudarjev iz Idrije. Septembra se bolnikom, zaposlenim, meščanom in gostom na platuju bolnišnice obeta velika in zanimiva slovesnost.

Pogled čez hrib

Sedel je na svojem stalnem mestu in pogledoval na Plac, kjer se je dogajalo prav toliko kot vse prejšnje dni. Počasi se ga je lotevala pomladanska utrujenost, saj je bil že naveličan sivih zimskih dnevov, ki so bili to leto bolj podobni usihajoči jeseni.

Za

žarkom. Travniki so se odevali v sebi ljubo zelenečo podobo.

V začetku le t

Utrujen izraz

spodobilo.

Zaplate so vztrajale na vrhu in se zviška stekale v dolino in polnile presahle vodne vire.

Starec

marsikatera zdela popolnoma brezpomenska.

Danes ga

um in ga omejevala. Postajal je vse bolj nezadovoljen s stanjem stvari. Vse bolj so ga motile malenkosti, ki so bile še nedolgo nazaj le prijetne spremljevalke za krajšanje dnevov.

Čud, ki ga je vlekla navzgor, je bila neznosno močna in stopil je na pot, ki jo je kdaj opravil v trenutku, danes pa se je vlekla, kot se vleče najdaljša noč v letu, ki je polna ponarejenih vabil in stiskov rok.

A za razliko

vsakim korakom bolj približalo njemu.

Tik pod vrh

po klančini. Gledal ga je, kako izginja za najbližjim grmovjem in postaja eno z njim.

Sedel je na vrh in se razgledal. Pred kom me je hrib varoval, pred ljudmi na drugi strani?

Ni bil st

morje dolin, ki se med sabo prepletajo v ogromne labirinte.

Olovila ga je noč. Obsedel je tam, še ima čas, da se vrne nazaj. Vedel je, da se bo.

Domen Uršič – Domc

Zakaj tudi v redovalnici dva plus tri ne more biti pet?

Kaj pomeni nam Comenius?

Delo, radost, srečo.

Vež prijateljstva se ustvari in ostane večna.

**Pomlad spet že k nam prihaja,
vsi se veselimo.**

**S pridnim delom, dobrim znanjem
boljši svet gradimo.**

Tako so svoje misli ob praznovanju Pomladnega dne v Evropi v pesem strnili idrijski osnovnošolci in jo ob melodiji Beethovneve Ode radosti zapeli na svečano prireditev, na kateri so predstavili svoje mednarodno sodelovanje in njihov zadnji Comeniusov projekt »Matematika v vsakdanjem življenju«.

Prireditev ob Pomladnem dnevu v Evropi

Vanj so se vključili pred dobrimi tremi leti. Pri projektu je sodelovalo šest šol s Češke, Poljske, Portugalske, Romunije in Slovenije. Da so se odločili prav za matematiko, ki velja za enega težjih predmetov, če ne kar najtežjega, ni naključje. Matematika je namreč tista znanstvena veda, ki nam pomaga razumeti vse, kar nas obdaja. Prav vsi učenci od 1. do 9. razreda so se na različne načine ukvarjali z matematiko v vsakdanjem življenju. Matematične elemente so iskali v povsem vsakdanjih stvareh – različnih predmetih, v arhitekturi, idrijski čipki, rastlinah, hrani, našli so jih celo v 80 slovenskih pregovorih. Saj poznate tisto, da kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Učenci ob obiskih tujih držav spoznavajo njihove znamenitosti in običaje

Matematike ne moremo proučevati, ne da bi vedeli, kdo so bili pomembni slovenski matematiki preteklega in današnjega časa. Učenci so jih predstavili v posebni knjižici, ki jo je šola izdala ob zaključku projekta. Med njimi velja poleg znamenitih Jožefa Stefana in Jurija Vege omeniti predvsem Milana Hladnika, Dušana Pagona, Marka Razpeta, Anito Buckley in Darjo Govekar Leban, še živče matematike, ki prihajajo z Idrijskega in Cerkljanskega.

Po poteh slovenskih matematikov je učence popeljal znan matematik iz naših logov Marko Razpet

Tovrstni mednarodni projekti so svojevrstna izkušnja, ki je ne gre zamuditi. Poleg tega, da lahko učenci z raziskovanjem osvojeno teoretično znanje preizkusijo tudi v praksi, spoznavajo še druge države, njihove kulture, navezujejo stike in tkejo prijateljske vezi, ki jih bodo morda negovali vse življenje.

Ustvarjalne delavnice so na mednarodnih srečanjih nekaj običajnega

Če smo že začeli z mislimi učencev, pa z njimi še zaključimo.

Ko se vojne vse končajo,

lakote, bolezni,

ko na zemlji tej zavlada čas miru, ljubezni.

Pomlad spet že k nam prihaja, vsi se veselimo.

S pridnim delom, dobrim znanjem,

boljši svet gradimo.

Kjer zmaga industrija

Pot do Eda Golje lahko vodi tudi peš iz Cerknega prek Brč. Pod cerkvijo sv. Jošta v Trebenčah se pod skalnato steno nahaja hiša, ki ima na eni strani „izrastek“, s stene katerega nas gleda naslikan vojak.

Skozi rešetke, izdelane iz delov orožja in žice, se nam razgled ustavi na veliki količini starih kosov železa vseh oblik in namembnosti.

Že od malega strast po zbiranju vojaških reči lastnika muzeja, ki bo kmalu odprt tudi za širšo javnost, ne pusti pri miru. Veliko stvari se je v mladostni zagnanosti porazgubilo. Pozneje se je začelo zbiranje v garaži, ki je kaj hitro postala premajhna za vse reči, ki jih je najti po naših vaseh in širše. Potrebna je bila razširitev, tako je nastala ideja za Vojni muzej. Stvari so podarjene, najdene, kupljene ali samo spravljene v hrambo od ljudi, ki so jim bile odveč.

Žalostno je, da je mnogo predmetov najti na organiziranih odvozi kosovnih odpadkov, saj se velika večina ljudi ne zaveda, da so stvari, ki se valjajo po njihovih podstrešjih, včasih nekomu zagrenile, a drugemu rešile življenje v boju, v katerem vedno zmaga vojna industrija. Mnogo se jih tako za vedno izgubi in izginejo iz našega spomina.

V času prve svetovne vojne je preko naših krajev prihajalo večje število vojaških enot, ki so odhajale na Soška bojišča, za njimi je ostalo marsikaj. Še več pa so ljudje pripeljali po koncu prve vojne, ko so tukajšnji prebivalci trpeli splošno pomanjkanje zaradi utrujajoče štiriletno vojne. Odhajali so na prizorišča bojev, kjer so si najpoprej priskrbeli obleke, čevlje. Premamil jih je tudi kakšen kos orožja ali orodja, ki so ga s pridom uporabljali, nekateri pa ga uporabljajo še danes, ne zavedajoč se, da izhaja že iz obdobja pred dobrimi stotimi leti.

Ne le orožje, pač pa tudi druge reči, povezane z vojsko in vsakdanjim življenjem, je najti v prenapolnjenem prizidku k

hiši. Kako vedeti, kdo je bil tisti, ki je uporabljal posamezni kos orožja?

Vsi so uporabljali vse. Italijani, Nemci, Francozi, Angleži so kupovali orožje drug od drugega. Ni važno, čigava je bila puška, granata ali bomba, pomembna je njena učinkovitost. Nemca je ubila nemška puška ... Ve se, kdo v vojnah zmaguje.

Ob steni se boči ogromna količina granat, bomb, ki delujejo uničujoče, a so vse prazne, saj je izpraznjena granata (z detoniranjem se ukvarjajo za to usposobljeni posamezniki) po zakonu enaka prazni embalaži (kartonasti škatli). Za delujoče strelno orožje pa je potrebno pridobiti posebna dovoljenja za zbiratelje orožja.

Na Cerkljanskem jih ni veliko. Najstarejši kos orožja v zbirki je sablja iz 15. stoletja evropske izdelave. Izdelana je bila lahko kjerkoli v Evropi. Večina orožja je iz obdobja prve vojne. Nekaj tudi iz druge in novejših obdobj.

Prepričanje, da so bili ljudje včasih manj mobilni, ne velja. Iz vseh obdobj je, kjerkoli na svetu, najti orožja s celega sveta. Le koncentracije posameznega orožja so na določenih področjih večje.

Zbiratelji se dobivajo na sejnih, ki potekajo v Šempetru in v Klužah. Tam si izmenjujejo kose orožja, da imajo na koncu vsi in nihče nič.

Veliko je stvari, ki si jih velja ogledati v Trebenčah. V soboto, 28. aprila 2007, ob 10. uri se bo z »Žwinskga placa« v Cerknem na pohod v muzej odpravila prava divizija vseh vojsk, ki so kdaj šle prek naših krajev. Ta dan bo tudi uradna otvoritev Vojnega muzeja. Vsakdo, ki ga zanima pogled na zgodovino vojn na našem ozemlju, si lahko ogleda zbirko. Lahko po dogovoru z lastnikom, vedno pa je kdo doma. ♦

Domen Uršič

- prevozi skupin
- prevozi oseb
- TAXI služba
- najem kombijev

RCT
RCT
RCT

GSM: 041 648 393

RCT TRANS
Partizanska 8
5280 IDRIJA

- prevozi blaga (do 7,5t-40m³)
- prevozi nevarnih snovi
- hitra dostava stvari
- organizacija prevozov

E-mail: rcttrans@amis.net

Ne le način smučanja, ki osvaja svet, ampak mnogo več ...

KARVING – Kaj je to?

Je smučanje z zarezno smučarsko tehniko, ki osvaja svet. Pomeni odstop od klasičnih smučarskih tehnik, zlasti v lahkotnosti smučanja in drugačnih izpeljavah zavojev. Tehnika postaja ideal za rekreativne smučarje. Karving pa je tudi atraktivno in taktično tekmovalno smučanje in je poddisciplina alpskega smučanja. Zgodovina tekmovalnega karvinga je sicer prav tako mlada, kakor je sodelovanje slovenske ekipe v tem športu, pa vendar so rezultati že vidni.

FIS Carving Cup

Fis Carving Cup je bil rojen leta 1998 v Italiji. Tekmovanje je pritegnilo precej publike, pa tudi uveljavljene športnike iz evropskega pokala in nekdanje športnike iz svetovnega pokala, da so se preizkusili med vrati. Leta 2003 se je smučarski karavani pridružila tudi ekipa iz Slovenije. Carving Team Slovenija je bila tako prva in je zaenkrat edina slovenska ekipa, ki sodeluje v Fis Carving Cup tekmovalju. Sezono sestavlja pet do deset tekem, organiziranih v različnih evropskih državah, največ v Italiji. Enkrat na zimo se podamo tudi na Poljsko. Letos pa CTS organizira tudi Državno prvenstvo v karvingu.

Boštjan Grošelj v akciji

Pravila

Tekmuje se na okrog 400 m dolgi progi, na kateri je od dvanajst do šestnajst zavojev. Za vsak zavoj so postavljene tri gobice (boje) različnih barv. Zavoj okrog najbolj oddaljene šteje pet točk, okrog sredinske štiri in okrog najbližje tri točke. Končni izid da postoterjen ulomek časa s pridobljenimi točkami. Smuča se brez palic, da pa je vse skupaj še bolj zanimivo, poskrbijo skoki in parabolike, ki so sestavni del vsake tekme. Tekmovanje traja dva dni. V soboto so kvalifikacije, iz katerih se najboljših 30 moških in 10 žensk uvrsti na nedeljsko tekmo. V nedeljo poteka polfinale, deset najboljših moških in pet žensk pa se nato pomeri še v finalni vožnji.

Carving Team Slovenija

Je športno društvo, ki ga sestavljamo tekmovalci iz cele Slovenije. Vsi tekmovalci smo registrirani pri mednarodni smučarski zvezi (FIS) in smo člani različnih smučarskih klubov širom Slovenije.

Pogled na progo, na kateri so vidni umetno narejani tobogani

Za CTS tekmuje tudi pet tekmovalcev SK Idrija iz okolice Idrije in Cerknega (Miha in Boštjan Grošelj, Jernej Hvala, Uroš Rudolf in Dejan Mrak). Kljub hudi konkurenci hrabro in ponosno zastopamo barve naše države ter dosegamo dobre rezultate. Ker pa je cilj vsakega športnika priti na vrh, bomo le-tega poskusili doseči z veliko treninga in s pomočjo dobre strokovne ekipe, ki stoji za nami. Ni pa le dobra volja in vztrajnost tista, ki vodi k uspehu, zato se na tem mestu zahvaljujemo vsem, ki so nam na tej poti pomagali in na katerih pomoč računamo tudi v bodoče. ➔

Dejan Mrak

Košarkarji osnovne šole Idrija so po 25 letih v Novem mestu ponovno postali državni prvaki osnovnih šol. V tekmi za veliki finale so premagali košarkarje Osnovne šole Šmarje pri Jelšah, v velikem finalu pa so se pomerili s favorizirano ekipo osnovne šole 3 Murska Sobota. Z odlično igro, ki je presenetila tudi tekmovalce, so ugnali favorite in se zaslužno veselili naslova. Luka Rupnik je bil izbran za najboljšega igralca turnirja, v ekipo najboljših pet tekmovalcev pa se je uspelo uvrstiti tudi Mateju Erjavcu. Kot je povedal njihov trener Rado Vehar, je košarkarsko prvenstvo osnovnih šol najstarejše in najmnogičnejše šolsko tekmovalje. Prvega so pripravili že leta 1966. Vsako leto se ga udeleži več kot devet tisoč otrok.

WELZ

d.o.o.

organizacija transporta - carinjenje - skladiščenje - distribucija - selitve

MARIBOR

SPODNJA IDRIJA

LJUBLJANA

telefon: 05 37 25 300, faks: 05 37 76 670, e-mail: idrija@welz.si

Organiziramo transport samostojnih in kosovnih pošiljk po cesti, železnici, vodi, nudimo redne tedenske transportne povezave (uvoz, izvoz) po naslednjih državah:

ANGLIJA
AVSTRALIJA
AVSTRIJA
BELGIJA
BELORUSIJA

BOLGARIJA
BOSNA
ČEŠKA
FRANCIJA
GRČIJA

IRAN
ITALIJA
KAZAHSTAN
MALTA
MADŽARSKA

NEMČIJA
NIZOZEMSKA
POLJSKA
PORTUGALSKA
ROMUNIJA

RUSIJA
ŠPANIJA
ŠVEDSKA
TURČIJA
ZDA

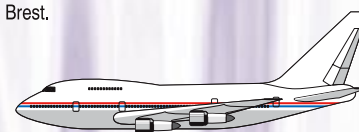
CENTRALA: WELZ GmbH, Bachstrasse 75, A - 5023 SALZBURG

POSLOVALNICE

AVSTRIJA: Salzburg, Dunaj letališče, Krems, Beljak (Villach), Rosenbach, Nickelsdorf, Šentilj,
BOLGARIJA: Sofija, HRVAŠKA: Zagreb, POLJSKA: Varšava - letališče, Tychy, Zielona Gora, Mielec,
ROMUNIJA: Bukarešta, Bukarešta - letališče, Arad, Konstanza, RUSIJA: Moskva, St. Petersburg, Novosibirsk, SLOVAŠKA: Bratislava,
ČEŠKA: Praga, Praga - letališče, Pomezin 7 Ohri, Lanzhot, UKRAJINA: Kijev, MADŽARSKA: Budimpešta, BELORUSIJA: Minsk, Brest.

WELZ WORLD WIDE

PROFESIONALEN - IZKUŠEN - KREATIVEN

EVT
SISTEMI d.o.o.
Ekologija, Varnost, Trgovina

VABIMO VAS V NAŠO TRGOVINO NA

SPOMLADANSKO ČIŠČENJE NAŠIH POLIC.

**Razprodaja delovne obutve
- modeli iz preteklih sezon do**

-40%

- ❖ čevlji z jekleno kapico in lamelo od **20,38 € (4.883 SIT)**
- ❖ Cokle Kopitarne Sevnica – moške, ženske, otroške že za **5,99 € (1.435 SIT)**

Oglejte si tudi našo pestro ponudbo:

- ❖ rokavic (usnjene, bombažne, lateks, nitrilne, poliuretanske...)
- ❖ delovnih oblačil (kombinezoni – tute, brezrokavniki...)
- ❖ ostale osebne varovalne opreme (čepi za ušesa, čelade, glušniki, maske za dihala, zaščitna očala, ojačane nogavice...)

ŠTUDENTJE!

Za delo preko našega študentskega servisa v mesecu maju prejmete kupon za 10% popust za cokle!

Lepo vabljeni!
Trgovina EVT

PS: Če še niste bili pri nas: najdete nas za Servisom Renault, Arkova 11, Idrija.
Vsak delovnik od 10h do 15h.

KOLEKTOR

PROKOS

TRGOVINA IN POSREDNIŠTVO^v

Lapajnetova 9, Idrija

**Odkup in prodaja odpadnih surovin,
trgovina z izdelki črne in barvne metalurgije,
posredovanje proizvodnih storitev,
prodaja komutatorjev za rezervne in nadomestne dele.**

Jubilejni Trohov memorialni šahovski turnir

Šahisti ŠK Kolektor so uspešno pripravili in izvedli jubilejni 10. Trohov memorialni šahovski turnir, s katerim so zaznamovali 60-letnico organiziranega igranja šaha v Idriji. Zmagal je Dušan Rusjan (Nova Gorica) pred Dušanom Zorkom (Tomo Zupan - Kranj) in Martinom Kraševcem (Postojna). Najboljši mladi šahist je bil Bojan Hiti (Kolektor Idrija). K odlični organizaciji so s pokroviteljstvom prispevali športna zveza Idrija, koncert Kolektor, Zavarovalnica Triglav in Nova KBM, podružnica Nova Gorica.

Na turnirju, ki je potekal po švicarskem sistemu sedmih kol in s tempom dvakrat 15 minut časa za partijo, je sodelovalo 37 šahistov iz desetih slovenskih klubov in dva člana šahovske sekcije pri Slovenski športni zvezi iz Celovca, s katerimi idrijski šahisti že vrsto let uspešno sodelujejo. Žal smo na turnirju pogrešali šahiste AET Tolmin, predvsem lanskega zmagovalca in novega mednarodnega šahovskega mojstra Jureta Škoberneta. Med pisano družino šahistov – od brezkatégornikov do šahovskih mojstrov – je bil najstarejši udeleženelec turnirja 72-letni Blaž Čuk in najmlajša 12-letna Domen in Tilen Rupnik (vsi Kolektor Idrija). Trije prvouvrščeni šahisti in tudi najboljši mladi šahist Bojan Hiti (Kolektor Idrija), najboljša šahistka Simona Orel (Kranj) in najboljši

V jubilejnim letu je ŠK Kolektor prejel bronasto priznanje šahovske zveze Slovenije. Njen predsednik Milan Knežević jo je vročil predstavniku jubilantskega kluba Avgustu Vukaniču

veteran Danilo Mokorel (Tržič) so prejeli pokale pokroviteljev in plakete, ki jim jih je izročil Samo Bevk, poslanec slovenskega parlamenta in tudi član idrijskih šahistov.

Na dosedanjih desetih Trohovah memorialnih turnirjih je sodelovalo že 310 šahistov. Med zmagovalci je bil trikrat Silvo Kovač (Kolektor Idrija), dvakrat sta zmagala Boris Mitrovič (Fram) in Jure Škoberne (AET Tolmin), po enkrat pa so zmagali Renato Škoberne (AET Tolmin), Dušan Zorko (Tomo Zupan Kranj) in Dušan Rusjan (Nova Gorica).

Spominska šahovska prireditve v Idriji je uspela v zadovoljstvo organizatorjev in številnih šahistov ter znova potrdila priljubljenost šahovske igre, ki je ob tekmovalnem delu spletla tudi nove prijateljske vezi med slovenskimi šahisti. ♣

Silvo Kovač

Aragonitni ježek iz Ravenske jame

Kraške podzemne jame so pogosto bogate s kapniki, sigami in drugimi zanimivimi tvorbami. Večinoma jih tvori mineral kalcit. Zelo poredkoma pa jih tvori mineral aragonit. In prav to redkost, enkratno delo narave, aragonitne ježke, skriva v svojih nedrjih vas Ravne nad Cerknim. Ta znamenitost je sedaj upodobljena na poštni znamki.

Leta 1832 je domačin Martin Čelik ob svoji hiši kopal gradbeni kamen, pa se mu je nenadoma odprlo v podzemno jamo, kjer so se v soju leščerb vsepovsod svetile snežnobeke igličaste kamene tvorbe. Med prvimi sta jamo obiskala brata Kafol, višji sodnik Josip in Anton, profesor v Gorici. Josip Kafol je leta 1834 vanjo pospremil znamenitega naravoslovca, farmacevta, Idriječana Henrika Freyerja. Freyer, ki je bil prvi kustos Deželnega muzeja v Ljubljani, je jamo raziskal, izmeril in narisal načrt. V svoj dnevnik je zapisal, da je nabral nekaj najlepših kosov za Deželni muzej. Freyerja, ki je bil tudi imeniten botanik in je spremljal saškega kralja Friderika Avgusta II. na botaničnih ekskurzijah po Sloveniji, štejemo med pionirje našega jamarstva.

Tista leta je toča močno klestila po Ravnah, zato je posestnik Martin Čelik jamo zadela. Domačini so namreč menili, da so za ujme krive čarovnice in zli duhovi, ki da prebivajo v tej jami. Kasneje so jamo obiskovali zgolj pogumni posamezniki in odnašali najlepše aragonite.

Za zaščito in za odprtje Ravenske jame si je zelo prizadeval

dr. Roman Savnik. Leta 1956 so člani Inštituta za raziskovanje krasi in idrijski jamarji, ki jih je vodil zaslužni Srečko Logar, jamo izmerili in izdelali natančen načrt ter proučili nastajanje aragonita. Z jamo je nazadnje upravljal Jamarski klub Srečko Logar iz Idrije, ki jo je tudi vzorno uredil za obiskovalce. Podzemlje v Ravnah pa je znova presenetilo. Spomladi leta 2005 je gospodar Robert Drole kopal temelje za objekt in naletel na novo jamo z aragonitnimi tvorbami. Po domačiji so jo imenovali Bevkova jama. Idrijski jamarji so jo delno raziskali, Zavod za varstvo narave iz Nove Gorice pa jo je katalogiziral. Jama je zaprta za javnost. Prav tako je začasno zaprta Ravenska jama. Kot zaščiten naravni spomenik pa zasluži, da njeno bogastvo znova pokažemo svetu.

Vsemu svetu pa prinaša pogled na aragonitni ježek iz Ravenske jame priložnostna poštna znamka. Filatelistično društvo Idrija je že leta 2003 predlagalo, da se ta enkratna oblika minerala, ki spada med zaščiten naravno dediščino, zaznamuje s poštno znamko. Dne 23. marca 2007 je znamka končno izšla. Ob tej priložnosti so Občina Cerkno, Filatelistično društvo Idrija in Pošta Slovenije pripravili slovesnost. Direktor Sektorja za trženje Pošte Slovenija in hkrati predsednik Komisije za izdajanje poštne znamke Vinko Filipič je številnim gostom predstavil znamko in jo simbolično izročil pisemskemu prometu. ♣

Niko Jereb

Antonio Abreu – mož, ki se je zaljubil v Slovenijo

Antonia Abreu sem spoznala pred nekaj leti, ko se je udeležil zaključne slovesnosti mednarodnega projekta, katerega idejni oče je bil, in v katerem je sodelovala idrijska gimnazija. Konec marca sva se srečala drugič. Vse, česar se loti, naredi z navdušenjem in predanostjo.

Antonio Abreu s hčerama Margarito in Marianno aa

Večina naših bralcev vas ne pozna. Kako bi se jim predstavili?

Sem Portugalac, ki ima zelo rad svojo družino, državo, poklic in življenje na splošno. Sem učitelj na osnovni šoli blizu Lizbone in učiteljski trener, v nekaterih tečajih. Z vso strastjo se predajam izobraževalnim teorijam, praksam in metodologiji. Trenutno zaključujem podiplomski študij o informacijah in obveščevalnih tehnologijah v izobraževanju in učiteljski trening.

Kdaj ste prvič obiskali Idrijo?

V Idrijo me je pot prvič zanesla leta 2000, ko sem se udeležil srečanja učiteljev, ki smo sodelovali v mednarodnem projektu Socrates-Comenius z naslovom »Prebujanje, sanjanje, izumljanje in ustvarjanje«.

Od takrat ste bili v Idriji še nekajkrat.

Ja, prav imate, do zdaj sem jo obiskal že petkrat.

S skupino idrijskih učiteljic v Pragi aa

Menda ste se ob prihodu v Slovenijo vanjo nemudoma zaljubili?

To je bila v bistvu res ljubezen na prvi pogled ... in kot običajno pravim, vedno ko obiščem vašo državo, se res počutim kot doma.

Zakaj se vam je tako prikupila?

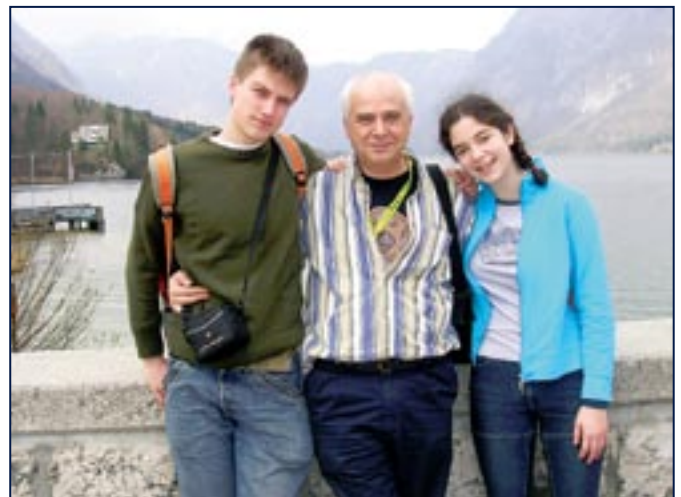
Zakaj? Predvsem zaradi treh razlogov. Ti so: pokrajina, ljudje in kulturni standardi, predstavljeni v vsakdanjem življenju. Priznati moram, da lahko med Slovenijo in Portugalsko povlečemo kar nekaj vzporednic. Pa ne mislim na pokrajino, pač pa na gostoljubnost ljudi, nekatere navade in ljubezen do kulture. Tu se mi zdi, sta si državi še kako podobni.

V čem pa se najbolj razlikujeta?

Glavna razlika je vsekakor jezik. Slovenščina je – moram priznati – zelo težka.

Vsakič, ko ste prišli v Idrijo, ste obiskali še dobršen del Slovenije. Kje vam je bilo še posebej všeč?

Obiskal sem več zelo lepih krajev, za dva pa bi lahko rekel, da sta moja najljubša. To sta kraja, kjer začutim neko posebno energijo. Imata atmosfero, ki mi prinaša notranje zadoščenje in spokojnost. Kraja me navdajata z brezmejnimi občutki spoštovanja, lepote in vedrine. To sta Bled in Vojsko.

Bled si je ogledal v družbi idrijskih dijakov Tine Benčina in Jana Grošlja aa

Bili ste v mnogih državah ...

Tako zasebno kot službeno sem spoznal kar nekaj dežel, vendar nobena od njih name ni naredila takega vtisa kot Slovenija.

Vas kot učitelja zanima, kakšen šolski sistem ima država, ki jo obiščete? Kakšnega imamo mi?

Zanimanje za šolske sisteme je poklicna deformacija. Če vas že zanima, mislim, da je med slovenskim in portugalskim šolskim sistemom kar nekaj razlik. Cilji, ki jih želita doseči, pa so vsekakor isti. Izpostavil bi predvsem skrb za kvaliteten in učinkovit šolski sistem. Kako je pri vas, ne vem, na Portugalskem pa imamo velik problem s srednješolci. Ti množično šolo obešajo na klin.

Ko se boste upokojili, si menda želite za leto ali dve priti v Slovenijo.

To bi bila idealna priložnost, da se poglobim v znanje o državi, ki me je tako močno očarala, zberem vtise ljudi, ki sem jih spoznal, in tudi priložnost, da zapišem in si uredim moje dosedanje izkušnje. ♦

Polona Šemrl

Nove možnosti informiranja in izobraževanja za vse generacije

Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija je pred kratkim kot partnerica začela sodelovati z Ljudskima univerzama iz Ajdovščine in Nove Gorice. Rezultat sodelovanja so Center za informiranje in poklicno svetovanje, izpostava Svetovalnega središča za informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih in Središče za samostojno učenje. Omenjeni programi so svoj prostor dobili v na novo opremljeni učilnici ICRI, ki so jo uradno odprli v drugi polovici aprila.

Svetovalki na ICRI Darja Lahajnar in Dušanka Černalogar med brskanjem po CIPS-ovem kotičku

Del učilnice so namenili programu Centra za informiranje in poklicno svetovanje. Ta na enem mestu ponuja vse informacije, ki jih občani potrebujejo za boljše in uspešnejše vključevanje v različne oblike formalnega in neformalnega izobraževanja. CIPS je namenjen osnovno- in srednješolcem ter študentom, ki se odločajo o nadaljevanju svojega izobraževanja, njihovim staršem, učiteljem in brezposelnim. Obiskovalci lahko informacije iščejo sami, ali pa jim pri tem na pomoč priskoči svetovalka, ki je v času uradnih ur ves čas v učilnici. Za novopečene diplomante in brezposelne so pripravili vrsto nasvetov, kako napisati dobro prošnjo za delo, kako se pripraviti na razgovor, na voljo jim je tudi seznam vseh prostih delovnih mest v obeh občinah in njuni bližnji okolici. V kotičku za samostojno učenje so občanom na voljo štirje računalniki, na katerih se lahko učijo različne jezike

in spoznavajo osnove računalništva, brskajo po interaktivni enciklopediji Encarta, izdelajo poslovni načrt, ali pišejo seminarske in diplomske naloge. Prvi tečajji, ki so jih organizirali v novi učilnici, so tečajji angleškega jezika in računalništva ter program za varovanje in ohranjanje zdravja. Vse tri tečaje so za upokojence pripravili v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje. Ta je

Nekaj udeležencev tečaja računalništva

bila kot sekcija pri Društvu upokojencev Idrija ustanovljena na njegovi letni skupščini 14. februarja 2007. Univerzo za tretje življenjsko obdobje, ki bo uradno začela delovati jeseni, vodi **Nada Petrič**. Po njenih besedah, je Univerza za tretje življenjsko obdobje največje gibanje v izobraževanju odraslih v Sloveniji. Danes jih deluje že 35. Gre za neprofitno združenje, katerega namen je razvijati izobraževanje starejših za njihovo osebno rast, razumevanje lastnega položaja v družbi in delovanje v družbi v dobro vseh rodov. Septembra bo prvi vpis v študijske krožke, v katerih bodo slušatelji nabirali nova znanja in bodo hkrati s svojimi izkušnjami vir znanja za ostale udeležence. Ob koncu vsakega krožka, ki ga bodo vodili strokovno usposobljeni mentorji, bodo slušatelji pripravili razstave, literarne večere, odšli na izlet in podobno.

SOCIALNI DEMOKRATI

OBMOČNA ORGANIZACIJA SOCIALNIH DEMOKRATOV IDRIJA - CERKNO

**vam čestita
ob 27. aprilu,
DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU
in
1. maju
PRAZNIKU DELA**

**ter vas prisrčno vabi na tradicionalno
PRVOMAJSKO SREČANJE
NA HLEVIŠE
v torek, 1. MAJA 2007, ob 15. uri**

Slavnostna govornica bo ANDREJA RIHTER, podpredsednica Socialnih demokratov

Carigrad

Ne, ne zveni. Kljub predanosti slovenskemu jeziku, ki so mi jo privzgojili v preteklih letih in kljub nerganju ob slovničnih napakah, ki jih vsak dan odkrivam v medijih, slovensko poimenovanje tega turškega mesta ne zveni dobro. Beseda Istanbul po mojem mnenju veliko bolje izraža vse, kar mesto pooseblja – mešanico modernosti in tradicije, muslimanskega ter krščanskega sveta, na stičišču Zahoda in Vzhoda, Evrope in Azije, mesta kebabov ter ameriške verige Dunkin' Donuts na drugi strani ulice.

Po napornem tednu v Antalyi, kjer so turški kolegi na dvajsetem letnem kongresu Foruma evropskih študentov novinarstva velikodušno gostili 120 študentov, se je naša pisana družčina odpravila raziskovat Istanbul. Da bi pregovorno združili prijetno s koristnim, je istanbulska skupina študentov poskrbela za vse: za ogled številnih znamenitosti pod Alijevim vodstvom, ki je za nekaj dni obesil svojo študentsko ter novinarsko kariero na klin in prevzel vlogo lokalnega vodiča, obiske medijskih hiš, kot so CNN Türk, časopisa Hürriyet in turškega medijskega giganta Döğan, da večernega križarjenja po Bosporju sploh ne omenjam ...

Po dvanajsturni vožnji iz Antalye, s skrčenimi okončinami in s temnimi kolobarji pod očmi – za njih gre zahvala Nealu ter njegovi nočni animaciji – smo malo po šesti uri zjutraj končno prispeli v Istanbul. Didem je videti zadovoljna, prehiteli smo namreč slavni istanbulski prometni zastoj, za katerega večina še ni slišala. Vsaj ne do večera, ko smo bili v rekah pločevine ujeti dobri dve uri. Pa se je izplačalo! Večerja v enem izmed elitnih predelov mesta je bila za skupino sestradanih študentov fantastična.

Večerni pogled na mošejo

sg

Mošej v Istanbulu se skoraj ne da prešteti. Zaradi njihove številčnosti in zaradi velikosti mesta, ki se razteza ob Bosporju, na stičišču dveh kontinentov. Mesto se vzpenja ter spušča v doline in ko si že prepričan, da se konglomerat stanovanjskih naselbin bliža koncu, se za naslednjim hribočkom ponovno odpre nov, povsem drugačen predel Istanbula.

Rdeče turške zastave so visele povsod – na hišah, vseh pomembnih zgradbah v mestu, še nekatere trgovine so jih umestile v svoje izložbe. Fanatični patriotizem? Ne, le gesta, ki je samoiniciativno zajela vso državo, ko je skupina Kurdov pred nekaj tedni sežigala turške zastave. V politično zmešnjavo in etičnost ravnanj obeh strani pa se raje ne spuščam ...

Slike in ime Atatürk, ki je v državi izvedel številne reforme, spremljajo mesto na vsakem koraku. Začne se na Atatürk letališču, Atatürk most povezuje Evropo z Azijo, še osrednji stadion se imenuje po njem. Ob cesti, ki vodi v bohemsko četrt, je visela razstava slik slavnega očeta Turčije, njegov obraz nas je

gledal s stene v lokalni gostilni.

Ura je nekaj do petih popoldne, izčrpani od napornega ogledovanja in nakupovanja se zrušimo na najbližjo klop v parku pred velikim pokritim bazarjem. Iz zvočnikov najbližje mošeje se ponovno razlega glas, ki kliče vernike. Ah, spet pojejo. Ne pojejo – molijo, nas, z nasmehom do ušes, že najmanj dvajsetič zapored opomni Ali. Maloprej smo si ogledali slovito mošejo sultana Ahmeta s šestimi minareti, bolj znano pod imenom Modra mošeja, ki jo znotraj prekrivajo mehke preproge, s stropa visi ogromen lesteneč, nad njim pa strop iz modrih ploščic, ki spominja na fantazije iz sanj. Salve smeha so sprožile vrečke za čevlje, ki jih dobiš v škatli pred vhodom. Katja je namreč mimogrede potegnila vsem dobro znano belo nakupovalno vrečko z rdečim znakom najboljšega soseda.

Na drugi strani parka, kjer so sredi aprila ravno cveteli tulipani, se nahaja Ayasofya, nekdanja četrta največja katedrala v Rimskem imperiju, zgrajena v času Konstantina Velikega, zatem preurejena v mošejo, danes pa bolj spominja na muzej. Seveda nismo mogli mimo parka brez opazke, da se Turkom toži po Nizozemski.

Ahmet je kot iz topa izstrelil, da so oni te rože prenesli v današnje deželo tulipanov. Palača Topkapi, kompleks impresivnih zgradb, je bila center otomanskega imperija med 15. in 19. stoletjem, v njej pa najdete knjižnico, nekdanji harem, razstavo oblačil sultanov, dragulje in druge zaklade.

Taksim nikoli ne spi. Glavni trg v Istanbulu, kjer se štiriindvajset ur na velikem platnu v ozadju vrti promocijski film o Turčiji, je središče dogajanja – v bližini je glavna nakupovalna avenija Istiklal, pa ulica kebabov, četrť s tradicionalnimi in modernimi kavarnami, kjer domačini, predvsem pa turisti, posedajo ob jabolčnem čaju in kadijo vodno pipo – nargile.

Ko se pozno zvečer zaprejo trgovinice, ulice preplavijo mladi, ki se

Nargile

sg

odpravljajo v klube, skupine nogometnih navijačev Galatasaray ali Fenerbahçeja slavijo ali utapljuje svojo žalost. Transvestiti in ostale prijateljice noči postopajo ob glavni prometnici, si popravljajo ličilo, kadijo cigarete, čakajo. Mimo vozijo rumeni taksiji; vožnja v njih je pravi adrenalinski podvig.

Na kavi ob morju, s pogledom na Zlati rog, v družbi šestih Slovk in najbolj demokratičnega Srba, kar jih poznam, se Ali razgovori o svojem študiju na privatni univerzi Bigli, kjer je eden izmed najboljših študentov, o svojem domačem mestu Izmiru, o življenju v Istanbulu. Iz rokava stresa zgodovinske, demografske ter statistične podatke, pripoveduje legendo o Deviškem stolpu. Presenetni nas z dejstvom, da skoraj tretjina Istanbulčanov še nikoli ni videla morja, čeprav mesto leži tik ob njem. Za razliko

od njih mi že čez slabo uro sedimo na trajektu, ki vozi na bližnje Princesine otoke, na katerih danes poleg redkih prebivalcev bivajo le zapuščene vile, ki opominjajo na nekdanjo prestižnost naselja. Njihovi lastniki, večinoma Grki, so že zdavnaj odšli drugam. Najdaljši, zadnji dan v Istanbulu. Letimo šele naslednji dan ob šestih zjutraj. Zapravljamo še zadnje milijone turških lir in počasi, na našo žalost, izgubljam status milijonarjev. Obvezen je obisk tržnice začimb, kjer se barve in vonji prepletajo z glasnimi trgovci ter kupci. Vmes na pozno kosilo z Axlom, dunajskim študentom, ki se je za pol leta preselil v Istanbul, saj piše diplomsko nalogo o turških medijih. Pa večerna poslovilna kava z našimi gostitelji. Na robu utrujenosti in zaspanosti se raje kot v hotelsko avlo, na Gokhanovo povabilo, odpravimo v klub, kamor je ravno prispela skupina novozelandskih študentov. Spet novi ljudje, nova poznanstva, druženje. Pa saj to je nenazadnje smisel vseh potovanj. ◀

Saša Gnezda

Mirna gora (1048 m)

Mirna družina, mirni otroci, mirno življenje, mirno mesto, miren svet ... Kaj od tega je mogoče? Kdaj pa kdaj ali celo redko. Kaj pa Mirna gora? Z malo začetnico tudi ne več vedno, z velikim M pa je. Kje da je ta? Odpotujmo preko dežele Martina Krpana in izdelovalcev lesenih žlic, mimo sledi medvedovih šap do Vrčič blizu Semiča in še malo; tja, kjer je pesnik »vina in hleba dobil in dobro besedo, hodil po zemlji naši in pil nje prelesti«, kjer sta z otcem »zavesa prirode odstiralak«, kjer je malega opozoril, naj išče. Mi fig, rožičev in drugih slaščic nismo našli, odstiralca pa se nam je zavesa lepote zemlje.

Do Planine raje pešačimo, kot da bi se pripeljali tik pod vznožje. Nekaj časa nas spremlja ena od več poti – Pastirska, markacija: pastirska palica. Planina, nekoč veliko pastirsko pašno območje, zdaj le še delno. Lesene klopce, miza pod košatim drevesom, pravi kraj za odločanje – nekaj, zdaj za meditacijo, pomislek: Planina (Stockendorf) – prvič omenjena leta 1574, je bila vas kot mnoge tod, poseljena s t. i. Kočevrji oziroma nemško govorečimi priseljenci. Plemiška rodbina Ortenburžanov je dobila tu v fevd veliko območje od oglejskega patriarha. Ljudi so naseljevali predvsem iz gospodarskih razlogov, da bi si povečali dohodke – mogočneži, seveda. Njihovo število je raslo in padalo glede na obstoječe razmere. Imeli so svoje šolstvo, jezik, kulturno življenje. Leta 1941 so se kočevski Nemci znašli pod italijansko okupacijo in začelo se je veliko izseljevanje vse do konca druge svetovne vojne in še malo, s tem pa tudi propad mnogih naselij. V Planini še vztrajajo stare tepke in jabolane, tu in tam kak oreh med ostanki razvalin. Sveti Elija (Ilija) – v Sloveniji obstajata samo dve cerkvi s tem imenom – je odšel v nebo s strelami in viharjem, a ob bližnji cerkvi s tem imenom je tako tiho, mirno. Poslednji mir na pokopališču z lepimi železnimi križi so našli predniki kočevskih Nemcev. Njihovi potomci so ga v novejšem času pomagali obnoviti kot pričo šeststoletnemu bivanju le-teh sredi slovenskega ozemlja, kjer je ostala le manjšina manjšine. Novejša zgodovina pa je tod pred petdeset in več leti še drugače hrumela. »Siv dan je prišel,« pravi pesnik belih brez. Pisan in raznolik potokaz med drugimi potmi usmerja tudi v dvajset kilometrov oddaljeni Rog. Na bližnji opuščeni hiši tabla opozarja, da je tam začel delovati nosilec partizanskih pesmi Invalidski pevski zbor. Vas pa je oskrbovala rekonvalescentno bolnišnico. Planina si – kot vse druge vasi – po italijanskem požigu leta 1942 ni več opomogla. »Hodil po zemlji sem naši in pil nje bolesti.« »Ugriznema u kalina« po polurni gozdni učni poti navzgor, podučujemo se ob tablicah: rdeči bor, brek, kalina, ciklame (fajfice po domače), navadni volčin, čistilna krhlika, brogovita ...

Rdeče turške zastave so visele povsod

sg

Tudi objeli smo debelo drevo, »da bo ozdravljeno naše telo«. Če verjameš, pomaga! Vrh nas v zgodnjem dopoldnevu res sprejme mirno, od tu se lepo vidijo še redke zelene izginjajoče zaplate košenin nekdanjega življenja Kočevrjev. »Mea culpa.« Pred vhodom planinskega doma se je ulegla bela samojedka Doli, napis nad njo pa opozarja, da ima rada mir in da ni ne lačna ne žejna, za razliko od nas. V razglednem stolpu smo pozvonili, spet verjamemo ... Nedaleč na povratku potešimo radovednost ob Zmajevi jami – veliki vrtači. Upajmo, da njen prebivalec ne bo več povzročal gorja, ampak ohranjal zdravilni mir.

Izhodišče za učne poti

mt

Mir pa vlada tu v Beli krajini tudi med belimi brezami in steljniki tja dol do Koupe, ki je 113 km mejna reka. Pesnik Oton Župančič iz Vinice pa: »Koder hodim, me spremlja šum Kolpe.« Topla, šumeča s svojimi slapiči pa tudi mirna ... Mednarodno shajališče duš, ki iščejo prvobitno naravo in mir v sožitju z domačimi dobrotami, srčnimi domačini in njihovimi tamburicami. Tudi ta se spominja krvave zgodovine: »Teče Kulpa vsa krvava, Hasan paša mrtev plava. Mea culpa – mea Kulpa.« (Anton Aškerc) Prenekatero vasice in zaselki zvenijo nekako prijazno, sladko: Présesje, Radénci, Prédgrad, Sinji Vrh, Podgora, Zagozdec. »Kje, domovina, si? Tu? Preko morja? In ni ti mejá? Tu, tu se žile življenja stekajo, pota veselstva tukaj se sekajo. Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš.« ◀

Marija Trušnovec

											PREBIVALKA JUŽNE NEMISKE DEŽELE	NEMORALA	DRUGI MAROŠKI KRALJ	ARNOLD TOVORNIK	LITERARNI SPOMINI	AZUSKA DRŽAVA
											OTOČJE PRED OBALO FLORIDE					
											LJUBITELJ NEPROFE- SIONALEC					
											IZRASTEK V USTIH KITOV			MAJDA ARH		
											MASEY FERGUSON			KRAJ V BOŠNI FILM SUTJESKA		
																AMERICIJ
GOVEKAR BRANKO	ZDRAV- STVENA USTANOVA	XXXII AMERIŠKI PREDSEDNIK	DESNI PRITOK VISLE NA POLJSKEM	FMR MEDIA	DOLOČEN DELEŽ	PAVLE KOVIČ JAPONSKI DROBIŽ			RIMSKI HIŠNI BOG	KAREL LINNE			DOLGA DOBA BIKOBORSKI VZKLIK			
UMETNOST				POTOMEC EVROPEJCEV V JUŽNI AMERIKI						NEZNANEC						
IZUMRLA NOJU PODOBNA PTICA				DELAVEC PRI VITLU BARONOVA ŽENA							REKA V ROMUNJI				FRANCOSKI PISATELJ PHILLIPE	ŠVEDSKA IGRALKA BRITT
DOBIMO JO ZA ROJSTNI DAN											REKA V FRANCIJI KAR NAS OBDAJA					
ZDRUŽENE DRŽAVE			ASTAT PLATINA			NOVI SAD			DOLINA POD TRIGLAVOM LANTAN				ŽIVČNI PRETRES NASLOV MUSLIMANSKIH DUHOVNICOV			
HUDA BOLEZEN, GOBAVOST						GRAD PRI VELENJU SLOVENSKE NOVICE						ENOVALEN- TNI RADIKAL OGLJIKA OKOV				
PREVOZNO SREDSTVO					DEL ATMO- SFERE V VIŠINI 10-100 KILOMETROV OSCAR ARIAS											
NEON			NATANČNO MERILO ANDREJ KAROLI					EVROPSKO GORSTVO ŽENSKO IME						GLAVNI ŠTEVNIK		
PRISILNO DELO TLAČANOV						ROMULOV BRAT SAMSONOVA LJUBICA			ISLANDSKI PISATELJ SIENSON POKLON					TURISTIČNO DRUŠTVO MESTO PRI NEAPLJU		
OTOK V ALEUTHIH					DEL DOBI- ČKA PRI DELNICAH										GRŠKI OTOK V EGEJSKUM MORJU	AMERIŠKI ARHITEKT CHARLES
					ARSEN DEDIČ			RADJI PRITOK REKE MENAM			FRANCOSKA IGRALKA ANOUK TOMAŽ CERKOVNIK					
					KRAJ V SLOVENSkih GORICAH FOSFOR							SLOVENSKI PEVEC SMOLAR	TURŠKI GOSPOD			
					NEKDANJI TENIŠKI IGRALEC IVAN								DESNI PRI- TOK DRINE ANDREJ ŠTREMFELEJ			
					ASTAT			ALPINI- STIČNI ODSEK			VNETJE BEDRNEGA ŽIVCA					

Izrebrani reševalci šestintridesete nagradne križanke so: **Marko Čuk**, Col 87, 5273 Col, **Maruška Gosler**, Prelovčeva 4, 5280 Idrija in **Mitja Uršič**, Platiševa 27, 5282 Cerkno.

Ime in priimek: _____

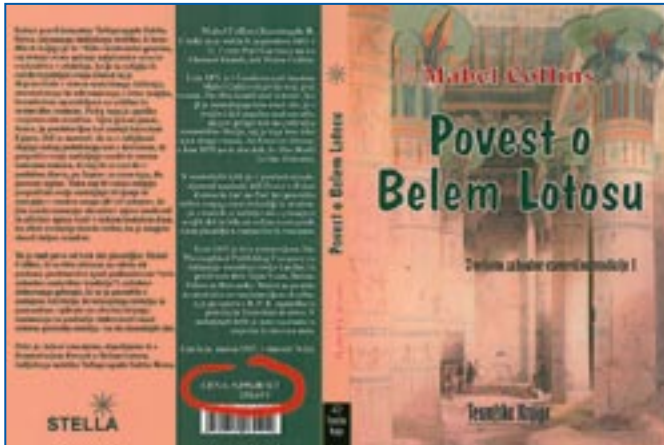
Naslov: _____

Pošta: _____

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite do 15. maja 2007 na naslov:

FMR MEDIA, Arkova 43, 5280 Idrija s pripisom "Nagradna križanka"

Izrebrali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Tudi s kalkulatorji, ki nam jih je država velikodušno podarila nekaterim preračunavanje še vedno ne gre dobro od rok.

Na srečo ni v središču vasi se pa vseeno priklanja kraju, ki si je pred leti prislužilo laskavo priznanje v evropskem tekmovanju Entente Florale, s katerim povečujejo pomen dejavnikov, ki vplivajo na kakovost bivanja v mestih in vaseh.

Ni klekljarica, se pa med čipkami dobro počuti

Mila zima

Avto štacuna

www.brus.si

BRUS TRANSPORT

BRUS d.o.o., Srednja Kanomlja 21 a, 5281 Spodnja Idrija Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 42 409

